3 1761 06633232 1

BRIEF
PTB
0041551

MINDRE FORTÆLLINGER

AF

MAGDALENE THORESEN

KJØBENHAVN
GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN)
FR. BAGGES BOGTRYKKERI
1891

Lost
ATE
00-41551

INDHOLD

	Side
Det lønnede sig	1
Tre Gange mødt	19
Skylden	55
Søløven	161
Brødrene	211
Ved Finkern	221

„Det lønnede sig.“

Et Stykke indenfor Fjordens Aabning trak Fjeldene sig tilbage og strækkede sig som en bred Favn ud imod Havet. Til Venstre for denne sprang frem en langstrakt Næsodde, der ved Højvande saa ud som et Øland, men ved Lavvande tydeligt viste sin knudede Sammenhæng med Berget.

Paa dette Sted laa et eneste Vaaningshus, omgivet af et Par smaa Udhuse og et Baadnøst nærmest Søen. Til Siderne var der lidt Græsmark og en Potetesager, og yderst paa Odden stod der rejst en fem-seks Fiskehjælder. Et Par Smaabuske pyntede paa det tarvelige Stel; thi om Sommeren var de løvrige, og bar de end et og andet Klædningsstykke eller en Vaskeklud op til Tørkning, forraadte de dog en Velstand i Naturen, som ikke var almindelig paa disse Kanter, og om Vinteren stod de snefulde og glittrende baade ved Dag og Nat, — dog denne Skjønhed blev ikke meget agtet, dertil drev de store Syner af Vinterens Vælde for nær ind paa.

Her paa Næsodden boede en Fisker ved Navn Arnt, Skale-Arnt kaldtes han ogsaa, dog mest i Omtale; men da det ikke var noget Skjeldsord, fik han det ofte lige

mod sig, og var vel kjendt med Skikken. Han havde skaffet sig det ved at redde en fordrukken Fyr, som hed Skale, fra at fryse ihjel; thi da han havde baaret ham over en islagt Vej, og med den yderste Møje bragt ham tillive igjen, fik han ikke andet end Skam til Tak, fordi han havde reddet et Skarn, som bare levede Andre til Plage og sig selv til Fortræd. „Naar jeg har gjort Mit, la'r jeg Vorherre om Resten", sagde Arnt, — og derved var Intet at bemærke. Men uagtet Alle maatte sige han havde handlet ret, fik han dog Latteren over sig — og tilslut Slængenavnet: Skale-Arnt.

Arnt havde fyldt sine fem og firti Aar, da han ligesom dreven af et Indfald gik hen og giftede sig, thi saavidt Folk vidste, havde han aldrig før befattet sig med Giftetanker. Det Kvindfolk han tog til Ægte, var en Gjente paa henved de Treti, som havde tjent ham i flere Aar, saalænge hans gamle Moder levede, og som siden var vedbleven at stelle for ham. Aase var sletikke vakker, men hun havde noget Tiltalende i sit Væsen, og et Par smukke, mørke Øine, som udstraalede meget Liv; alligevel naar hun stod Ansigt til Ansigt med En, kom der noget Koldt i Synet, Noget, som gav Varsko: ikke at komme hende for nær. Men Alle følte sig dog vel i hendes Nærhed, og en Mand vendte sig bestandig for at se efter hende.

Der var fuld Lighed mellem Arnt og Aase, de var Begge udholdende og stilltiende, og tragtede ikke videre end til at tænke ret og handle derefter. Det var vist heller aldrig falden dem ind at omskifte deres Forhold, hvis ikke en Tredje var kommen til, og havde truet med at gaa dem imellem; derved fik Arnt en Mindelse om, at

han kunde miste Gjenten, og han var ikke sen med at finde et Middel til at sikre sig mod det.

Der var en Gut ved Navn Albert, som havde Hjem et Stykke inde i Fjorden, og som plejede at være med Arnt paa Storfiske samt nu og da, hvor en Mands Hjælp tiltrængtes. Albert var bekjendt for at være den Første, hvor det gjalt et Vove; men heller ikke den Sidste, hvor det gjalt en Svir. Han var knap med Ordet, under sit Arbejde, men løs og overflødig med det i et Lag, og en Tøse-Fut*) blev han nævnt af Alle. Det Skudsmaal gjorde ham baade velmødt og ildeset paa samme Tid.

Med Aase stelte han sig saa, at han først gjorde sig Umage for at drage hende til sig, hvilket ogsaa lykkedes ham, uagtet al hendes Besindighed; men naar han da næste Gang traf hende, fortsatte han ikke, hvor han havde sluppet, men han begyndte paa Nyt, og det gjorde hende var**).

Da vendte Arnt sig en Dag til hende, just som hun gik flittig og stelte med Huset, og spurgte hende simpelt hen: om hun vilde gifte sig med ham?

Hun svarede paa samme Maade: at hun nok gjerne vilde det. Og dermed var Sagen afgjort. De gik mod hinanden og gav hinanden et Haandslag, saa skyndte Arnt sig nedover til sin Baad for at stelle med den, og Aase tog fat med Liv og Lyst paa sin Husgjerning. Men da de ved Middagen sad tilbords sammen, taug de Begge, og da en Stund var gaaet, lagde Aase Skeen og skyndte ud: thi hun skammede sig, som for en ublu Handling, over at lade ham se den Sindsbevægelse, hun var i.

*) Pigernes Jens. **) opmærksom.

Arnt spiste ferdig, sad en Stund og ventede; men gik da efter hende. Udenfor kom hun undseelig imod ham, og det vistes, hun havde grædt. „Er Du lej over det?“ spurgte han kort. „Nej, Gud Fader være takket og lovet!“ udbrød hun, gav ham et Nik, og skyndte ind.

Da Albert næste Gang kom til Skale-Arnt, var Aase Kone i Huset. Han likte det ikke, men han gav sig et ligeglad Udseende, og hos Kammeraterne slog han om sig med den Tale, „at tog han Skale-Arnt til takke med Sligt, var hun ham vel undt.“ Og mere Sligt.

Nu vidste Enhver, at Gutten brugte løse Ord, men de tog dem alligevel til Indtægt og gav dem ud igjen som gangbar Mønt. I sig selv var Ordene ikke onde, men Albert føjede en styg Mine til, og da satte de Plætter. Det var dog ikke hans Mening, men naar han var inde paa det at skryde af en Kvinde, kom det ganske af sig selv, at han ogsaa maatte lyve.

Skale-Arnt hørte nok Et og Andet af Snakken, men det bed sig ikke fast i ham, og Aases stille Lag, hendes ufortrødne Flid, og den gode Hygge, hun bredte om sig, gjorde ham tryg og glad. Havde deres Samliv baaret dem lidt højere op imod det festlige i Livet, kunde det maaske have skadet; men de stod som Mand og Hustru omtrent der, hvor de før havde staaet: i en jevn tilfreds Omgang, og den er mindre udsat for Rystelser.

Saa døde det løse Ord hen af sig selv. Det var en rodløs Plante; da den ingen Næring fik, maatte den forvisne.

Men i Arnts Hus kom Albert ikke mere. Han tog Baadlag, hvor det tilbød sig, for om fra Vest til Øst paa Vinter- og Vaarfiske, var en dygtig og anset Høvedsmand

og manglede aldrig Fortjeneste, — men en Tøse-Fut var og blev han.

Det var seks Aar efter i Høslaatens Tid. Sommeren havde været regnfuld med lin Luft, og rundt i Højfjeldet var Folk ude for at bjerge Græsset, som vokste rigeligt mellem Skar og Knuder. Men det var ikke let at komme til. Det stod altid bedst, hvor ingen Menneskefod kunde staa, og derfor fristede det til et Vove.

Albert havde i nogen Tid holdt sig hjemme fra Fisket paa Grund af en syg Haand. Han delte Hus med en Svoger af sig, og boede som før nævnt et Stykke inde i Fjorden. Nu var han dog saavidt helbredet, at han i Mandens Sted, som var bortrejst, kunde paa den første rigtige Solskinsdag begive sig tilfjelds for at bjerge Græs ligesom alle de Andre.

Hos Skale-Arnt var det saa, at Manden allerede flere Gange havde været tilfjelds for at skjære Græs og binde det i Knipper; men paa denne Dag blev det Aases Tur at være deroppe for at trille Knipperne ud over Fjeldet, saa de af sig selv kunde finde Vej ned til Søen, hvor da Arnt laa færdig med Baaden for at fiske dem op. Det var den eneste Maade, hvorpaa Græsset kunde bjerges; thi Heste havde de ikke, og at bære det ned, vilde blive en sen Død.

Det var en prægtig Dag, og i Naturens store Aasyn spillede Munterhed i hvert Drag. Baade roedes hurtigt ud paa Søen, spidsvingede Terner kredsede i Luften, Smaafiske hoppede i Vandskjellet, Folk raabte højt til

hinanden, og oppe under Fjeldaasen blev Liaaen strøget, saa Gjenlyden skar langt udover.

Aase var baade her og der, flittig og nøjeseende, at ikke Noget blev glemt og endnu mindre forspildt.

„Det er en laak*) Mand Du har, at han vil Du skal gaa her i bratte Fjeldet," sagde en Røst bagved hende, og da hun vendte sig, stod Albert og haanlo til hende.

Det for i hende som en Skræk, men hun tog sig hastigt sammen.

„Gaa Vejen Din, der er Ingen som har havt Bud efter Dig," svarede hun kort, greb idetsamme en Græsrul og hev den udover Fjeldet med en Mands Kraft.

„Du staar fast paa Foden, Du," sagde Albert, og saa med Beundring paa hende.

„Da er det bedst Du ta'r Vare paa Foden Din, og gaar her fra," sagde hun.

„Aa jeg staar nok, der Du staar," sagde han. „Og jeg blir, saalænge jeg har Lyst." Dermed satte han sig ihug ved Siden af hende.

Hun taug, greb til og rev noget løst Græs sammen, og lod, som han ikke var nærværende. Lidt efter strækkede han sig dovent hen mellem Lyngen, og gav sig selv Mine af at have glemt hende. Men som hun tog et vanskeligt Fodfæste for at indbjerge det skaarne Græs bag en Sten, og nødtes til at se sig vel for, smøg han did som en Orm, greb hende bagfra i Skjørtet og rev hende til sig.

Med et Skrig tumlede hun ned i Armene paa ham, men det varede ikke længe, før hun fik sig løst, og uden at betænke sig, skjød hun udover Fjeldet, greb for sig

*) daarlig.

i Sten og Lyng, og inden han fik samle sig og kom paa Benene, var hun standset op under et Fremspring af Berget, fast og sikker som en Fjeldged — men paa et eneste Fodfæste!

Albert stod hvid som en kalket Væg og saa ned paa hende, og hun saa paa ham igjen med luende Øine. „Nu kan Du komme efter, om Du vil,“ sagde hun. „Men Du orker*) det ikke, Far!“

„Aa jeg orker det vel,“ sagde Albert og søgte at le det fra sig. „Men ja Gu' er Du en Kar! Nu faar Du se at komme op. Vent, ska' jeg gi' Dig en Haand.“

„Du er løs paa baade Haand og Mund, Du,“ svarede hun. „Gaa bare og pas Dig selv, jeg skal nok sørge for mig.“

Saa gik han nedover Fjeldet; men havde dette hændet ham seks Aar før i Tiden, kunde det være Albert havde været en gift Mand og Aase hans Hustru. Vist var det, at Respekt havde han aldrig havt for et Kvindfolk, før han i denne Stund gik væk fra Aase, og ved sig selv flere Gange gjentog: „Hun er som en Kar.“

Nede under Fjeldet paa Søen, sad paa samme Tid Arnt i sin Baad og rækkede Armene ud over Rælingen for at drage de svømmende Græsknipper til sig. Da skar dette høje Skrig nedover fra Berget, og Stunden efter fulgte en Latter. Han slap ikke Taget, men han lyttede: det var Aases Røst, det hørte han tydeligt; men hvis var Latteren?

„Det var han, Albert,“ sagde en gammel Mand, som var med ham paa Baaden. Det syntes, som han

*) formaar.

ogsaa havde spurgt sig selv om, hvem der lo, og nu gav Svaret.

Arnt sagde ikke noget, han vedblev sit Arbejde, og da Baaden var velfyldt, blev den roet til Næsodden, Græsknipperne blev baaret iland, opløst og spredt ud paa Berget for at tørkes, og da det var istand gik han med Gamlingen op til Huset for at nyde Kveldsmaden.

Den stod ogsaa paa Bordet, velstelt og hyggelig, da de kom ind. Aase var ved sin Gjerning og ved Alt, paa samme Maade som før; men Arnt havde faaet en Uro i sig, og han var ikke den Samme. Han spurgte hende dog ikke om Albert: hvorfor hendes Skrig og hans Latter havde fulgtes ad; men han tænkte næsten uafladeligt derpaa.

Af og til keg han hen til hende; der var Noget i hendes Lag, som han ikke skjønnede, det var som hun gjorde og sagde Alting paa en mere levende Maade, som om hun var forarget paa Nogen — var det paa ham?

Fra denne Dag var Arnt forvandlet; han tænkte uroligt og han handlede derefter. Det var som han paa en Gang var bleven ustød i hele sin Tilværelse. Somme Dage havde han slet ikke Lyst til Arbejde, andre kom, hvor han drev paa, til han var synkefærdig. Lange Tider syntes det som han ikke brød sig om, enten Konen hans var her eller der, da kom igjen Stunder, hvor han ikke slap hende af Syne, og hvor han droges til hende, som om han havde været en Unggut, der droges mod sin første Kjærlighed.

I slige Øjeblikke levede Aase op paany og tog imod ham med en Glæde og Tak, som hun aldrig før havde kjendt; men hun havde jo ogsaa betalt den med mange

Dages Bekymring og Fortræd! Hun tænkte sig nok Et og Andet: at Manden hendes var syg — eller kanske, at han vidste noget Sørgeligt med sig selv, Noget, som ikke skulde nævnes uden for Gud? Men hun spurgte ikke, og han talte ikke, og saa gik hver alene med Sit.

—

Noget over et Aar var gaaet hen med det. Høsten brød tidligt ind med stormende Vejr, og næsten hver Dag krævede Havet sine Offere. Det bredte Mørke over Naturen og over det daglige Liv, og i mange Hjem saa det sørgeligt nok ud.

Ogsaa hos Arnt blev det mørkere. Den Uro, som havde plaget ham, gik over til Tungsind, og de lyse Stunder kom ikke mere. Da fik Aase den faste Tro, at Manden havde faaet Dødsvarsel, og det stod endnu fastere hos hende ikke at plage ham med Spørgen; thi bar han paa Dødstanker, kunde det jo ikke nytte at tale til ham.

Da kom det, som hun havde tænkt. En Kveld, Arnt vendte hjem fra Søen, vaklede han langsom opover til sit Hus, og da Aase lukkede Døren op, stod han dødbleg lænet ind til Karmen. Han havde været en Milsvej borte hos en Landhandler og hjulpen til ved Udskibningen af en Del Melsække; en af dem var med hele sin Tyngde falden over ham, og han var styrtet baglængs ned i Baaden. Ved fremmede Folks Hjælp var han kommen hid til Næsodden — og ved sin grædende Hustrus Hjælp blev han nu lagt til Hvile i sin Seng. Siden kom Læge til;

men Døden havde mærket ham saa sikkert, at Livet ikke mere havde Noget der at sige.

Aase var nu uafladelig hos ham og gav ham den gode Hjælp, og han tog stiltiende imod den; men nødtes hun til at lade ham alene i enkelte Stunder, var det som Døden hurtigt var rykket ham nærmere, og som hun med sin Nærhed holdt dens kolde Haand tilbage.

Endelig hørte Smerten op, og han sov ind. Time efter Time gik, stille, bleg og hensunken laa han der og sov den lange Søvn.

Da holdt Aase det ikke længer ud. Gik han fra hende uden en Afsked? Det fik han ikke, ikke efter det tunge, fæle Aar, som var levet! Og hun vækkede ham, nænsomt men fast — han skulde vaagne.

Han slog Øjnene op, og saa inderligt paa hende. Det havde han under hele Sygdommen ikke gjort. Ak, hun holdt saa af den Mand! Hun brast i heftig Graad, og nævnte hans Navn.

Han syntes at vente paa hvad hun mere vilde sige; men Graaden betog hende, saa hun tilslut kastede sig hulkende ned ved Sengen.

„Ja — ja," sukkede Arnt. „Det var den leje Gutten sin Skyld."

En Anelse trængte som et Lyn gjennem hendes Sjæl, og hun fik Øje paa den skjulte Mening. „Du har da vel aldrig tænkt mig noget Uværdigt til, Arnt?"

„Ak — det var jo hin Dagen paa Fjeldet!" sukkede han og lukkede Øjnene.

„Nu skjønner jeg Altsammen," udbrød hun, og rejste sig hurtigt. „Se op Manden min, se op! — Hin Dagen paa Fjeldet, vilde han Albert fjase med mig, Styggen!

Men jeg sprat udover, der ret for Troldknuden, og jeg holdt mig bagom Stenene, hvor Du ved der kan ikke staa mer end En, og knap det. Saa drog han nedover, og han var ikke god paa mig, ska' jeg tro. Men jeg vørred ham ikke saa meget, at jeg vilde snakke til Dig om det."

Arnt havde løftet sig op paa Albuerne, og stirrede paa hende. „Er det Sandheden?" spurgte han stærkt.

„Det er saa sandt som Gud er i Himlen!" udraabte hun og hun rækkede begge Arme ivejret.

En Stund saa de paa hinanden, der var ikke Skyggen af en Tanke, som kom dem imellem. Da sank han tilbage paa Lejet, og et Skin af Glæde bredte sig over hans Aasyn. „Du er som en Engel," hviskede han. „Give Gud jeg kunde tage Dig med mig — for nu gaar jeg til Vorherre."

„Jeg skal nok komme efter, Manden min," hulkede hun.

„Nu faar jeg sove godt," sagde han, og hans Øjne udstraalede endnu en Gang den Kjærlighed, som i Tvivl og Nød var vokset saa stor, at den ikke mere lignede den Følelse, som havde baaret de første Aar af deres Samliv end det stille Lampelys lignede Morgensolen.

„Ja sov Du, Kjære," hviskede hun og strøg ham over Panden. „Nu skal jeg ikke mere vække Dig."

Og Arnt vaagnede hellerikke mere til dette Liv; men han døde som en lykkelig Mand.

Da den Kamp var slut, oplevede Aase en tung Sørgetid; men tungest af Alt blev det dog, at hun ikke med stille Sind kunde hengive sig i den; thi som en Rovfugl over en Due holdt Naget til Albert sig oppe i

hendes Sjæl. At mindes sin Mand var nemlig ikke for hende at mindes de seks jevne Aar, de havde levet med hinanden, men det var at huske hver Stund i det sidste Aar, da han til en Tid droges imod hende med saa stærk en Kjærlighed, og til en anden lod, som han hverken hørte eller saa hende. Og eftersom nu hin tabte Lykke voksede sig større og større i Savnet, fik Naget til det Menneske, som havde røvet den fra hende ogsaa større Vækst. Der var Stunder, hvori hun ønskede Ondt over Albert; thi det hændte, at mens hun i Mindet levede om igjen den tunge Stund, da Arnt døde, og midt i Sorgen nød Glæden af hans sidste Ord, strøg Guttens Haanlatter forbi hendes Øre, saa hun for skræmt op, og syntes endnu at maatte værge sig imod ham, at han ikke ogsaa skulde tage Mindet fra hende.

Ved denne Tid fik Aase et Bud om, at hendes gamle Mo'r var død. Hun havde levet sine sidste Aar en Snes Mil nordligere end der, hvor Aase boede, og sammen med en Søn, der kun var en halvvoksen Gut, da Søsteren drog fra Hjemmet for at søge sit Brød mellem Fremmede. Nu paakom Aase en dyb Længsel efter Broderen, og det tyktes hende, at Livet vilde faa sin Lysning igjen, hvis Gutten kom hidned til hende og tog Bo paa Næsodden. Han kunde nu være omtrent atten Aar, og havde han holdt frem, som han stævnede, maatte han være en vakker Ungdom.

Da hørte hun sig for hos En og Anden om Broderen; men uvis Tidende fik hun af Alle. Gutten var draget paa Fiske, dog Fiske var der hele Kysten nedover, og Tusinder af Fiskere færdedes kjendt og ukjendt mellem hverandre.

Saa gik Høst og Vinter. Det faldt ind med stræng Kulde, og paa flere Steder lagde Fjordene til med Is. Vinterfisket var haardt og farefuldt; men Havet i sin mørke Vildhed var dog Livets Bane, var Vejen til det store Forraadskammer, som Tusinder og Tusinder var henvist til, og den maatte betrædes, om og det første Skridt for Livets Ophold var den visse Død.

Det var en tidlig Morgen imod Midten af April. Aase havde ligget søvnløs den meste Tid af Natten. Gammelt Nag og gammel Sorg havde fyldt hendes Hjerte, og nu kom Ængstelsen til for Broderen, det gav Overmaalet. Ved Tanken om ham havde hun set et nyt Livshaab glimte frem som en liden Stjerne mellem drivende Skyer; men nu forsvandt det Altsammen i en Tykning af Frygt og Mismod.

Hun var omsider staaet op og havde støttet Panden mod Vindusruden for at se ud over Søen i det gryende Dagskjær.

Noget stort, tungt kom fra Fjordaabningen drivende hidover til Næsodden, hvad det var kunde hun ikke se. Hun kastede et Skjørt over sig og løb ud i Husdøren, thi der kunde hun bedre se det.

Det var en svær Isflage, og paa den stod fem Mand. Der fulgte ingen Baad med, de maatte da have vovet sig ind i Drivisen, som med denne Strøm satte ud af Fjorden, og da Baaden var skruet isønder, havde de reddet sig paa Isen, — men dette var jo et Sprang fra den ene visse Død i den anden!

Et Stykke længere borte brød Havstrommen paa, saa det sortnede mod Dagskjæret, og didhen droges de som af en uset Haand; men Aase saa den, og hun vidste, det var Dødens!

Hun var løbet et Stykke bortover Næsodden; de Ulykkelige raabte og vinkede. I Guds Navn! hvad skulde hun ensomme Kvindfolk gribe til?

Hun skyggede med Haanden for at se, om hun kjendte Nogen af dem. „Gud ja! Hun kjendte nok ham, Styggen! som ragede op over de Andre, højskuldret og sværlemmet med et stort rusket Haar. Det var han Albert! Vel var det, han fik en Skræk i sig, hun havde baaret Sorg i Aar og Dage for hans Skyld.“

Da steg et enstemmigt Nødraab — et Dødsskrig fra hele Flokken.

Aase slog Hænderne sammen af Rædsel. Men idetsamme styrtede hun mod en liden Baad, som laa draget op paa Land, rev den løs, satte Ryggen imod den, saa den skar gjennem Sne og Is ud i det aabne Vand, svang sig ind i den, og roede paa — ikke af al sin Kraft, nej af en ubegribelig, overnaturlig Kraft, som ikke andet end Dødsangsten kan rejse i et Menneske.

Men Strømdraget, som rev den svømmende Isflage med sig, greb ogsaa efter Baaden, i den Kamp maatte hun blive den Svageste, det indsaa hun, og det gav hende et Øjebliks fortvivlet Betænkning.

Ude ved den yderste Pynt af Næsodden laa en stor Isflage, ved den havde en anden hængt sig fast, og det dannede tilsammen en gyngende Grund, som i flere Favnes Længde dæmmede op for Strømmen. Kunde hun

drage Baaden over denne Isbro, vilde hun undgaa den stærke Strøm, og korte Afstanden.

Det blev ikke langt fra Tanke til Handling — der var ingen Tid! — Var Isen en Dødsfjende, saa var den tillige en Ven, thi over dens glatte Bane kunde Baaden skyde som dreven af et Storsejl.

At Is og Vand brændte og skar omkring hende, det kunde hun ikke give Agt paa, og det var vel! Da hun straks efter tørnede imod Isstykket, hvorpaa Mændene stod, stupede hun udover Baaden, og blev grebet i samme Sekund af flere Hænder. Men uden Besindelse blev hun roet iland af de Frelste, og uagtet der især var En, som vilde raade for hende, tog Albert hende dog og bar hende op til Huset. „Der faar en Høvedsmand til for at bære slig en Kar,“ sagde han, og saa gik han frem for de Andre med hende, som en der hævder sin Højhedsret mellem Smaafolket.

Aase laa længe, før hun kom til Samling. Fiskerne maatte tage Tiden iagt, at de kom did, de skulde, før Dagvinden øgede paa. De gav da hver sit Farvel og sin Tak til den Bevidstløse, og listede varsomt ud af Døren; men i denne vendte de sig endnu en Gang og saa hen til hende.

Kun En blev tilbage, en ung vakker Gut, som gik fra og til Sengen uden egentlig at vide, hvad han skulde gjøre. Kun det havde han skjønnet at lægge et vældigt Baal paa Ildstedet og at hænge en stor Gryde over med

Vand, og denne kogte nu og boblede, saa Dampen stod højt under Taget.

Endelig sørgede Livet for sig selv, og Aase kom til Besindelse igjen. Hun lettede paa sig og saa hen over Stuen.

„Hvad er som gaar for sig?“ spurgte hun.

„Du kjender mig nok ikke,“ sagde Gutten leende, idet han gik frem for Sengen og stillede sig op som til en Prøve.

Aase rejste sig overende og saa paa ham.

„Er Du Bror min?“ spurgte hun og slog Hænderne sammen.

„Ja jeg er nok det,“ svarte han og saa lysende og kjæk ud.

„Gud og Fader!“ udraabte hun og vilde glædesgreben springe ud af Sengen. Men hun faldt afmægtig tilbage. „Hvad er det med mig!“ stønnede hun. „Jeg er jo som jeg var lamslaat.“

„Du mins da vel, hvad som er sket?“ sagde Broderen.

„Aa Gud! — Ja nu mins jeg det. Saa de blev reddet — — og han Albert med?“ spurgte hun.

„Ja da!“

„Styggen!“

„Kalder Du ham Styggen?“ spurgte Gutten forundret. „Jeg tænkte I havde det bra' med hinanden, for det er ham, som har faaet mig hid. Jeg traf ham der paa Maasøen, hvor jeg var lige ved at gaa paa med et Mandskab, som skulde til Hammerfest. Men saa tog han fat i mig, og sa' det, at Manden Din var død, og at Du sad her alene paa Næsodden — — „bedst Du lægger Vejen nedover til Søster Din, Stakker!“

„Sa' han det?" spurgte Aase, og rystede paa Hovedet.

„Jeg mener Du er tullen!" raabte Gutten næsten vred. „Han sa' baade det og mer til, som Godt var."

„Saa har han angret — og det er bra," hviskede hun.

„Jeg ved ikke Noget om det," brød han af.

„Aa jeg har havt det bra vont for hans Skyld," lagde hun grædende til.

„Saa har han gi't mig Godt for det, Søster, nu faar Du kvitte med ham."

„Aa!" afbrød hun strængt. Jeg har nu reddet Livet hans, saa det faar han atpaa*)."

„Ja — men det løn'te sig det, for Du reddede jo mit med det Samme."

Aase udstødte et Skrig og satte sig stiv op i Sengen. „Hvor er du kommen hid?" spurgte hun, og Tænderne skjalv mod hinanden.

„Jeg var jo med paa Isen da," sagde han og saa forskrækket paa hende.

Aase var sprunget ud af Sengen. Hun stod bleg som et Lig og vedblev at stirre paa Broderen; men paa en Gang faldt hun sammen, og han tog hende og lagde hende tilbage paa Sengen. Her laa hun længe med lukkede Øjne, rystende og kold som i en Dødskamp.

„Søster!" bad Gutten. „Hvad er det med Dig?" Og han lagde Hovedet ind til hende.

Endelig lindrede Kvalen, og hun faldt i Graad. Da græd Broderen med hende — han vidste ikke Bedre at byde!

*) paa Kjøbet.

„Jeg var jo lige ved ikke at ville redde Jer," stønnede hun. „Og bare for hans Skyld. Men havde jeg nu ikke gjort det!"

„Vorherre vilde nok, Du skulde gjøre det, Søster."

„Ja det er sandt, Bro'r. Det var ham, som gjorde det."

Aase laa nu stille hen og saa paa Broderen, som lettet og glad spankulerede op og ned af Gulvet, næsten som han vilde maale det ud i Fod. Da sank Dagen ned i en rødlig Dis, og Naturens haarde Drag fik Blødhed og Blidhed som et sovende Barns.

Næste Morgen vaagnede Gutten sent, men Søsteren sov endnu. Hun havde meget at tage Hvile efter. Da han kom ned til Søen for at se sig lidt om i de nye Forhold, laa vel fortøjet en næsten fuldladet Baad med prægtig Storfisk. Det var den, de Skibbrudne havde laant for at komme frem med. Nu havde de i den tidlige Morgen bragt den tilbage, samt en Gave til Tak.

„Det løn'te sig, det!" sagde Gutten leende til Søsteren.

„Aaja — det lønnede sig," gjentog Aase; men hun tænkte paa noget Andet.

Tre Gange mødt.

Junisolen stod højt paa Himlen, da Passagererne paa et nordenfjeldsk Dampskib en efter en stak Ho'det ud af Kahytsdøren og keg sig om for at udforske Vejr og Vind. De skuttrede sig Allesammen, thi det var bitterlig koldt, og skulde dette agere Sommerens fagreste Maaned, fristedes de til at betakke sig for Resten.

Det stod dog ikke paa for dem, som var første Klasses Passagerer; thi smukke opvarmede Rum gav dem sine fristende Vink, og holdt hvad de lovede. Anderledes forholdt det sig med Dækspassagererne; og af dem var der et betydeligt Antal baade Mænd og Kvinder, ja endog Mødre med sine spæde Børn, som havde tilbragt Natten under aaben Himmel. Men herved var Intet at gjøre — enhver fik den Hygge, han havde Raad til at faa.

De bedst stillede af Dæksfolket var dem, som havde stuvet sig sammen omkring Damprøret; skjønt det kunde nok være, at naar Heden var saa stærk til den ene Side, bed Kulden endnu haardere fra den anden — men saa kunde de jo gjøre en Vending.

Lænet op til Fodstykket af Røret sad to Gjenter ihug med Ho'det og Ansigtet indhyllet i store uldne Tørklæder,

og det lod til de sov den Retfærdiges Søvn; thi der gik bestandig Nogen forbi dem, og en ung Fyr, som stod med Ryggen mod Postekspeditørens Lukaf og holdt Øje med dem, trampede i Dækket, og fløjtede vækselvis for at sætte imod Kulden, uden at de i ringeste Maade lod sig forstyrre deraf.

Da en Stund var gaaet, tændte Gutten sin Snaddepibe, og gav sig til at synge med lav snøvlende Røst — under det han hverken forsømte at spytte eller ryge — en af hine endeløse Viser om Kjærlighed, hvori „den utro Pige“ og „den besvegne Ven“ nær aldrig, for bare meningsløse Ord, havde faaet sagt hinanden sin Mening.

„Huf, det Gnaalet!“ udbrød omsider den ene af Gjenterne og rejste sig op, idet hun gav Gutten et forarget Øjękast.

„Naa, det var bra, Du fik Øjnene op engang,“ sagde han og spyttede i Søen.

„Hvad har Du med mig?“ spurgte hun kout.

„Hvor kommer Du ifra?“ spurgte han til Svar.

„Der ifra, hvor jeg var sidst,“ sagde hun og lo til den anden Gjente, som nu var vaagnet. Men lidt efter gik hun hen og stillede sig op ved Rælingen, og det varede ikke længe, for Gutten kom efter.

„Jeg la' nok Mærke til Dig igaar Kveld,“ sagde han og saa græsselig forlibt paa hende.

„Aa, gjorde Du det,“ sa' hun og vendte Ansigtet fra.

„Hvor ska' Du hen,“ blev han ved.

„Jeg skal til nogen Folk her borte,“ svarede hun. „End Du?“

„Aa, jeg ska' ogsaa herindom et Sted og hente en Jægt, jeg har kjøbt mig.“

„Saa Du er Storkar, Du!"

„Ja, det vil si', det er Far min, som betaler. Men jeg skal føre den."

„Hvem sin Søn er Du da?"

„Jeg er Søn til ham Holger Bjerke."

„Hvad hedder Du selv?"

„Jeg hedder Asmund. End Du?"

„Aa — jeg hedder Ragna."

„Har Du Forældre?"

„Nej!"

„Kom og vær med mig, Du," hviskede han og gav hende et Sidevink med Øinene.

Hun løftede Ho'det og saa ham lige ind i Ansigtet med sit klare Syn, til han blev ganske flou. „Er Du af det Slaget?" spurgte hun. „Nej — Du skal ha' Tak." Og dermed gik hun fra ham.

Han ærgrede sig over, hvad han havde sagt; men det var nu engang gjort — og saa fik det bli'. — Slig vakker storlaget Gjente! skinnende frisk og sund!

Da nu en Stund var gaaet, saa han hende paa engang styre kjækt henimod, hvor han stod, og hun havde den anden Gjente med sig. Han blev rød i Ho'det, og fik et langligt Drag om Munden; thi han skjønnede, at de ikke vilde ham noget Godt.

„Du spurgte før, hvor jeg kom ifra," begyndte Ragna og rettede sig stolt foran ham. „Nu skal du faa vide det. Gjenten, Du ser her, og jeg, vi roede Fiske i Lofoten ifjor."

„Ha ha!" brast Gutten ud i en Latter.

„Du kan le, saameget Du vil," afbrød hun. „Den, som gjør Skjel for sig, har vel ogsaa Ret for sig?"

„Naa, saa fik I Jer vel en Kjærest eller To?“ haante han med Næsen tilvejrs — nu var han ovenpaa!

„Kanske er Du lej over, at Du blev vist af?“ haante hun tilbage.

„Jeg ved ikke, jeg har budt mig til — haa!“

„Aa, Du hugser kanske et lidet Hus, hvor der bo'de to Gjenter alene med sig selv? For der var en Søndagskveld netop slig en løs Fant og vilde ind. Men Gjenten her gav ham Besked som fortjent. Havde det vært mig, som gav Svaret, ha'de Du nok kjendt Røsten igjen — for han Slusken, som ikke skjæmtes ved at anfalde en bra Gjente, det var Dig, Far!“

Derpaa vendte hun ham Ryggen og gik, og Gutten stod baade flou og flad tilbage. Han nødtes til sin Harme at gjentage for sig selv hin Kvelds Hændelser. Han havde ganske rigtig lusket omkring der paa Været og banket paa hos to Gjenter, som han vidste boede alene i et lidet Rum. To Gjenter, som gik paa Fiskesjou! — Men han var aldrig før ble't slig udskammet i sit levende Liv. — Og nu kom det over ham igjen! Han var saa gal, at han kunde flyve i Flint!

En Stund vendte han Ryggen til, og fnøs Harmen udover Søen; men da den gav sig lidt, keg han dog fra Siden hen efter Gjenten — for at se om hun var der? Jo. Hun stod borte mellem dem, som havde trængt sig sammen ved Landgangstrappen, fordi man nærmede sig til et lidet Stoppested.

„Saa vakker og stout hun stod der mellem alt Skrabet!“ Han ærgrede sig, saa det gik ham til Marv og Ben.

Da lød Signalet, og Maskinen standsede. Trappen blev hejset ned og Lugen aabnet. Og nu gik det hoved-

kuls nedover med Passagerer og Gods i de to Smaabaade, som havde lagt til, og som snart var overfyldte.

Et „Klar!" lød fra Kommandobrættet hen over Forvirringen. Matroserne slog Lugen til og begyndte Ophejsningen af Trappen.

Da idetsamme hørtes et ynkeligt Raab af et Fruentimmer, som først nu havde faaet sig frem til Nedstigningen. Hun saa syg og afmægtig ud; hun havde et Barn paa Armen og et ved Haanden, og Taarerne randt hende ned over Ansigtet.

Asmund var næsten mod sin Vilje traadt hen til Afgangsstedet, men uagtet han for sit Liv gjerne havde set Gjenten endnu en Gang, havde han dog vendt Ansigtet til den modsatte Kant, hvorved han straks blev Konen var, og skjønnede, at hun havde forsinket sig. Og nu var Gutten paa sin Plads — thi han var godhjertet og resolut. Inden Matrosen fik sanse sig, var Asmund oppe hos ham, fik den halvtoptrukne Trappe sænket, fik fat i Kvindfolket, og hende med Børnene, en for en langet ned i Baaden, fik til Trods for Alt en stor gammel Skibskiste, som tilhørte hende, kilet ind i Toppen af Godsopstablingen — og endelig sig selv hivet op paa Dækket. Det hele var foregaaet lynsnart, og uden Betænkning; thi Maskinen var begyndt at røre sig, og Chefens utaalmodigt gjentagne „Klar der!" jog paa — den Slags Efternølere mældte sig altfor tit.

Men imidlertid var det sket, og den Resoluthed, hvormed det blev gjort, sonede for Sagen. Gutten stod nu dirrende af Anstrengelsen, og gav Agt paa, hvordan Konen stelte sig nede i Baaden, og hun vedblev at stirre

paa ham med sine forskræmte Øjne, som om hun endnu ikke rigtig forstod, hvordan det Hele var gaaet til.

Saa gled Baaden væk. Men i det Øjeblik fik Gutten Mod til at se hen paa Gjenten. Og det lønnede sig; thi han fik et Nik og et straalende Øjekast, som han besvarede med at tage Hatten af og bukke sig dybt. — Hun skulde forstaa det, at han vilde bevise hende al den Ære han vidste.

Paa Sydsiden af en temmelig langstrakt Ø boede gamle Holger Bjerke. Han var begyndt som Fisker, derfra rykked op til Jægteskipper, og han levede nu paa sine gamle Dage som Fiskehandler; men han havde en betydelig Formue, og Sønnen Asmund var eneste Barn, saa hans Virke i Nutiden blev ikke drevet med synderlig Kraft, det var mere for at have noget at tænke paa.

Han havde været gift med et lidet forskremt Kvindfolk som altid holdt til i Kjøkkenet, og som fremstillede sig i Stuerne, hvergang hendes Nærværelse paakrævedes, akkurat som Musen, naar den fristet af Stilheden ved Dagslyset smutter ud af sit Hul.

Hun havde paa en Maade havt Lykken med sig; thi da hun efter et Par Aars Ægteskab fødte en Søn, takkede hun samtidigt af med Livet. Der var ved hendes Død hellerikke Noget at bemærke; kun lo Folket til den urimelig store Kiste, hun blev baaret hen i. De mente som saa, at Manden havde, mens hun levede, set altfor nøje paa, at hun ikke tiltog sig formegen Plads, — og

nu, da hun var død, havde han givet hende det Dobbelte af hvad hun trængte! Det skete dog ikke af nogensomhelst angrende Følelse; Bjerke var tvertimod vel fornøjet med, at Vorherre havde paataget sig den Skilsmissesag.

Siden hendes Død var nu hengaaet tre og tyve Aar. Sønnen havde i nogle Aar været bortsendt for at nyde Skoleundervisning, og efter Konfirmationen var han vendt tilbage til Faderen. Her gik han og tog Livet noksaa nemt; thi at gamle Bjerke var en Despot, som holdt Enhver, der stod under ham, i fuldkommen Trældom, det nagede ikke Gutten. Han gjorde som de Andre: han veg for Overmagten og vrængede af den.

Paa den Maade fremvokste Asmund uden nogetsomhelst Hjertelag til Faderen, men det blev hellerikke forlangt. Der var kun en Fordring, som nu i hans fremvoksende Alder blev stillet til ham: han skulde tjene Penge. „Eget Dæk under Fødderne, og egne Penge i Lommen," var gamle Bjerkes Ord. Det havde han selv opnaaet og mere til, — og nu var Gutten i den Alder, da han skulde forsøge sig.

Han behøvede dog ikke at gaa paa med tomme Hænder, saa som Faderen. Der laa allerede et Fartøj og ventede paa ham, og med sydgaaende Dampskib skulde han drage afsted, for at overtage det, og begynde sin Fremtidsbane.

Kvelden før Afreisen talte da Bjerke paa sin Maade et alvorligt Ord med Sønnen. Han havde midt i al sin Raahed ogsaa tænkt over Livet, og plukket sig en Slags Visdom af dets tornede Træ.

„Nu ska' du ikke hænge formeget efter Hjemmet,"

sagde han. „En Jægteskipper skal ta' Hjem, hvor han ta'r Fragt."

Gutten smilte. For den Ting mente han nok, Faderen kunde være sikker.

„Og saa er der nu det med Kvindfolk," blev han ved. „Dem ska' Du holde Dig ifra. Det er noget Skrab altihop — hver paa sin Maaden."

„Ja Far — men," indvendte Gutten.

„Der er ikke Noget at si' til det," skreg han op. „Det ta'r baade Vid og Penge, og det gi'r bare Fortræd."

„Men Du har da selv giftet Dig," vovede Gutten sig til igjen.

„Naa ja — det var paa sin Maaden det. Jeg var jo en Mand paa femti Aar. Naar Du bli'r ligesaa gammel, da ligger jeg vel i Jorden, kan jeg tænke, og saa kan Du gjøre som Du vil for mig."

Gutten rømmede sig og taug. Men han drog uvilkaarlig et Skjøn paa Fremtiden. „Naar han blev femti Aar, maatte Fa'ren, som nu var ind paa de fem og syvti, altsaa være godt og vel hundrede Aar. Aa ja, da havde det ingen Nød! Levede Gamlingen, saa skrøbelig han allerede var i Benene, til han blev otti Aar, da skulde det undre ham, — og dertil var bare fem Aar!"

Gutten havde nær begyndt at fløjte.

„Nej ser Du!" tog gamle Bjerke Ordet igjen, lidt afdæmpet ved Guttens Taushed. „Naar Kvindfolket ikke render grasat med Mandens Fortjeneste, saa er de fejge som Mysser, smyger bag Døre og i Kroge — en ved aldrig, hvor en har dem. — Kort sagt, Summa Summarium: der kommer ikke Kjerring mer i dette Huset." Og

for at understrege sin Tale, drev han Næven ned i Bordet, saa Toddyglassene dansede.

„Nej nej, Fa'r!" tyssede Gutten. „Du skal slippe, det lover jeg dig vist."

Men da han var bleven alene, tænkte han for første Gang ret inderligt paa den Moder, han aldrig havde set. Og han vedblev at tænke paa hende, til Hjertet blev saa blødt, at han ikke vidste, hvor han skulde hen med sig selv — men da faldt han isøvn. Det blev dog ikke nogen rigtig tryg Hvile, dertil var hans Sind for bevæget, og Drømmene kom og gik i skiftende Følge.

Snart stod han paa Dampskibet og lod en Opvarter præsentere sig et Glas Toddy, og snart gik han selvraadig omkring paa sit eget Fartøj, hvor han lod hejse Flag til Svarhilsen paa det Flag, som vinkede ham imøde fra Land. Han kjendte sig saa fri og frejdig, at han var lige ved at istemme en Opsang, under det han hev paa Ankeret og keg efter Vinden.

Men da hørte han et klagende Ynk, og han saa sig om. Et Stykke borte for ham laa et lidet forskremt Kvindfolk paa Knæ og søgte at grave sig ind under en Jordhoug. Idetsamme lød et dundrende Slag, netop som naar Faderen drev Næven ned i Bordpladen, og Kvindfolket stupede død om. Han vilde springe til for at hjælpe hende — da stod han inde i Dagligstuen, hvor Faderen sad bidsk og truende for Bordenden, og hvor den Døde paa engang rejste sig stor og stærk foran ham, tog hans knyttede Næver og løsnede Fingrene en for en, som man løsner en Knude — indtil hans stygge, haarde Drag gled over i et Smil, og hans gamle Ansigt saa helt barnsligt ud.

Asmund vaagnede midt paa Natten af denne Drøm. Han følte det saa sikkert, at nu havde han set Moderen og hendes Livsskjebne. Men ogsaa Faderens havde han set! Thi vistnok blev Dødens Haand den eneste, som magtede at glatte ud den haardknyttede Næve.

Hen paa Dagen, da han endelig havde faaet fast Fod paa Dampskibet, og han kunde gaa og staa som han selv vilde, følte han sig dog let og glad. Nej, han skulde ikke hænge efter Hjemmet! Og fik han saa aldrig andet Hjem, end det omflakkende Liv paa Fartøjet, skulde han dog prise Friheden og være nøjet.

Men det blev ikke mange Stunder Asmund fik til at tumle sig i — som en løssluppen Ungdom!

Mødet med Ragna vendte paa en Gang op og ned paa hele hans Tanke. Den Pine han havde følt ved at staa flou overfor hende, mens hun skammede ham ud — han, som ellers nok kunde klare sig, hvor det gjaldt et løst Svar — den kunde han ikke forvinde: thi den gik sammen med hans voksende Ønske og Længten efter at møde hende igjen.

Saa vidste han nu ingen anden Raad end at kaste sig med Iver og Retskaffenhed over sit Virke. Jo strængere han opfyldte sin Pligt, jo mindre følte han de udskammende Ord, og jo mere kjærtegnende straalede hendes lyse Øjne imod ham.

Da hændte det, at netop som han stod løst af Ungdommens forhadte Baand, bandt han sig selv fastere for hver Dag, som gik. Men det ene Baand havde fostret Svaghed, og det andet Kraft — saa blev alligevel det sidste til den Frihed, hvori Manddommen tog Vækst.

To Aar var hengaaet efter dette Møde mellem Asmund og Ragna. Det lille Fartøj havde havt god Fremgang; gamle Bjerke var velfornøjet med sin Søn, og Sønnen fulgte uryggelig sit alvorlige Forsæt. Havde Nogen sagt til ham for tre Aar siden, at Ungdomslivet paa de stille Veje kunde fostre en saa stor Glæde, havde han ikke troet det. Han tænkte sig, der maatte en hel Del Galskab til, om en Gut skulde kjende sig rigtig ung.

Men Ungdommens Vildskab er en Rus, og efter hver Rus er der en Opvaagnen — og den korter ikke saa lidt af paa Fornøjelsen.

Til dette kjendte Asmund ikke. Men det at være ung er jo en Glæde, og den nød han hver Dag rigeligen i Sundhed og godt Mod. Og dog bar han paa en utilfredsstillet Længsel. Hvor var Ragna? Han havde søgt hende i By og paa Strand, men ingensteds truffet hende. Var hun draget til Amerika? Didhen drog saa mange, og hun var jo uden Forældre. Men den Tanke holdt han ikke ud, og saa forjog han den. Bedre havde han det med Haabet; thi det fortalte ham hver Kveld en ny Historie om den næste Dag, da Ragna paa den mærkeligste Maade pludselig stod for ham. Og uagtet det altid slog fejl, blev han dog ved at lade Haabet fortælle.

Da modtog han en Dag et skriftligt Tilbud fra en Handelsmand paa en af Øerne om en Ladning Fisk samt en bestemt Angivelse af den for Modtagelsen passende Tid.

Asmund tog villig mod Tilbudet, og inden Fristen var udløben, ankrede han op ved det bestemte Sted med fuldladet Jægt.

Handelsmanden kom straks ombord til ham, besaa

Fisken og var velfornøjet. Prisen vedtoges uden Betænkning, og Losningen skulde begynde den følgende Morgen. Asmund kunde ikke mindes, at han havde handlet før med en i alle Henseender saa medgjørlig Mand. Med en forekommende Indbydelse til Kvelden skiltes han omsider fra Asmund, og efterlod hos denne et oprigtigt Ønske om nærmere Bekjendtskab.

Da Kvelden kom, vandrede Asmund velfornøjet op til Gaarden, som laa noget afsides fra Bryggen. Her gik Landhandleren ham imøde paa samme elskværdige Maade og førte ham ind i sin Stue, hvor han som Enkemand selv overtog Gjæstevenskabets Pligter.

Der mødte noget Ødsligt baade ude og inde, og det saa ikke videre velstandsagtigt ud; men Asmund havde jo ikke noget med det! Naar han fik Betaling for sin Fisk, kunde Ejeren for ham forsømme Gaard og Grund saameget han lystede.

Under denne Betragtning havde Handelsmanden begivet sig ud af Stuen for at ordne huslige Sager og kom nu ganske rødskinnende tilbage.

„Jeg har et mageløst Kvindfolk til at styre for mig," sagde han. „Men Herre vil hun være. Jeg har næsten ikke set saa vakker en Gjente paa disse Kanter før, og var det ikke for Folks Skyld, tog jeg hende s'gu til Kone!"

„Hvad er ivejen med hende da?" spurgte Asmund.

„Aaja, hun er ret mærkelig. Hun misted' Forældrene, da hun var Barn, saa hun maatte betle sig frem; men frem er hun kommet! Sidst var hun i Trondhjem for at lære sig til et bedre Husstel, og efter det kom hun hid. I Mellemtiden har hun nok roet Fiske, som det hedder;

og da jeg jo er en konditioneret Mand, saa skjønner De, at jeg maa betænke mig paa det.“

Asmund sad overvældet og stum med den udgaaede Pibe i Munden. „Hende var det! Det kunde jo ingen Anden være!“

„Vil hun ha' Dem da?“ spurgte han med hæs Røst.

„Ja, Gud bevar's! — Naar jeg bare vil — skulde den Sag snart være i Orden. Der har vi hende!“ sagde han, idet raske Trin lød hen gjennem Svalgangen. „Nu maa De se paa hende,“ og han sprang til for at aabne Døren.

Og ind tren Ragna med et af Glas og Karaffer fyldt Bræt. Høj og rank, rød og hvid, med de tykke Haarflætter lagt i Krans over Nakken, gik hun frem i en lys Sommerdragt, saa sikker og let som hun havde levet hele sin Ungdom i Velstand og Dannelse.

Det svimlede for Asmund, og han lukkede Øjnene.

„Nej, nu faar De saagu lukke Øjnene op Far!“ udbrød Landhandleren leende. „Hvad siger De saa?“ spurgte han og strøg Gjenten med Bagsiden af Haanden ned over Kinden.

Der blev dog ikke sagt Noget; thi idetsamme drev hun til hans Haand, saa den fløj væk, og hun gik raskt ud af Stuen igjen. Men fra Døren kastede hun et næsten truende Blik paa Asmund, der fremdeles sad og saa fortabt ud.

„Ja, slig er hun!“ sa'e Landhandleren og lo. „Det er ikke første Gang, jeg har faaet over Fingrene.“

Asmund gav snarest mulig Tak for sig og gik med et tungt Sind nedover til sit Fartøj. Her lod han Gutten gaa tilkøjs, og selv satte han sig hen paa Dækket

med Ryggen mod Land, og et modløst Blik ud paa Havet.

Det var det Møde, han nu i over to Aar havde længtet efter! Det var til det han ligesom havde renset og tvættet sit Liv, for at han kunde sige til hende: nu er der ikke Noget, Du behøver at skamme Dig ved. Og nu var det hende, som havde Skammen — eller hvordan var det? En ærbar Gjente blev da ikke i Hus sammen med en slig Kar, som kneb hende i Kinden, og satte sine forliebte Øjne paa hende.

Men som han rigtig havde syltet sig ind i disse bittre Tanker, kom rappe Trin hen over Bryggen, op over Landgangsbrættet — og Gjenten stod for ham.

De saa et Øjeblik fast paa hinanden. Men der var en slig Klarhed i hendes gjennemtrængende Syn, at Asmund følte sig som greben i en slet Gjerning og keg til Siden.

„Nu tænkte De ondt," sagde hun.

Han taug.

„Ja slig er Folk!" udbrød hun harmfuld. „Hvor der kan tænkes baade ondt og godt — der tænker de det Onde. Jeg tog Tjeneste hos en Mand, just for der trængtes En, som kunde gjøre fuld Nytte. Og den, som ikke kan værge sig selv for Skam, ta'r nok heller ikke Værge af et Kvindfolk. Men nu er det slut. Jeg lov'te ham sidst, da han rækkede Fingre efter mig, at gjorde han det en Gang til, saa gik jeg fra ham i samme Stund! Og jeg gjør det ogsaa, naar det bliver Dag."

„Ragna!" udbrød Gutten og drog et lettende Aandepust. Men den Haand han rækkede mod hende, vendte hun sig fra, og rystede paa Hovedet.

„Nej, nu faar jeg komme med mit Ærinde," vedblev hun.

„Kom med ned i Kahytten," bad han.

„Nej Tak! Det jeg har at sige, kan siges her. Og hør nu: Den Fisk Landhandleren kjøber af Dem, betaler han ikke."

„Jeg har lov't ham Udsættelse paa en Maaned," svarede Asmund.

„Men naar den Maaned er slut, vil han kræve Henstand en Maaned til — og da gaar han Fallit. Jeg ved det sikkert og vist. De blir ikke den Eneste han narrer. Er der skriftlig Løfte Jer imellem?"

Asmund rystede paa Hovedet.

„Godt, saa forlang kontant Klarering."

„Det er godt nok," indvendte Asmund. „Men saa er Fisken losset, og jeg faar mere Bryderi end jeg har Tid til med at faa den ind igjen."

„Saa rejs i denne Natten herfra," udbrød hun. „Jeg er ikke ræd Karen, jeg! Imorgen tidligt klarer jeg Sagen."

„Vil De da sige til ham, at De har gi't mig Varsel?" spurgte Gutten og greb hendes modstræbende Haand.

„Javist vil jeg det. Skal han gjætte sig til en Løgn, naar jeg kan si' ham Sandheden?"

„Aa, jeg gav ham gladelig hele Fiskeladningen for det, jeg nu har faaet at vide!" udbrød han.

„Hvad har De faa't vide?" spurgte hun.

„At det jeg i over to Aar har længtet efter, som det Vakreste og Bedste paa Jorden, det er netop som jeg havde tænkt mig."

„Ja — nu faar jeg gaa," sagde hun sky og drog Haanden til sig.

„Ja — Du kan tro, jeg la'r Dig gaa!" lo Gutten med Graaden i Halsen. Og han drog hende kraftigt hen til sig.

„Hvad vil De mig mer?" spurgte hun og saa koldt paa ham; men de strenge Miner gled hurtigt ud i et Smil.

„Jeg vil eje Dig for hele Livet," udbrød han. „Al min Hug har staa't til Dig siden vi dengang mødtes og skiltes i samme Stund. Vil Du nu ha' mig, Ragna? Jeg har vær't Dig saa tro som Guld."

Hun løftede Ansigtet og saa ham prøvende ind i Øjnene.

„Ser Du Noget, som lyver?" spurgte han.

Hun rystede paa Hovedet, og Taarerne vældede frem af hendes tindrende Øjne.

„Ja da er jeg det lykkeligste Menneske paa Jorden!" jublede han og tog hende i sine Arme.

„Trøst Dig, Ragna!" bad han en Stund efter, da hendes Graad blev ved, ret som om hans Kjærtegn havde aabnet for en længe opdæmmet Sorgens Kilde.

„Aa!" hviskede hun. „Det er jo første Gangen, jeg støtter mig til et Menneske. Men jeg har og i to Aar længtet efter Dig! Tit har Graaden villet frem; og jeg har holdt igjen paa den — nu faar den slig Magt over mig."

„Der er bare en Ting jeg maa bekjende for Dig," tog Gutten Ordet efter en Stilhed. Hun saa lidt forskrækket paa ham: thi det hørtes saa ildevarslende. „Jeg faar ikke min Fars Tilladelse til at gifte mig. Han er

en urimelig, lej gammel Mand, og der er ingen anden Udkomme end at føje sig efter ham. Men vil Du som jeg, saa gifter vi os lel. Du gaar med Stordamperen imorgen Kveld til Trondhjem, hvor jeg har en god Ven, som skal retlede Dig, til jeg om en Ugestid kommer efter. Saa løser jeg Kongebrev, og vi blir viet i al Stilhed. Men saa — ja nu kommer det Værste, Ragna!" Og han slog begge Arme om hende, for ligesom at sikkre sig hende. „Troer Du, at Du kan leve med mig paa Fartøjet? Jeg vover jo ikke at ta' noget fast Hjem — og jeg kan ikke skille mig ved Dig."

Ragna havde set angst paa ham, men den Angst fik en hurtig Forvandling! „End at Du kan spørge!" udbrød hun glad. „Jeg har jo aldrig havt noget Hjem. Aa, det Tilhold Du gi'r mig, skal bli' som et Himmerige!"

„Ja saa er Du min for Gud!" jublede han. „Ret længe kan jo Far min ikke gjøre det. Han er nu snart 75 Aar. Og da faar vi stort Hus nok."

Saa blev nu hurtig aftalt det Fornødne imellem dem. Og da de skiltes, og hun gik til Handelsgaarden, og han blev paa sit Fartøj, var det ikke længer to Ensomme, men to lykkeligt Parrede, som i Tanken havde Magen ved sin Side.

I Dagningen var Landhandleren allerede paa Benene, og da han havde nydt sin Kaffe, og med Piben i Munden stillet sig op ude paa Trappen, undslap der ham et Forskrækkelsens Udraab. Ragna, som skjønnede hvad det betød, tren raskt og fattet til.

„Han stryger jo afsted for fulde Sejl!" raabte han og pegte ud efter Søen, hvor Asmunds Jægt ganske

rigtig stod tilsøs for alle sine Sejl, og skar med sin dristige lille Stavn gjennem de toppede Søer. Men ret som der fra Fartøjet var givet Agt gjennem en Kikkert, saa blev, idet Ragna viste sig paa Trappen, Flaget hejset.

„Jeg troer, Gud forsyne mig! at den Gavtyv til og med vil gjøre Nar af mig."

„Han siger: Tak for mig!" tilføjede Ragna, og lod som ved Tilfælde sit Hovedklæde flagre hen for Vinden. Og det blev set; thi Flaget gav Gjenhilsen.

„Uden videre bryder han Ord og Aftale!" vedblev han.

„Klogt gjorde han. De vilde jo ha' narret ham," sagde hun og saa ham fast i Ansigtet.

„Er det Dig, som har varet ham?"

„Ja jeg har."

„Paa hvad Slags Maaden?"

„Paa den Maaden jeg kunde bedst," svarte hun kort og gik.

Han saa rasende efter hende. „Vil den Gjenten mig til Livs?" brummede han. „Nej, hun vil være Kone i Huset, vil hun? derfor er det — hun vil vise, hvad hun duger til." Saa brast han i en Haanlatter, og var med den paa Højden af sit Raseri! Siden lukkede han sig inde med Skuffelsen over den fejlslagne Handel og med en hel Del flere Tanker paa den Sag: om kan kunde være bekjendt som konditionert Mand, at gifte sig med en Gjente, der havde „roet Fiske"?

En god Del af Dagen gik med til det. Hans Forelskelse og hans Dannelse tog ikke saa faa Rykketag med hinanden. Tilslut sejrede dog Lysten — der skal megen

Dannelse til at staa imod den! Og nu var han besluttet — eftersom der ingen anden Udvej var med den Gjenten.

Men da Kvelden kom, og Stordamperen ankrede op udenfor, og han med sine Folk var ude for at afgive Post og Varer, havde han nær faaet et Slag, da Ragna lagde til med en lejet Baad og besteg Skibet i fuld Rejsedragt og med alt sit Tøj.

Hun gik ganske rolig hen til ham og bød ham Farvel. Han vilde buse ud med hele sit Sindsoprør, men der blev ikke levnet ham Tid dertil. Saa samlede han sig kort og godt i sin sædvanlige Haanlatter; men den blev slet ikke, hvad den skulde være. Den var saa overladt med Harme og Foragt, at den var lige ved at kvæle ham selv. Saa forlod han hende med et dybt Buk, der ogsaa skulde gjøre Nar, men som ligeoverfor Ragnas kjække Væsen bare viste sig som en skyldig Respekt.

Dermed skiltes deres Veje.

To Uger efter var Ragna en lykkelig Hustru og Asmund en lykkelig Ægtemand. Den lille Kahyt var trang, men hvor to Elskende deler Pladsen, slaar den vidunderlig til; thi i samme Grad som Mennesket vokser i Kjærlighed, tager han af i Fordring.

Det unge Par levede nu gode Dage i sit lille svømmende Hus. Der forekom nok af og til en Dyst med Vejr og Vind, men Ragna var jo søvant og kjendt med Faren, — hvad var den overhovedet, naar de delte den

med hinanden! Deres Bane laa heller ikke i de store Farvande; den førte ud og ind i Fjorden, omkring mellem Øerne og langs Kysten — bestandig fra Smaat til Smaat. Men Fortjenesten var god; den svarede til Fordringen, og det var nok.

Deres stille Samliv blev heller ikke opdaget af Nogen. De vare begge lige udholdende i at bevare Hemmeligheden, thi den værnede jo om deres Lykke. En Tredjemand var med i den, og det var Skibsdrengen. Men om han var bleven behængt med en Orden for hæderlig Borgerdaad, kunde han ikke have brystet sig mere end med denne Tillidspost: at skulle værge om Skipperens Hemmelighed. Han gik endog saa vidt, at han lod som han aldrig saa Ragna, og naar hun talte til ham, svarede han op i Luften, ligesom han havde faaet en Ordre fra Vorherre.

Men et Samliv har afvigende Baner, enten det saa føres paa Land eller Sø — det fik de efterhaanden at lære.

Da et Aar var gaaet, fødte Ragna en Søn. Det gik ikke af uden stor Vanskelighed og Skræk, men det gik godt; og saa blev det jo bagefter, som der staar i Visen: „Sødt at mindes svunden Ve!"

Ragna havde det store Mod, som ingen Fare skræmmer, og det kom vel med; thi hun havde ikke megen Hjælp udenfor Naturens egen Udvej. Hun havde en Tanke, den kom af et Barndomsminde, og den holdt hende oppe lig en skjærmende Haand i den yderste Stund. Det var bleven sagt, at hun var født i et Baadnøst under et Uvejr, og at hendes Mor ingen anden Redning havde for sig selv og Barnet end Vorherre i Himlen. Skulde hun da være mindre stærk, hun som var lykkelig, end den

stakkers fattige Mor? — Men saa underligt var det, at den Mor, hun knapt havde kjendt, kom nu paa en Maade til hende og gav hende Støtte i den svære Stund.

„En stor prægtig Gut!“ jublede Asmund. „Til Forsommer, naar vi kommer sydover, skal han døbes i den Kirke, hvor vi blev viet, Ragna! Han faar kanske blive opkaldt efter Gamlingen — skjøndt han er det ikke værd.“

„Tal ikke paa den Maaden om Far Din, Asmund!“ sagde Ragna. „Jeg troer, Vorherre regner Dig det til Synd.“

„Vil Du jeg skal godkjende, at han paa en Maade har nægtet mig et Hjem? Nu kunde jeg havt Dig og Barnet siddende der i store vakkre Rum. Og saa sidder han der alene og breder sig som Konglen i en Væv. Jo det er sandt! Han er netop slig, for han karer til sig, hvad han kan, og under ikke Andre Noget. Men lad ham være den han er. Det tar vel en Ende med ham ogsaa!“

„Lad Vorherre om det!“ bønfaldt Ragna. Hun holdt det altid som en Ulykke, naar han talte haardt om Faderen; men nu da Barnet var kommen til, følte hun det som en Skræk.

Imidlertid trivedes Gutten prægtigt i det lille Rum, hvor han blev kjærtegnet af en lykkelig Far, og ernæret af en ung, livsfrisk Mor.

Fra dette sikkre, oplivende Syn paa Sagen lagde nu baade Asmund og Ragna sit Maal paa Livet. Men idet hun lod det løbe ud i den vide, lysende Fremtid, rækkede Asmund aldrig længere end til Faderens Gaard. — Der

skulde han, naar Døden fik ryddet op, med Kraft og Mod indsætte nyt Liv og nyt Virke.

Imidlertid stod det fast, at Gutten skulde bære Farfaderens Navn — fra Asmunds Side med Tanken paa Efterfølgelsen, fra Moderens med et Haab om Forsoning. Maalet brast dog for dem begge, thi Gutten fik hverken det eller noget andet Navn.

Da det kvælende Vintermørke omsider spredtes, og Vaaren lyste op paa Havets store Arbejdsveje, hvor de mange Tusinder af flittige Hænder greb til for at fange Livsens Næring, satte ogsaa Asmund sig i Bevægelse. Fragtfartens Bane laa aaben, og han var velset, hvor han kom. Der var nok ymtet saa smaat om, at han havde Kvindfolk ombord; men da det ikke rigtig kunde gjennemskues, slap Folk det som Noget, der helst skulde ties med.

Vaaren blev meget stormende dette Aar, og Mange tog Skade paa Søen; men uagtet Asmund holdt stærkt igjen, maatte der dog gjøres Noget, og Ragna var ikke den, der veg tilbage for en Dyst. „Du og Barnet og jeg,“ opmuntrede hun, „vi er jo saa godt som et Liv — faar Vorherre da raade.“

Asmund saa baade glad og bekymret paa hende; men Valget var nu engang gjort og kunde ikke gjøres om igjen — fik staa til!

Det var en mørk Nat med Regn og Haglbyger. Ragna sad oppe og holdt det sovende Barn paa Fanget for at værge det mod de stærke Slingringer, medens Asmund var paa Dækket og stred tappert for sit lille Fartøj.

Da rystedes det pludseligt af et voldsomt Stød. Lyset

i Kahytten sluktes, og Alt baade oppe og nede ramlede sammen med et forfærdeligt Brag.

I samme Øjeblik rev Asmund Døren op. „Tag Barnet og kom!“ skreg han. „Vi har stødt, jeg kan ikke vide, hvor det bær hen.“ Og saa fløj han tilbage til Styret igjen.

Ragna skyndte sig med Barnet op paa Dækket. Men idetsamme kom en Styrtesø og rev hende overende, saa hun tørnede med Hovedet mod Levningerne af en Vedstabel, og tabte Bevidstheden. Da hun kom til sig selv igjen var Fartøjet flot, og Skibsdrengen sad og støttede hende, medens Asmund styrede.

„Hvor er Barnet?“ spurgte hun og vilde rejse sig; men en Slingring kastede hende tilbage igjen, og hun faldt i en ny Afmagt.

Endelig var man naaet indenskjærs, og nu bar det frem over et stillere Strøg, det gav Lindring og Haab.

Ragna saa op. Asmund laa paa Knæ ved Siden af hende, og nu var det ham, som støttede hende, medens Gutten var ved Roret.

„Hvad er som er sket,“ spurgte hun forvirret.

„Vi stødte,“ svarte han, „men den Sjø, som rev Dig overende, den lettede Skuden af Grund. Naar vi nu snart kommer til en Ankerplads, skal jeg ha' Skaden undersøgt.“

„Gudskelov!“ hviskede hun og foldede taknemligt sine Hænder. „End Barnet?“ for hun pludselig op. „Barnet?“ skreg hun i vildeste Angst.

„Ragna!“ sukkede Asmund. „Vi har mistet vort Barn.“

„Ude i Sjøen?“ spurgte hun. Han bare sænkede

Hovedet, men Taarerne randt ham nedover Ansigtet. „Og Du satte ikke Livet i Vove for det?"

„Nu spør Du stygt," sagde han strængt. „Kan en gaa til Havsens Bund efter det en ikke hverken hør eller ser?" Og han vred sig som en Orm i sin Fortvivlelse.

Da kom Ragna først rigtig til sig selv. „Forlad mig, Manden min!" bad hun stille, rettede sig op og tog ham i Favn. Saa græd de med hinanden, og Sorgen virkede et nyt Baand om deres trofaste Hjerter.

Men under det, at Asmund ved sit travle Virke fik mange adspredende og lettende Tanker, sad Ragna i Stilhed og rugede over sit Tab. Ofte stod hun lænet til Rælingen og stirrede ned i Søen som om hun haabede at se sit Barn endnu en Gang. Men det uhyre bølgende Slug viste ikke saadan frem sine Rov!

Tiden gik. Deres Liv fortsatte sig paa den samme stille Maade; men nu var deres Glæde blevet til Alvor, og deres smilende Haab til Fortrøstning.

Da halvandet Aar var gaaet, sad Ragna igjen og stelte med et to Maaneder gammelt Barn i den lille Kahyt. Det kastede Solskin over svundne Dages Mørke. Men der var alligevel drivende Skyer paa Himlen; thi det lille Barn var svagt. Moderen havde ikke kunnet forvinde hin Nats Rædsel, og saaledes kom det lille Liv til at dele Forældrenes Ulykke. Det var ogsaa en Gut, og Faderen havde straks hilst ham som en Guds Gave til Erstatning for den Tabte. Men Forskjellen paa det Tabte og det Vundne viste sig snart, og i et Anfald af Bekymring slog den nye Ulykke sig sammen med den gamle og virkede en bitter Stemning i hans Sind.

„Han dør gjerne fra os,“ sagde han efter længe i Stilhed at have betragtet det lille, magre Ansigt.

„Sig det ikke!“ udbrød Moderen, og bøjede sig grædende hen over Barnet.

Da fløj Ulykkens sortvingede Tankefugl gjennem hans Sjæl, og han bandede Faderen, fordi han tog alt det Gode for sig selv, som hans Hustru og Barn her maatte savne.

„For Jesu Skyld!“ skreg Ragna op, „nu er Du fra Dig selv, Asmund!“

Og han var det. Han stødte hende tilside, da hun vilde holde paa ham, sprang op og satte sig paa Dækket og hengav sig til en Smerte, der rystede hans kraftige Legeme, som Stormen ryster det ensomme Træ paa Berget.

En Maanedstid efter dette Udbrud — som forresten havde et Slags Tungsind til Følge, der gjorde ham taus og tvær, fik han Opfordring fra Faderen til ufortøvet at sætte en ansvarlig Mand i sit Sted paa Fartøjet og selv foretage en Rejse paa Faderens Vegne. Firmaet „H. Bjerke & Søn“, et Udtryk, som for første Gang blev brugt af Faderen, stod nemlig i Fare for at miste en betydelig Pengesum, og da han ansaa „Selvsynet“ bedre end Prokuratorsynet, bad han Sønnen ile og sætte alt Andet tilside for at fremme Sagen.

Asmund havde netop da anløbet et af de større Handelssteder for at søge Fragt; men saasom Forholdene ikke tillod ham at tage en Fremmed ombord paa sit Fartøj, satte han øjeblikkelig Kursen mod et andet Sted, hvor han trygt kunde overlade det hele til Skibsdrengen, og hvor der tillige var den Ensomhed, der trængtes til

for at Hustru og Barn kunde være udenfor Nysgjerrighedens Agt.

Og nu maatte han ile for at træffe Dampskibet, thi Kristianssund var Maalet for hans Rejse. Det var som Mand og Hustru aldrig mere skulde mødes, saa tung og haabløs var denne — deres første Skilsmisse. Det var som de skulde over en Afgrund! Men Nødvendigheden kom og gav dem sit djærve Haandtag — og saa kom de over.

Det blev bange Dage og Nætter for Ragna; thi Barnets Kræfter tog af. Og nu mældte Høsten sig allerede med sine stødvise Regnskur og sine barske Havvinde. Men efter det kom endnu den lange mørke Vinter; og førte den maaske Døden med sig — hvad Udvej blev der da for Lykken?

Det var hendes Ensomheds sørgelige Tidkort at gruble herover. Men hun forstod alligevel, at deres største Ulykke var Misforholdet til Faderen. Det var det, som forbittrede Asmunds Hjerte, og det var tilslut det, som nedkaldte Vorherres Straffedom over dem og deres Børn.

Paa denne Maade trængte hun dybt ind i hin Ørk, hvor Mismodet lidt efter lidt slukker Haabets Lys, ligesom Graaskyen dækker over Himlens Stjerner.

Da kom der endelig en klar Morgen efter flere Dages Regnvejr. Solen kastede paa skraa sine flimrende Straaler ind i Kahytten og hen over Barnets magre Ansigt. Da rejste Ragna sig op for at skygge det; men hun fik andet at gjøre! — Barnet smilte! smilte til det spillende Lys af Solen, der ved Gjenskinnet af Søen hoppede hid og did som en Lygtemand, og dets smaa Øjne fulgte

med. Det lille, blege Ansigt havde for første Gang givet Tegn paa Glæde!

Ragna stod greben og saa paa. Gav Gud hende ved dette et Vink? Det blev lyst i hendes Tanker og Modet kom tilbage. Hun havde altid været saa hurtig besluttet; men nu samlede hun sig langsommere — hun havde jo ogsaa en god Del mere at betænke nu end før.

Men efterhaanden rettede hun sig dog; hun løftede sit Aasyn med Tanken paa Gud og tog ham til Vidne paa sin Beslutning. „Ja, hun vilde ta sit Barn med sig og drage til Asmunds Far; hun vilde sige ham det, han burde vide — Gud fik da raade for det Næste."

Og nu var hun fattet. Ingen Bekymring lagde sig imellem, kun Omsorg for, at det, som skulde ske, kunde ske paa bedste Maade. Ved Tolvtiden vilde et sydgaaende Dampskib stoppe op en halvanden Baadmil fra Stedet. Naar hun selv roede med, kunde hun ved Skibsdrengens trofaste Hjælp naa frem. Med ham aftalte hun da det Fornødne ved Fartøjets Tilsyn, kun hvor hun vilde hen blev ikke nævnt. Det skulde ingen vide, før Udfaldet havde vist sig.

Da hun i rette Tid ankom til Stoppestedet og med sit Barn i Favnen stod paa Skibets Dæk, hvor Alting forekom hende saa urimelig stort efter det lange Ophold i Jægtens trange Rum, fik hun nok en sygelig Fornemmelse af Utryghed; men den fortog sig snart, og med oprejst Mod saa hun det Kommende imøde.

Først i Solsynkningen naaede de frem til gamle Bjerkes Bosted, og her blev hun sat iland i en af hans egne Baade. Da hun med ilsomme Skridt styrede op imod

Huset, og det saa ud, som hun fløj et glad Velkommen imøde, var hendes Il dog som en Flugt for den Banghed, der truede med at lamme hele hendes Legeme. — Dog det skulde gaa!

„Her er En ude i Svalen, som vil snakke med Jer," raabte et lidet vanført Kvindfolk ind af Døraabningen til Bjerke.

„Er det det Skabilken, som kom op ifra Bryggen?" spurgte han arrig.

Gjenten svarede ikke, og Ragna gik uden videre ind af den halvaabne Dør. Hun havde trukket det store Uldklæde af sig og stod velklædt, stout og klar foran ham. En kort Stund saa de forskende paa hinanden. Han havde straks sat op det bidske Hundefjæs, som han altid brugte til at skræmme Folk fra sig med; men det gjorde ikke Ragna det Mindste. Nu var hun saa fast, at ikke Noget Ondt i Verden kunde rokke hende.

„Hvad vil I?" spurgte han og skjævede til Barnet.

„Jeg er Asmunds Hustru, og dette er hans Barn."

„Min Søns Hustru? Min Søn har ingen Hustru — ud med Jer — Fantepak!" skreg han og hug med Stokken ned i Bordpladen foran sig, saa Gjenten, som havde holdt Døren paa Klem, gav et Støn og slap Taget.

„I faar ikke tage mere Synd paa Jer, end I kan sone, I skal huske, at I er en gammel Mand," sagde Ragna mildt.

„Fanden er gammel og ikke jeg," fnøs han. Saa gav han Vink til Gjenten ved Døren; „Kald ind Elias, at han sætter mig det Kvindfolk paa Dør! — Jeg skal vel faa Endskab paa den Sag," vendte han sig til Ragna.

„Ja Endskab kan I vist faa; men først skal I høre

mig," svarte hun fast. Og da idetsamme Tjenestegutten og Gjenten kom frem i Indgangen, gik hun bydende imod dem. „I trængs ikke her, hvor Sønnekonen skal snakke i Enrum med sin Mands Far," sagde hun. Saa skjød hun dem lempelig ud og lukkede Døren.

Og nu vendte hun sig paany til Gamlingen. Men havde han før lignet en bidsk Hund, saa lignede han nu en, der hænger med Halen. Det var som han følte sig magtstjaalen fra Hoved til Fod, — dog sad han endnu som Hunden, der lurer paa, at man skal vende Ryggen til.

Men Ragna vendte ikke Ryggen til! Bleg som et Linklæde, men klar og vakker stod hun foran ham, bestandig med sit lille Barn ind til Brystet som et helligt Værge mod Uretten.

„Asmund og jeg har nu været gift paa fjerde Aaret," begyndte hun stille. „Vi er lovlig ægteviede af en Herrens Tjener, og vi har levet sammen paa Fartøjet. Der fødte jeg ved Guds og min Mands Hjælp mit første Barn. Det stod om Livet; men vi havde jo gi't hinanden det Løfte at holde sammen i Liv og Død. — Det var en stor vakker Gut, og som han trivtes! Da kom Vaaren, den Vaaren da Fartøjet stødte, som I ved — vi havde tænkt os sydover for at faa Barnet døbt — Holger skulde han hedde — men Sjøen rev det ud af Armen min, og aldrig saa vi det mer."

Hun løftede et Øjeblik Barnet mod sit Ansigt, og en Hulken steg op af hendes beklemte Bryst. Hun vandt dog snart Magt over sin Svaghed, og hun vedblev:

„Men der kom Synd til Ulykke! For vi tænkte det, at havde I været som I skulde, da ha'de Gutten nok beholdt Livet, — han havde leket sig med Bedstefar og

engang baaret hans Navn frem i en vakker Ungdom. Men isteden gik der en Banding mod ham som mod vi Andre — Gud forlade Jer det!" —

Gamle Bjerke klemte Øjnene til, som han ikke taalte Dagen!

Saa gik nu hen en fem Fjerdingaar, da kom det stakkers Kryb, som jeg holder her. Vi har stelt med det som bedst vi kunde. Men lidet Rum og lidet Lys var der paa Jægten — og Barnet har sygnet til mer og mer. Da var Ulykken der igjen med samt Synden — vi satte Bander imod Bander: hvad skal han leve for, han som gjør al Ulykken —"

„Hys!" skreg den gamle Mand og saa forfærdet op.

„Ja — slig er det; men hvems er Skylden? — Saa drog nu Asmund afsted til Kristianssund. — Da var det imorges at Solen kastede et lidet Skin ind i Kahytten. Og saa smilte det stakkers Kryb! Gud og Fader! Og det vendte de smaa Øjnene sine efter Solen. — Da hugsede jeg paa det store Huset I sad med og paa al den Hygge, her kunde bli' for et Barn, — og da kom det over mig, at jeg slap Troen paa det Onde og sa til mig selv: det er ikke vi, som ønsker Livet af Gamlefar, men det er Ulykken, for den udtænker altid saameget Ondt. Jeg vil rejse til ham og by' ham det stakkers Livet. Og ta'r han imod, da ta'r han vel imod Far og Mor ogsaa. — Ja, I faar nu gjøre, som I har Hjerte til. Men jager I mig af Gaarde med det syge Barnet, da jager I baade det og mig i Døden, og kanske Sønnen Jeres med."

Gamle Bjerke rokkede urolig frem og tilbage. Det var som Sædet brændte under ham, og han saa næsten ræd hen til hende. Pludselig tog han sig sammen, drev

Stokken paany ned i Bordpladen og rømmede sig som en hæs Kommandør. Ragna skjalv tilbage og det mørknede for hendes Syn. Men idetsamme kom den vanføre Gjentes forskræmte Ansigt frem i Døraabningen.

„Han Elias skal spænde for og hente Doktoren,“ tordnede han. „Og Du lægger i Ovnen og steller til inde i Asmund sine Rum. Men det skal Dødogpine gjøres paa Spræng! Forstaar Du mig?“

„Ja!“ det gjorde hun, hun troede bare ikke sine egne Øren. Men hun fløj ud af Døren med Ordren, og den bar videre frem i en Fart; thi gamle Bjerkes Folk havde lært at lystre.

Nu først forstod Ragna Meningen; men Udfaldet betog hende saa stærkt, at hun syntes hun maatte synke til Jorden. Havde den haarde Mand jaget hende af Gaarde, havde hun med faste Skridt forladt ham; men nu da hun havde vundet Sejren, var der ikke et Led i hendes Legeme, som ikke dirrede i Afmagt. Hun tumlede hen paa en Stol, og med Barnet mod sit graadfulde Ansigt hengav hun sig i en Sindsbevægelse, som rystede hende fra Hoved til Fod.

Imens sad gamle Bjerke og gav Agt, og han smaabankede med Fingrene i Bordet, som han vilde notere sig, hvad han saa. Men Hundefjæset var borte; der var bare Lidt igjen af en gammel Filur — det lod sig ikke saadan gjøre i en Haandevending at skifte hele sin aandelige Paaklædning! — Og nu kom Gjenten med Besked: at Alting var i Orden.

Det gav Ragna Besindelsen tilbage. Hun rejste sig op og saa sig om i Stuen med et kjærtegnende Blik. Dette skulde altsaa være hendes Hjem, hendes Barns Hjem.

Saa gik hun langsomt hen over Gulvet — endnu skjalv hun i Benene som den, der efter en kort Hvile begynder paa igjen — til hun stod stille fremfor den gamle Mand. Da dækkede hun alle Indhyllingerne af Barnet og holdt det hen mod ham, medens han sad overvældet og saa til og var helt i Vilderede med sig selv om, hvad han skulde gjøre.

„Se," sagde hun med lav Røst, „det ser ikke ud til Liv det! Men saa nævner jeg det nu her Holger Bjerke i Navn Gud Fader, Gud Søn og Gud den Helligaand! Læg saa Haanden Jeres paa det, at det kan dø med Jeres Velsignelse."

Den gamle Mand skjalv sammen. Saa nær var Gud aldrig trængt ind paa ham før. Men han forstod Meningen og drog hastig et Slags Korstegn over det lille Bryst. Efter det bøjede Moderen sig ydmyg for ham og gik imod Døren.

Men nu var gamle Bjerke kommen op paa en Højde, som han aldrig havde staaet paa i sit Liv — han var saa at sige naaet et Stykke op over sig selv. Han rejste sig møjsomt og slog ud med Haanden. „Jeg har den Ære at by' Dig velkommen i mit Hus, Svigerdatter!" Derefter gav han Vink til, at hun skulde gaa. — Lykkeligvis gik hun ikke til Dødens Møde, men til Liv og Helse baade for sig og sit Barn.

Imidlertid arbejdede Sønnen saa godt, han kunde, fremad paa sit Hverv; men Tiden trak ud! Han havde

et Par Gange skrevet til sin Hustru og intet Svar faaet. Det satte ham i Skræk, og endelig efter en Maaneds Forløb opgav han det Hele og rejste hjem. Men Hjertet havde et Hjem og Regnskabet et andet! Ingen Under, at han først gik efter Hjertets Visning.

Her mødte ham dog en bitter Skuffelse. Skibsgutten havde ganske vist alt rørligt Gods i sikker Stand, men Kahytten var tom! Paa Mandens fortvivlede Spørgsmaal havde han kun et Svar: han havde fulgt Madmoderen til Dampskibet og ikke videre. Dog derfra fulgte mange Veje, og Asmund grublede over dem alle. Tilslut stod han i Tvivl og Mismod stille ved en — den værste af dem alle: hun havde frivillig forladt ham? Hun holdt ikke ud det omflakkende Liv — og derfor havde hun ikke skrevet ham til!

Men han vilde, han skulde finde hende! Og da — enten saa Faderen svarte Nej eller Ja — skulde det urolige Søliv høre op. — Kanske var ogsaa Brevene gaaet galt? Kanske var hun syg — kanske var Barnet dødt? Der opstod saa mange Formodninger i ham, at han som en af Skjebnen jaget Mand næste Dag ankom til Faderens Hus. Uden at standse ved Noget tren han ind i Stuen, hvor den Gamle sad — og saa ganske mærkelig velfornøjet ud, Noget Asmund i sin tunge Stemning dog regnede lidet værd.

Han gav nu en kort Forklaring over Pengesagen, og lod til ikke at lægge videre Vægt paa den.

„Jeg synes Du ser mig noget uvillig ud,“ spurgte Faderen barsk.

„Jeg er heller ikke meget villig af mig,“ svarte Sønnen kort.

„Det er lejt for Dig,“ sagde Gamlingen.

„Ja, det kommer jo an paa,“ sagde Asmund. „Kan være, det blir lige saa lejt for Dig. — Kort og godt, Far — jeg har giftet mig — og jeg tænker at leve sammen med min Kone.“

„Ja saa Du har giftet Dig,“ gjentog Gamlingen med et listigt Drag om Munden. „Hvor har Du Kjærringen Din da?“

Asmund strøg med Haanden hen over Øjnene og taug en Stund. Da tog han sig hurtig sammen og rakte Faderen en Tegnebog. „Her har Du Papirerne angaaende Pengesagen, Resten faar Du Besked om igjennem Sagføreren. Jeg maa straks afsted igjen. Skydsen er bestilt — Farvel Far!“

„Nej stop — bi lidt Gut!“ brød Gamlingen løs. „Farer Du slig paa som en Vindbaare! — Gaa ind i Kammerset Dit, der er nok noget Skrap, Du har lagt efter Dig.“

„Det kan jeg ta' en anden Gang.“

„Nej Gu' ska' Du ta' det i Stunden! En anden Gang er en Skjelm.“

Sønnen gav ham et harmfuldt Blik — og gik over Gangen til sit Rum. Men gamle Bjerke lo ved sig selv, til han fik Hosten, og den bandede han, saa det forslog.

Imidlertid fremgik en lykkelig Stund for Mand og Hustru derinde i Asmunds Stue. Hvad som var foregaaet trængte ingen lang Forklaring — der var Syn for Sagen.

Straks efter stod begge de lykkelige Mennesker inde hos den Gamle, og det som aldrig var hændt før, det hændte nu: at da Asmund kyssede Faderen, brast denne i Graad, til Hosten kom igjen, og han fik en slags Udvej fra sig selv ved paany at bande den ind i Helvede. Men

enten vidste den ikke Vejen, eller den tog fejl af den, thi den satte sig saa haardnakket fast i Halsen, at Sønnen maatte til at dunke ham i Ryggen.

„Nu henter jeg Barnet!“ afbrød Ragna og skyndte sig ud.

„Ja — det er Kvindfolk det!“ sagde Gamlingen lettet, som om Ragna var en Opfindelse af ham selv. „Ikke smyger hun i Krogene eller bag Døren. Bent ud af Vejen, Far! Ret ska' være Ret!“

„Se her har vi liden Holger Bjerke!“ sagde Ragna straalende og holdt Barnet imod dem.

„Er han allerede døbt?“ spurgte Asmund og tog Gutten til sig.

„Ja det er nu paa sin Maaden,“ svarte Faderen. „Men det faar nok gjøres om igjen.“

„Jeg tænkte jo han skulde dø,“ sagde Ragna. „Og saa vilde jeg ikke, at han slig som den anden Stakkar skulde komme ukristnet til Vorherre.“

„Og saa døbte hun ham selv!“ fortsatte Gamlingen stolt. „Her lige ind for mig — og jeg var Vidne, jeg! Og det vil jeg si', at aldrig har jeg før mærket Noget til Vorherre i dette Huset; men den Dagen var han her, det er vist. Og siden har han jevnt set indom — Men det er Ragna sin Skyld, er det.“

„Aa Du, Ragna!“ udbrød Asmund og drog Hustruen ind til sig. „Du stærke Menneske! Og jeg som kunde faa en slig fejg Tanke, at Du havde forladt mig. Da ha'de jeg jo hele mit Liv vær't en hjemløs Mand.“

„Hjemløs var jeg, da jeg mødte Dig, Asmund,“ sagde hun og trykkede sig blidt ind til ham.

„Naa, Hjem skal I faa, og det som bra' er,“ sagde

Gamlingen. „Ingen skal bande mig for det, ikke. Ellers maa Du vide det, Sønnen min, at jeg bander ikke mere Nogen — det er bare den Hosten — for den har Djævlen skabt!“

De Unge lo til hinanden, de skjønnede nok, at det ikke var saa let at blive af med en gammel Vane.

Og nu kom Sherryflasken frem — thi denne Dag krævede absolut en Skaal! Og saa fik gamle Bjerke sig stiflet op paa de skrøbelige Ben og fik Glasset i Haand. „Ja — saa ønsker jeg da Børnene mine velkommen!“ talte han værdigt mens han keg op i Taget. Og saa blev der klinket og drukket.

„Nu er det tredie Gangen vi mødes, Asmund,“ sagde Ragna.

„Ja. Og da er vi hjemme!“ jublede han og favnede Hustru og Barn.

Skylden.

I Nordlands Amt, Saltens Fogderi, levede i Begyndelsen af det forrige Aarhundrede en Foged ved Navn Niels Heggum. Der var dem, som mente, at han egentlig hed Kristian Heggum, men han kunde ialfald fremlægge Dokumenter, som gav ham Ret til at kalde sig Niels, — og saa blev det ved det.

Da vi træffe Fogden, var han nær seksti Aar, men efter det Ydre at dømme langt ældre. Han var da en liden sammenkroget Mand, rystende og sky med en vis Fornemhed i sit Væsen. Efter Sigende skulde han have baaret en Hemmelighed med sig hidop fra Kjøbenhavn, hvor han tilsammen med en ældre Broder havde studeret Jus, og man mente, at den var af den Beskaffenhed, at han omsider havde forslæbt sig paa den. Hvad der var sandt eller usandt i dette, gaves ingen Beviser for, — men hvor Røgen slaar op, plejer der jo at være Brande.

Der kom nemlig ikke mere end den ene Broder tilbage, den anden døde i Kjøbenhavn straks efter, han med Udmærkelse havde absolveret sin Eksamen. Man mente nu, at Kristian Heggum, der for det Meste havde tilbragt sin Tid med at drive Dank, havde byttet Navn

med den Døde, ladet Kristian begrave, og efter et passende Tidsrum optraadt som Niels Heggum blandt Ansøgerne til et juridisk Embede i sit Fødeland, det han paa Grund af sin udmærkede Eksamen ogsaa erholdt. Et Embede saalangt Nord i en afsides Egn havde den Gang ikke mange Ansøgere, og Kontrollen var i alle Retninger svag.

Det vilde ogsaa være lykkedes fuldtud, hvis der ikke havde fulgt en Hage med. Der er jo gjerne en Hage ved hver saadan Sag, som den lige ved sin Fuldendelse bliver hængende paa.

I dette Tilfælde var det nu en Kvinde. Den forlorne Niels Heggum havde nemlig en Hustru med sig til Norge. Om han var kommen til hende paa samme Maade som til Embedet, kunde Ingen vide; men et Hjertevalg lod det dog ikke til at være. Hun var misfornøjet og hovmodig i sin Færd mod Alle, og uagtet Manden dengang havde et smukt og belevent Ydre, behandlede hun ham med frastødende Kulde og Ringeagt.

Efter et Aars Forløb fødte hun ham imidlertid en Datter; men da den Akt var sluttet, satte hun hele sin Fordring paa at komme tilbage til Danmark. Hos Manden mødte hun heller ingen Modstand heri; men den maa have været der alligevel; thi først to Aar efter forlod hun det paatvungne Forhold og rejste til Kjøbenhavn.

Fra den Tid gjemte Fogeden sig bort med sin lille Pige og viste sig kun nødtvungent for Folket. Men der fulgte ingen Forsømmelse med Afsondretheden; han var en Mand med fornemme Vaner, og han holdt strengt over Barnets standsmæssige Opdragelse, hvilket for en Del bestod i, at hun holdtes borte fra andre Børn.

Idethele fik han den Fred, han søgte, men hvis han ikke havde Fred med sig selv, kunde Ingen for det. Der sagdes, at han ofte var i Pengetrang, og at han samlede Skyld; men saalænge hans offentlige Regnskab ikke led under det, blev det jo hans egen Sag. — Maaske var han en slet Husholder, maaske krævede hans bortrejste Hustru sin Part af Embedet, det var ikke godt at vide; men synligt var det, at han bukkede under for Skjebnen. Alligevel kom Aar til Aar, og Manden blev gammel; thi Pengetrangen er en Blodsuger, som meget godt kan gaa langsomt tilværks, — naar den faar Marven, saa har den ikke Noget imod, at Hylstret gaar omkring og agerer Menneske.

Men ligesom Loven giver den Dømte en Hjertestyrkning, for at han kan udholde sin Straf, saaledes gav Skjebnen den modfaldne Mand en Støtte; og da denne vokste for hver Dag, syntes Svagheden mindre, — den kunde nok endnu vakle frem og tilbage, men den faldt ikke.

Denne Støtte var Barnet, den lille Pige, som hin uforsonlige Kvinde havde skænket ham — maaske til Løn for en Tjeneste? — Var det saa, blev Manden mer end kongeligt belønnet; thi Datteren var et udmærket Barn, som hang ved ham med den varmeste Kjærlighed. Om Faderen maaske var en daarlig Embedsmand, det forstod hun sig ikke paa, om han led af Pengetrang, det kjendte hun ikke til; men at han var den føjeligste Kammerat, et Barn kunde ønske sig, det vidste hun, og Andet brød hun sig ikke om. Med ham talte hun, af ham lærte hun, han var hendes eneste Omgang, og han fik hele hendes Hjerte.

Paa den Tid, da Fogden Heggum og hans Datter, Engel Marcilie, træde ind i Fortællingen, er hint Afsnit længst forbi. Engel har da fyldt sit 23de Aar, og uagtet Faderen endnu sidder i Embedet, er han dog hjælpeløsere end nogensinde, og der var dem, som mente, at det nok var Datteren, som styrede det Hele.

Hun var ogsaa klog nok til det. Hun havde lært af Faderen alt, hvad han kunde, og derfra gik hun videre paa egen Haand. Hendes Aand var fuld af Højhed og Kraft, og den Ensomhed, hun levede i, gjorde hende stille og indesluttet. Hun var fremdeles udelukkende henvist til Faderen med hele sit Hjerte; men Barnekjærligheden havde ikke længer sin Begejstring for den smukke Fader, som vidste saameget mere end hun, den havde uddybet sig i en anden Retning, hvor hun blev den stærke Leder, og han et hjælpeløst Barn — den var bleven til Medlidenhed. Omsorgen for Faderen var hendes Liv. Hendes første Ungdomsaar havde sat sin Knop i denne Luft, og Blomsten havde udfoldet sig paa de samme Betingelser. Men endnu bar den Udfoldelsens friske Skjønhed, og den skulde først sent bøje sit Hoved for andre Storme.

En Ting havde Fogden dog forstaaet at holde hende i Uvidenhed om, det var hans Gjældsforhold; han bar sig ad med den, som Andre med en skjult Skat, han rugede over den. Naturligvis var det mere Aarsagen til den end Skylden selv, som fristede ham til den haardnakkede Taushed.

Imidlertid behøvede han Medvidende, og det havde han havt i en paa den anden Side Sundet boende Handelsmand, som var meget formuende. Han var omtrent

paa Alder med Fogden, og de havde kjendt hinanden lige fra hans Ankomst til Stedet. Uagtet de sjeldent saaes, var der dog et Slags Venskabsforhold imellem dem, som ialfald fra Handelsmandens Side var ærlig ment.

Men nu var for to Aar siden denne Mand pludselig død, og da han var barnløs, og hans nærmeste Arvtagere ikke vilde have noget med Handelen at gjøre, blev Handelsstedet solgt med Hus og Bohave, Varer og udestaaende Gjæld til Højstbydende, en halvgammel Ungkarl ved Navn Rejthan, der straks tog det Hele i Brug.

Nogen Tid før dette skete, havde Skriverkarlen paa Fogdens Kontor modtaget en Lensmandspost, og da Ingen mældte sig til den ledige Plads, blev Engel nødt til direkte at overtage Kontorgjerningen. Men da den nye Handelsmand var ankommen, fik Folkene, som havde været paa Gaarden fra den afdøde Landhandlers Tid, sin Afsked, og blandt dem var en ung Mand, som tilbød sin Tjeneste paa Fogedkontoret, og straks blev antaget.

Handelsmanden tøvede nu ikke længe med at aflægge et Besøg paa Fogedgaarden, og til Trods for sin Skyhed lod det, som Fogden her vilde gjøre en Undtagelse. Hr. Rejthan blev ikke alene vel modtaget men indtrængende opfordret til at komme igjen — en Opfordring, han ikke lod gaa unyttet hen.

I de to efterfølgende Aar syntes Forholdet endnu at blive inderligere. Fogden mandede sig op og fik endnu et Skjær af den fornemt indsmigrende Embedsmand fra før, og Handelsmanden stængte godt af for sine raa Instinkter og lod til med Glæde at ville lade sig vikle om en Finger — især af Frøkenen! Men at der desuagtet paa begge Sider var noget, som skjultes, kunde

ikke undgaa et iagttagende Blik — og en mistænksom Iagttager havde Engel været lige fra deres første Møde.

At Rejthan havde Magt over Faderen, det saa hun, og at han bestandig søgte at øge den, men hvad vilde han bruge den til, og hvordan havde han faaet den?

Der var En, hun kunde have spurgt, det var Skriverkarlen; men han havde Noget i sine Øjne, naar hun tilfældigt saa paa ham, en brændende Glød, som hun ikke turde se. Nej, ham spurgte hun mindst af Alle!

Saa gik hun alene med sin Skræk. Hun var som en Vagtpost paa et ensomt, utrygt Sted. Men jo bangere hun var, jo strengere blev hendes Væsen. Hendes Øjne fik et tindrende koldt Blik, og hendes Ansigt var ubevægeligt som skaaret i Træ.

Da sad hun en Dag bøjet over sin Haandgjerning i sit Kammer, der laa ved Siden af Dagligstuen, og hun hørte, der blev banket paa Udgangsdøren, ængsteligt, som af En, der ikke vover, hvad han gjør. Hun forlod sit Arbejde og gik hen til Døren, der idetsamme blev aabnet af Skriveren.

„Hvad vil De, Holm?“ udbrød hun. „De kommer som en, der bringer daarligt Bud.“

Ordene kom halvt i Vrede og halvt i Skræk, og hun gik hurtigt tilbage i Stuen.

„Vær ikke vred Frøken, jeg kan ikke gjøre det anderledes,“ stammede han og blev staaende ved Døren.

Engel havde sat sig ned ved Bordet, og hun lukkede uvilkaarligt Øjnene. Det saa ud, som hun var svimmel. Holm var selv bleven kridhvid i Ansigtet og støttede sig til Døren. Han vovede ikke en Bevægelse, ikke en Lyd.

Endelig lukkede hun Øjnene op og saa koldt paa ham. „Hvad er det saa?“ spurgte hun træt.

Endnu fik han ikke en Lyd frem. Hans storformede følelsesfulde Ansigt med de mørke Øjne var rettet lige mod hende, og det var, som om hun ved sit kolde Blik havde forvandlet det til Sten.

„Hvad er der, Gudmund?“ hviskede hun, og Stemmen rystede.

„Aa, Tak! Tak!“ udbrød han, og en Strøm af Livsglæde skjød op i ham. Han strøg Haaret fra Panden og saa paa hende med funklende Øjne.

„Glem ikke Deres Ærinde, Holm,“ sagde hun strengt.

„Aa, kald mig Gudmund, Frøken! Jeg vil jo gaa i Ilden for Dem.“

„Nej, Kjære! lad os komme fra det. Hvad var det, De vilde mig?“

„Ja — det er sandt. Vær ikke sint, Frøken! Det er — Rejthan — han er der igjen.“

„Hos Far?“ spurgte hun.

„Ja. Jeg fik jo et Vink at gaa. — Men Frøken, det er ikke bra'.“

„Er det værre end før da?“

„Ja. Nu tror jeg, det brister.“

„Hvad brister?“ spurgte hun og gik imod ham. „Sig mig for Guds Skyld Alt, hvad De ved, Gudmund! Jeg har jo ikke Andre end Dem, som jeg kan tale til.“

„Aa, Engel! En Guds Engel er De!“

„Nej, — nu skal De svare mig, eller og skal De gaa,“ sagde hun bestemt. „Hvad mente De med at sige mig det? — Rejthan er jo kommet saa tit til Far paa hans Kontor — —“

„Ja. Men det er aldrig for det Gode," svarede Gudmund. „Jeg synes, jeg kan ikke sige Dem det."

„Er det Noget, som kommer mig ved, saa bør jeg vel faa vide det," sagde hun fattet.

„Det er om Penge, Frøken."

„Aa, — det har nok anet mig! Er Fa'r i Gjæld til Rejthan?"

„Fogden skyldte den forrige Ejer af Pladsen en Del Penge. Da Rejthan kjøbte Pladsen, fik han ogsaa Ret til den udestaaende Gjæld. Fogden betalte en Del — ikke saa Lidt; men saa laante han igjen ifjor, jeg tror — —"

„Hvad tror De, Gudmund?"

„At Fogden skyldte Noget til Kassen," hviskede han.

„Aa, — er det paa den Maaden? Stakkers, stakkers Far! Men hvad er det nu da?"

„Jeg ved det ikke; men jeg er ræd for Kassen, og det har jeg længe vær't."

„Og De har ikke sagt det til mig!" udbrød hun sorgfuldt.

„Jeg vovede mig ikke saa langt, Frøken. Men idag fik jeg en Anelse; Gud maa vide, hvorfra den kom!"

„Hør Gudmund, jeg maa vide, hvad det er, han har for med Far. Der er Nøglen til det lidet Pakkammers, som er ved Siden af Kontoret. Forsøg at komme ind, uden at Nogen mærker det, og hør vel efter, hvad der tales om. — Jeg ved godt, det er et uhyggeligt Ærinde, jeg paalægger Dem, men jeg kan ikke paa anden Maade faa vide, hvad de har sig imellem."

Gudmund bøjede Ho'det ydmygt, tog Nøglen og vendte sig for at gaa.

„Gudmund!" udbrød Engel, tog ham om Haandledet

og saa ham ind i det nedslaaede Ansigt. „Far maa reddes, og naar jeg sender Dem derover for at lytte efter, da er det, fordi jeg kan ikke selv — og jeg har ingen Bro'r at skikke."

„Bro'r, Engel? Aa nej, det er ikke nok. Jeg maa være meget, meget mer!"

„Hvad er det nu? Jeg sender ham, som næst min Fa'r er mig den Kjæreste. Hvad vil De saa mer?"

Han vilde sagt Noget; men Engel stødte ham ud af Døren og lukkede efter ham. Da hun var ble't alene, vidste hun ikke ret, hvad der mest forvirrede og spændte hende, enten det, hun havde hørt om Faderen, eller det, Gudmund havde sagt om sig selv. Begge Dele havde anet hende; for begge Dele søgte hun i sit Hjerte et Raad.

Gudmund var idetmindste fem Aar yngre end hun. Han var et heftigt, let bevægeligt Gemyt. Men hans Hjerte var rigt paa Godhed, og der var Højsind i hans Tanke. Hvad han havde lært var ikke stort, men hvad han evnede var meget, og han saa lyst paa Livet. Uagtet han var saa ung, bar han sig ad som en Mand; der laa en vis Stolthed i hans Gang, som gjorde, at hans høje Skikkelse ikke havde Ungdommens sædvanlige Bøjelighed, men at han saa vederhæftig og erfaren ud.

Hvor ofte hun havde betragtet ham med Glæde — i Smug, bag Gardinet, naar han gik henover til Huset! Han var jo den første unge Mand, hun havde truffet sammen med. Men da hun mærkede, hvordan han stærkere og stærkere droges til hende, og at han, uden den ringeste Opfordring af hende, hengav sig i sin Kjærlighed som i en Skjebnebestemmelse, da havde hun lovet sig

selv, aldrig med en Mine at røbe sit Hjerte, for derved at tvinge ham til den samme Taushed, — og nu var der talt. Vejen laa aaben for Afgjørelsen. Om hun prøvede et nyt Stænge, det skulde ikke holde Stand imod hans Kjærlighed og hendes egen Længsel efter Lykke.

Med den Tanke sank hun hen i Drømme, der gjorde en hurtig Ende paa al hendes Tvivl. Der var ingenting ivejen! Den Følelse, hun havde havt før af sin aandelige Overlegenhed, forsvandt i Kjærlighedens Blændværk. Han var ikke blot hendes Lige, men han stod højt over hende ved sin aabne Sans og ved sin unge kraftige Skjønhed.

Under dette var Gudmund ilet hen til Kontorbygningen, der liden og faldefærdig laa et Stykke fra Vaaningshuset. Ved Indgangen traf han en Mand, som ønskede at tale med Fogden. Gudmund tog denne Hændelse til Hjælp og lod Manden uhindret træde ind i Kontoret, medens han selv fik Døren aabnet og lukket til Pakrummet ved Siden af.

Han kjendte en Aabning i Brædeværket, som han mangengang havde benyttet sig af fra den modsatte Side, naar Frøkenen var her for at ordne Noget. Ved den stillede han sig da og fulgte uhindret Scenen inde paa Kontoret.

Rejthan havde nu ganske skiftet Miner. Blidheden var forvandlet til en kold Snuhed, og hans løse Drag fik derved baade Fasthed og Kraft. Han gik med Hænderne i Lommen op og ned af Gulvet, og de gamle Bræder knirkede og peb under hans djerve Fodskifte. Det var ikke til at tage fejl af, hvem her var den Stærkeste.

Fogden sad paa sin Kontorstol ved det store Skrivebord, han holdt Haanden under Kinden og saa modløs

frem for sig. Af og til lyttede han hen mod Panelet, — det var, som han frygtede for, at Datteren kunde være der.

„Ja, som sagt," begyndte Rejthan. „Det kan ikke længer holdes gaaende paa den Maaden. Vi maa komme til en Afgjørelse."

„Jeg maa jo — vinde Tid," sagde Fogden, gispende efter Aanden.

„Vinde Tid?" gjentog Rejthan. „Har De da saa lang Tid ivente?"

„Gud raader for det," sukkede den Gamle.

„Ja, han raader for saa Mangt, han! Imidlertid faar hver raade for sig. Det maa, som sagt, komme til en Afgjørelse."

„Jeg betalte Dem for to Aar siden ved Deres Ankomst en klækkelig Sum, Hr. Rejthan," sagde Fogden og rettede lidt paa sig.

„Men laante Aaret efter omtrent ligesaameget," svarede denne. „Nej, min kjære Foged! den Sag maa ha' en anden Gænge."

„De trækker jo Deres gode Renter, min Mand."

„Men det summerer op, Hr. Foged. Desuden, nu ønsker De jo et nyt Laan."

„En ganske kort Tid."

„Ja — til Kassen er efterset?"

„Deri lyver De!"

„Naa naa! Naa naa! Ikke saa hidsig. Det er skam ikke første Gang, om saa var. Min Forgænger holdt en liden Bog til sin private Fornøjelse, den melder Adskilligt om det. 'Fogdens Kasse atter i Betryk!' hedder det. 'Særligt mon den lide af Bugløb og anden Slags Tæring'."

„Jeg forbyder Dem at tale saa," skreg Fogden op og fik et Glimt af Liv i sit henfaldne Aasyn. Men det sluktes brat.

„Som De vil," sagde Rejthan, og lod som han vilde gaa. Da sank den gamle Mand sammen med et dybt Støn, det syntes som han i det udaandede hele sit forknytte Liv. Kjøbmanden betænkte sig lidt, han satte Hatten fra sig og gik hen til ham. „Naa, naa, min kjære Foged," sagde han og klappede ham paa Skulderen. „Vi skal ikke blive Uvenner for saa Lidt. Hvem ved! Maaske rykker vi hinanden endnu et Skridt nærmere. Lad os snakke rent ud af Posen. Hvor stor Sum behøver De for at dække Skavanken? Vi er jo Mænd beggeto, og ikke Kjærringer. — Naa?"

„Nej, nej!" stønnede Fogden. „Lad hellere staa til — lige saa godt Først som Sidst."

„Det maa De ikke sige," trøstede Rejthan. „Tænk paa Deres Datter. Skal hun lide Nød og Savn for Deres Skyld?"

„Ak, min Datter!" sukkede han og brast i Graad.

Rejthan maalte ham hurtigt med et prøvende Blik. Saa rejste han sig i Miner og Væsen som en, der efter en vis Skjødesløshed knapper Frakken til og retter sig i Klæderne. „Ja!" udbrød han. „Hun er en Kvinde, som skal bæres paa Hænderne. Foran hende skal der gaa en Mand, som rydder Vejen, at hun — som der staar — ikke støder sin Fod paa nogen Sten."

Fogden saa uvilkaarligt op. „Ja," vedblev Handelsmanden og gav den Gamle et fortroligt Nik. „Hun er, som Salomon siger: et Kjøbmandsskib med kostelige

Varer. Den, som faar hende til Hustru, annammer en Skat."

Fogden saa endnu en Gang op: hvad mente Fyren?

„Ja, ja, ganske rigtig; jeg ser, De forstaar mig." Og han nikkede til ham paa sin indtrængende Maade, som han kunde have, og som klædte ham godt. „Vil De, saa bli'r vi To om hende. Jeg har samme Hjertelag for hende som De; men jeg har tillige Mandskjærligheden, og den rækker et godt Stykke videre. Den skal bane Vej, den! Overgiv De hende trygt i min Værge."

Fogden sad overvældet som en bunden Mand. Han kunde hverken røre Haand eller Fod, og Tungen laa fast til Ganen: Kom nu Slaget, som han altid havde bøjet af for, — kom det her lige ved Graven og fra den Side?

„Kjære!" vedblev Manden. „Jeg udsletter ikke alene derved Deres Gjæld, men jeg indforskriver mig som Deres Skyldner for hele Livet. Hæder og Ære skal følge Dem i Graven, og Deres Datter skal — ja, som sagt: hun skal bli' baaret paa Hænderne. — — — Hvad siger De saa?"

Fogden stønnede og kunde ikke faa Ordet frem.

„Kjære! fat Dem, Mand. Skal jeg sætte op et lidet Mellemværende? Det er snart gjort." Og med en vis brutal Energi løftede han Fogden med Stol og Alt op, stillede ham hen ved en Side, trak saa raskt til sig en anden Stol og satte sig ved Skrivebordet, lagde et Stykke Papir tilrette og tog en Pen.

Men som om han pludselig grebes af en Tvivl, vendte han sig til Fogden. „Skal Deres Datter afgjøre Sagen, eller vil De?"

„Min Datter tør aldrig kjende min Skam," svarede Fogden med nyt Liv.

„Godt, saa bli'r Sagen os imellem."

„Ja, lad den det."

Gudmund lukkede sine Øjne; det var som Synet brændte ham. Han saa Fogdens Ansigt forvandlet under et haardt Drag, og han skjønnede, at Beslutningen var taget. Mer holdt han ikke ud! Saa lydløst, han kunde, smøg han ud af Rummet og bort til hende, som han nok forstod i denne Stund var taget fra ham med Vold.

Da han aabnede Døren til Dagligstuen, sad Engel paa samme Sted. Det syntes, som hun var omgiven af et glandsfuldt Skjær. Hendes lyse Haar laa saa rigt om Hovedet, Øjet var saa dybt, og om Munden skjalv et sødt, hengivent Smil. Det var altsammen hans, det saa han; thi det bød sig til som en aaben Favn. Og nu netop reves det fra ham!

Han vaklede ind over Dørtrinet hen til hende og sank ned for hendes Fødder.

„Gudmund," hviskede hun. „Hvad er sket?" Og hun strøg ham med rystende Haand gjennem Haaret.

„Han er i hans Vold," stønnede han.

„Er det Pengelaan?" spurgte hun.

„Ja. Det er Laan fra Før og Laan igjen."

„Men hvortil? Vi har jo det, vi trænger."

„Aa, — der mangler nok Meget i det."

„Staa op, Gudmund, lad mig faa snakke alvorligt med Dig."

„Aa, Frøken!" udbrød han henrykt, rejste sig hurtigt og stod rank foran hende. „Naar De siger Du til mig, saa er det jo det Samme, som De sa', — — Du hører

mig til og ingen Anden. Og det gjør jeg, saalænge der er en Bloddraabe i mig."

„Gudmund!" bad hun. „Lad det vente og sig noget Mer om Far. Hvad er det, som mangler? Sig rent ud, hvad Du ved."

„Det er Kassen, Frøken."

„Kassen? Aa, — der er det! Vilde han laane ham?"

„Han vilde nok det, — hvis han føjede ham i Noget."

„Hvori?" spurgte hun med Liv; men det var Skrækkens Liv; thi hun var bleg som Døden.

„Jeg kan ikke sige det," hulkede han. „Det gjør mig gal."

„Aa — saadan," sagde hun med sin kolde Røst, og hendes Aasyn saa ud, som det overdroges med Is. „Fa'ren maa kaste Barnet ud til Ulven for at faa slippe." Og hun lo højt efter.

„Engel! Engel!" stønnede Gudmund rent fortumlet og kastede sig ned for hende igjen.

„Nej, Kjære! Her er ikke mere hverken Tid eller Raad til Sligt," afbrød hun, rejste sig op og gik hen i Stuen.

„Men De vil ikke gjøre det!" bad han. „De kan jo ikke."

„Hys!" bød hun strengt. „Staa op og gaa, — der kommer de."

„Skal jeg da forbande Livet?" fo'r han vildt op.

Hun gik stolt mod ham og tog ham fast om begge Hænder. „Vil De, jeg skal kaste min Fa'r i Ulvegabet for at redde mig?"

„Nej, nej! Gjør med mig, som De vil, men nævn mig ikke De. Jeg holder det ikke ud! — Sig Du og Gudmund, — saa er jeg jo bare Tjenestegutten Deres, som venter paa Bud."

„Du er ikke Gut," sagde hun trøstende. „Ulykken gjør gammel. Du skal være Mand, — — kan hænde jeg engang trænger en Mands Hjælp."

„Den være Dem lovet!" udbrød han og rækkede Haanden ivejret.

Da tog det med et afmægtigt Tag i Døren, og Gudmund sprang til for at aabne den. Men i det samme lukkede Rejthan op og lod Fogden gaa foran.

Da de traadte ind, forlod Gudmund Stuen, og det skete med saa stolt et Lag, at Rejthan uvilkaarlig saa sig om efter ham: hvad var der faret i den Gutten, siden han sidst havde mødt ham?

Men her var ikke Stunder til den Slags Tanker. Her var et Tab at friste eller en Sejer at vinde, og Alt blev sat paa det. Som det lod, var dog Sejren temmelig let vunden; men det kunde jo hænde, at den ikke var fuldt saa let at fastholde.

Rejthan havde den hæderlige og dybtgrebne Mands Overtræk paa, og der var ikke en Fold, hvori Ulven gjemte sig. Han talte frem og tilbage med dannet Skik og lod blot af og til, ligesom uforvarende, en Tone slippe ind af en dybere Klang.

Fogden derimod sad som paa en Marterbænk. Sveden trillede i store Draaber ned over hans Kinder, der, rynkede og indsunkne, mer og mer graanede under Sindsbevægelsen.

Endelig forstod Rejthan, at Tiden var kostbar; —

Ingen vidste, hvad der kunde hænde med en gammel Mand under slige Omstændigheder. „Jomfru Engel,“ begyndte han paa sin honnette Maade, hvorved han ligesom gik i Kaution for sig selv. „De faar høre med Overbærenhed paa, hvad Deres gamle Fa'r har at sige Dem. — Han taler ikke alene for sig selv men for en Ven. — — Behøver jeg at tilføje, at jeg er Vennen.“

Han standsede klogeligt. Nu var han kommet dertil, hvor Fogden maatte begynde. Men i Aasyn og Væsen fortsatte han med megen Hengivenhed. Det var dog spildt Umage; thi Engel havde kun Øje for Faderen, der saa ud, som han led Dødskvaler.

„Min kjære Fader,“ hviskede hun og omsluttede den ulykkelige Mand med sine Arme. „Hvad vil Du, jeg skal gjøre?“

Rejthan stod som paa Gløder. Øjeblikket var der med sit heldigste Tilbud, — vilde nu det gamle Fæho'de ikke gribe det?

Men Faderen adlød i denne Stund kun sin Kjærligheds Bud. „Nej, min Velsignede!“ udbrød han grædende. „Min Engel paa Jorden og for Gud! Du skal lade mig sejle min egen Sjø. Jeg fortjener det ikke bedre.“

„Stakkers, stakkers Fa'r!“ trøstede hun. Saa vendte hun sig til Rejthan, der ved Fogdens Tale var lige paa Nippet til at kaste Masken. „Jeg tænker, De ved Noget, som skal siges, — sig det da, — De ser jo, Fa'r næsten dør.“

Ja, han saa det, og skjøndt det var det, han helst vilde, skjalv han dog af Sindsbevægelse og fik ikke et Ord frem.

Det rørte hende; thi det saa ud som en virkelig Følelse.

„Vær ikke ræd, Rejthan! Jeg gjør Alt for Fa'r."

Manden tog et raskt Tag i sin Svaghed og saa prøvende paa hende: Jo — det kunde voves! „Jomfru Engel," udbrød han. „De skjønner, at naar jeg vil be' Dem om min højeste Lykke, saa skjælver jeg for Livet — ligesom han der," og han viste paa Fogden, der hvil'de op til hendes Bryst med lukkede Øjne.

„Har min Fa'r gi't sit Løfte?" spurgte hun.

Der fulgte en Taushed, som drev Blodet mørkerødt op i hans Ansigt og gav det et Udtryk af Voldsomhed, der maaske endnu havde taget Bestemmelsen fra hende, hvis hun havde set det. Men hun lukkede Øjnene, ligesom Faderen, og hun gjorde Skridtet ud til Afgrunden i Blinde. Med den venstre Arm slynget om Faderen rækkede hun den højre Haand til Kjøbmanden, der styrtede til og greb den, som den Forsultne griber et Brød.

„Tak, Jomfru Engel, Tak!" skreg han, halvkvalt af Graad, og kastede sig ned foran hende. Og her hulkede han frem en forvirret Strøm af Selvbeskyldninger, Bønner om Tilgivelse, Løfter om Forbedringer, og Kjærligheds-udbrud, der forfærdede hende og gav hende den tabte Fatning tilbage.

„For Guds Skyld, ti stille!" bad hun og vendte sig til Faderen, der saa ud til at have tabt den sidste Rest af Bevidsthed.

„Lad mig ta' ham, Jomfru," og i det samme tog han Gamlingen og bar ham til sit Leje. Og her gjorde han Alt, hvad en heftig Omsorg kan gjøre; thi den griber o tit fejl af Midlerne. Han sørgede desuden for Datteren

med. Engel var saa sjælerystet, at det syntes, som hun skulde følge med Faderen i den dybe Afmagt.

Da foregik der et Omslag i Handelsmandens brutale Natur, — for første og sidste Gang i sit Liv var han paa Højden af det Menneskelige og gjorde i den fuldkomneste Selvfornægtelse et stort Tilbud.

„Engel!“ bad han, „Jomfru Engel! Vi slaar en Streg over det Hele. Bli' De hos Gamlingen. Jeg gaar — med et saar't Hjerte, Jomfru. Gud signe Dem! Jeg havde tænkt at bære baade Dem og ham paa Hænderne — — Jeg er uværdig til den Ære — — Farvel! Glem ikke Vennen!“

Med en underlig Følelse af det Overvældende i Mandens Tilbud rejste Engel sig op og saa paa ham. Hun var selv paa Højden af en Opofrelse og kunde i denne Stund ikke følge de smaa Spor. „Nej, Rejthan,“ sagde hun bevæget, „lever Fa'r — saa . . .“ I det samme drog Fogden et Suk og aabnede Øjnene. Han saa uvis fra den Ene til den Anden.

„Alt er godt, kjære Fa'r,“ udbrød hun og nikkede til ham. Saa tog hun Rejthans Haand og nikkede til ham, — og hvor forskjellige nu end de tre Mennesker var i Tankesæt og Natur, saa var de i denne Stund forenede ved den fuldkomne Lighed i deres Hengivenhed for hinanden.

Men Mennesket kan ikke være længe paa Offerhøjen; han maa ned paa Alfarvejen igjen, og dér kræver Selvet sin Ret.

Rejthan var enten bevæget nok eller klog nok til at holde den gode Stemning oppe. Han tvang Dyret til at lystre Tømme.

I al Stilhed arbejdede han skjælvende af Utaalmodighed paa Sagens Fremme; men aabenlyst var det, som gav han hende Valget og ventede paa hendes Tilbud.

Det kom jo altsammen, som det skulde: hun havde givet ham sit Tilsagn, og hos ham stod Hjemmet færdig til hende, hvad ventede man paa?

Det tænkte Engel ogsaa. Hun stod jo i den aabne Dør; bedst at hun raskt gik ind til det Nye, det, som til Trods for alt det Gode, hun derved tænkte sig, dog vedblev at jage et Rædselsgys igjennem hende.

Alligevel gjorde det hende godt at mødes med Rejthan. Det syntes næsten, som han glemte hende af bare Omhu for Faderen. Naar Engel skulde bort fra ham, maatte Kontoret bestyres af en juridisk dannet Mand. Gudmund Holm, som derved blev overflødig, fastholdtes alligevel, da Engel i ham saa en kjærlig Støtte for Faderen. Rejthan tænkte paa Alt, var allestedsnærværende og syntes for bare Omsorg rentud at glemme sig selv.

Men det store glubske Jeg var rigtignok tilstede i uformindsket Maal og Maade, kun ikke i de udvortes Tegn, og det var allerede meget! thi det var første Gang i hans Liv. Heri kom hans Forfængelighed ham dog til til Hjælp. Han var rigtignok Søn af en Landhandler paa et af Udværene, men han havde ingen dannet Opdragelse nydt. Han havde staaet i Faderens Bod saalænge, til han paa egen Haand begyndte at handle med Fiskerne fra Baad. Derved havde han samlet sig en Del Penge og var saaledes gjennem forskjellige Grader omsider naaet op til at kunne fremlægge det kontante Beløb, som krævedes ved Overtagelsen af hans nuværende Ejendom.

Han havde altsaa opnaaet Magten, men Æren?

Da kom Fogdens usle Pengeforfatning som et Tilbud af Skjebnen, og han havde forstaaet at tilegne sig det med megen Omsigt. Han havde baade givet Tid og Taal. Men da Dagen kom, hvor han kunde lede Fogdens stolte Datter op til Alteret som sin Brud, var han næsten ikke sig selv mægtig, og Dyret bed i Lænken for at slippe løs.

Det blev dog hans Sag. I det Udvortes gik Højtiden sin stille Gang, og da Baaden skjød fra Land, som skulde føre Bruden til det en Mil borte liggende Fremtidshjem, og det sidste Skimt af de vinkende Hænder gled bort med Stranden i Fjernets Dæmring, — da var Slaget vunden. Han satte sig ned foran Bruden og tog hendes kolde Hænder mellem sine, — tænkte han maaske at lægge dem til sit Bryst for at varme dem? Nej. Hans eneste Bevidsthed var, at nu havde han hende, og han holdt saa fast, at hun med et lidet Skrig trak dem til sig. Da lo han triumferende, — han fik nok fat i dem igjen!

Det var en overskyet Augustnat. Søen laa stille og sort som en Afgrund om det knudrede Næs, hvor Baaden styrede hen imod. En Brygge sprang frem i Vandet, og en Samling af store Sten laa op til den og fortsatte den længere ud. Det var Fjære, og Baaden maatte lægge til ved Stenene; men hvad gjorde det! Rejthan havde en stærk Arm, han skulde nok lede hende stødt hen over dem, og oppe paa den brede Husvej, hvor der var strøet Enerlyng for Bruden, — der skulde hun ikke støde sin Fod paa nogen Sten!

Men Skjebnen havde en anden Tanke. Det syntes virkelig, som havde denne Karl voldtaget Lykken og

samtidig naturligvis fostret den Nemesis, som han uafladelig maatte kæmpe med om Besiddelsen.

Idet han sprang op paa en af de tangdækkede Brosten, hvad han med stor Sikkerhed havde gjort hundrede Gange før, gled han og styrtede baglænds over mellem Stenene, og da Skydsen kom til, blev han baaret bevidstløs og stærkt blødende til Brudehuset.

Det var en egen Følelse, hvormed Engel betraadte Hjemmets Grund og tog det ventende Hus i Besiddelse. Brudens Rædsel var pludselig bleven omskiftet med Hustruens Bekymring, og hun følte en brændende Trang til at udsone hin med denne.

Da Lægen efter et Døgns Forløb kom hen til den Syge, havde han stærk Tvivl om at frelse Livet, og hvis Livstraaden holdt, vilde Manden da gaa ud af Kampen med Forstandens fulde Brug? Det var Spørgsmaal, som Tiden alene kunde besvare. Alt blev gjort, hvad Tilsyn og Pleje kunde gjøre, og Folket deromkring, som havde dømt Giftermaalet mellem de to ulige Personer til et Kjøbsmaal, omskiftede nu Dommen ved at se Brudehustruens kjærlighedsfulde Pleje.

Det lykkedes ogsaa at redde hans Liv, og da han meget langsomt kom til Kræfter igjen, var Tanken ligesaa lysvaagen som før. Men ude af Stand til Arbejde var han dog, og da Vaaren efter den lange, sygdomsfulde Vinter brød frem, og Mandens hele Stilling krævede hans Nærværelse baade her og der, behøvedes en sikker, kyndig Hjælper i Driften. Det blev dog ikke saa let en Sag, og en Tid gik hen.

Da landede en Dag en Baad ved Bryggen. En ung, fastbygget, bredskuldret Mand skred hurtigt op over Hus-

vejen og forsvandt i Boden. Det var Gudmund Holm. Engel havde staaet foran en Vindusrude og set ham komme; hendes Hjertes hurtige Slag forraadte, at hun vidste, hvem han var, men han var alligevel saa mærkelig forandret, saa mandig fremvoksen, at hun syntes, hun maatte tvivle om sin egen Tro.

Saa holdt hun sig stille, hvor hun var; hun maatte jo samle sig til Mødet, uagtet hun længtes haardt efter at modtage Bud fra Faderen. Men Tiden drog ud, — hvorfor kom han ikke? Tilslut stod hun ved sin egen Dør og lyttede i aandeløs Spænding. Dermed var den oparbejdede Koldsindighedsmine sprængt, og Længselen stod færdig til at byde sit varme Velkommen!

Først langt om længe kom han gaaende med Rejthan, der, svag og lidende, krøb fremad ved sin Stok. Det gav Kølning! Da de lidt efter tren samlede ind til hende, var hun bare den afmaalte Frue, som tog imod.

„Holm bringer godt Budskab,“ sagde Rejthan, „Brevskab fra din Fa'r — — og hvad bedre er: sig selv.“

Engel saa spørgende paa dem.

„Ja, som jeg siger: han kommer med sig selv,“ og han lo svagt. „Det vil sige med andre Ord, han er kommen for at bli', og han overta'r Pladsen her paa Bøden.“

„Nej!“ brast det uvilkaarligt ud af hende, strengt og befalende, som en sidste Afgjørelse.

„Men jeg siger Dødogplage jo!“ raabte han hidsig.

„Ja ja,“ tilføjede hun sagte og bøjede Hovedet som for et Stormkast.

„Er det mig, eller er det Dig, som raader her paa Stedet?“ spurgte han.

„Den Dag, Du har Kræfter til at raade, — er det Dig," svarede hun.

„Men den Dag er idag," skreg han. „Holm skal bli' her; forstaar Du mig?"

„Ja jeg gjør," sagde hun dæmpende. „Men følg mig nu over paa Dit Værelse, at Du kan faa hvile Dig ud efter dette."

„Holm kan lede mig, jeg trænger Dig ikke," svarte han tvert, gav Gudmund et Vink og stavrede ved hans Arm ud af Stuen.

Engel blev staaende som rodfæstet. Hendes Hoved var gjennemsuset af Harme, og Hjertet slog; saa hun dirrede ved det. Slig havde Manden aldrig vist sig før. Var det, fordi han nu fik en Anden at støtte sig til og vilde give hende at forstaa, at han ikke længer behovede hende, — eller var det Huslivets Tone, han vilde slaa an til Underretning for den Fremmede? Hvilket det end var, saa kom det fra en uren Kilde. Og jevnsides med denne Krænkelse traadte nu det Menneske ind paa hendes Vej, som hun havde stridt saa haardt imod i sit Hjerte for at kunne glemme! Hvad mente Skjebnen med det, at den samtidig viste hende Mandens hæslige Natur og Gudmunds uforfalskede Renhed? Var det for at gjøre Prøvelsen endnu strengere? Aa! hvad var det for noget græsselig uoverstigeligt, som væltede sig ind paa hende?

Da tog det varsomt i Døren, og Gudmund tren ind. Han blev staaende ved den som En, der be'r om Hjælp. Han taug, og hun taug, — hvor skulde der begyndes?

„Ak, Gudmund, Gudmund! At Du gjorde mig dette!" udbrød hun endelig og rækkede Hænderne afværgende imod ham.

„Jeg kunde ikke Andet," sagde han og saa med inderlig Bedrøvelse paa hende.

„Hvad havde Du med at blande Dig i min Ulykke?" stønnede hun. „Jeg er jo i dette mit Liv at anse som en Farsottig; — hvem, som kommer mig nær, faar Smitten af mig."

„Saa lad mig faa den, det er jo det, jeg vil!" bad han. „Jeg vidste lige straks med mig selv, at jeg kunde ikke være til uden Dem, men De havde sagt, at jeg skulde bli' Mand, og det har jeg lagt al min Evne paa. Men nu gik det ikke længer! Jeg sa' til Fogden, — der aner mig noget Ondt, jeg faar komme mig over til Engel. 'Bare rejs afsted!' sa'e han. 'Og vig aldrig ifra hende.'

„Aa, Far, Far! — Men det Onde har ikke vær't her før idag. Ulykken nok, men ikke det Onde."

„Da var det bra, jeg kom," sagde Gudmund fattet. „Saalænge jeg er her, skal han ikke vove sig til med det."

„Ja, det faar nu bli', som det kan, — dog husk, Gudmund, at jeg er den Mands Hustru, — tilsvoret ham for Herrens Alter."

„Det skal jeg aldrig glemme, Jomfru Engel!"

En dyb Rødme bedækkede hendes Ansigt, og hun trykkede Hænderne foldet ind til Brystet. „Nu drikker jeg Døden hver Dag," sagde hun hen for sig. Hendes Skikkelse bøjede sig som den halvvoksne Birk i Stormen, og hun fæstede Synet i aandeløs Stirren paa Noget, som ikke foregik i denne Stue eller til denne Tid; men hvad hun saa, det vidste hun alene med sig selv.

Fra nu af indtraadte en stor Forandring paa Handelsgaarden. Holm besørgede med Kyndighed Forretningen, og Rejthan fik Hvile baade for Sjæl og Legem; samtidig indtraf et meget heldigt Fiske, saa han var i straalende Humør og blev raskere for hver Dag, som gik.

Men herved vokste ogsaa hans Krav til Hustruen. Hun maatte og skulde være med ham i hans Verden, dele Tankesæt, Attraa og Vilje med ham! Hvorfor var der altid noget, som holdt igjen, — noget underlig Hvidklædt, som han ikke kunde faa Bugt med?

Naar han var i det gode Hjørne, lod han sig undertiden skræmme — og altid dæmpe af det; men naar hans rasende Sinne hvirvlede sig op af Sjælen som fra en Afgrund af Uhumskhed og uden Forskjel kastede sig over Alle, da stod Ingenting for ham. Selvfølelse, Ret og Kvindelighed maatte bukke under, og om det end rejste sig igjen, det blev dog aldrig, hvad det havde været. En Mudderflom sætter altid Mærker, som selv Himlens milde Regn ikke kan skylle væk.

Og saadanne Anfald kom hyppigt. En Tid efterfulgtes de af Anger; men Anger uden Bod er værre end Synd, fordi et Menneske tror, han har gjort noget rigtig godt, medens han bare har gjort Ondt værre.

Det hændte da ikke sjeldent, at Gudmund ved et raskt Ord fik Vredens Strøm vendt, saa den rejste sig mod ham istedenfor mod Engel. I nogen Tid syntes Manden ikke at skjønne Hensigten; men da det gik op for ham, blev han mistænksom og gav Agt. Og nu var han ikke længe om at opdage den Kjærlighed, som Gudmund nærede for hans Hustru; dog fangede han uagtet al sin

Snedighed ikke saa meget som et Blik, der gav hans Mistanke Ret.

Dog Ret eller Uret kom det ikke ham an paa, naar han vilde have Hævn over Nogen. Der var kun Et, han betænkte, nemlig den Fordel, han havde af Gutten. Det var sikkert nok ikke for hans Skyld, Holm lagde saamegen Flid og Evne paa Udførelsen af sit Hværv; men det var ligevel ham, som nød Fordelen. Havde han bare vidst En, som kunde erstatte ham, skulde der ikke være langt til det Fodspark, hvormed han agtede at give ham sin Afsked; men der fandtes Ingen. Da blev hans eneste Tilflugt at gjøre Livet for de to Mennesker saa svært som muligt, og dertil havde han rig Anledning. Engel var jo hans Hustru, hende skulde han nok faa Bugt med! Og da Gudmund lod til at ville taale Alt for hendes Skyld, var der ingen Grund til at spare ham.

Saadan blev Livet paa Handelsgaarden fra Vaar til Vaar.

Endelig en Dag stod Rejthan grublende foran Vinduet i Dagligstuen, da idetsamme Gudmund kom ud fra Boden og gik raskt hen over Vejen til Søen. Han maalte Gutten med et mørkt Blik: Vovede Nogen, som stod under ham, at gaa frem med sligt overmodigt Væsen? Han brød ud i en Latter og truede med knyttet Næve efter ham.

Da rørte det sig bag ham; det var Hustruen. „Det er latterligt at se den Knægten gaa her og puste sig op,“ udbrød han.

„Hvem mener Du?“ spurgte hun.

„Du ved ikke, hvem jeg mener?“

„Aajo, — jeg kan vel tænke det,“ svarede hun.

„Tilmed er et sligt Drog begyndt at agere dannet. Jeg ser, han har faa't Fingre i nogen Bøger, som han hænger over sent og tidlig —."

„Forsømmer han sin Pligt!" spurgte hun koldt.

„Det er netop saavidt, at han ikke gjør det."

„Saa synes jeg, Du kan lade ham skjøtte sig selv." Efter dette Svar gik Engel langsomt hen over Gulvet til det næste Værelse, rolig og uanfægtet, som om Manden ikke var tilstede.

„Bliv!" tordnede han efter hende.

Hun vendte sig og saa spørgende paa ham.

„Jeg taaler ikke, at Nogen sætter sig op imod mig. Jeg blæser hele Fornemheden et Stykke." Og dermed greb han et lidet forgyldt Bord, som stod hos, brød det isønder og kastede Stumperne hen over Gulvet. „Det er Tiggerstadsen, Du har ført med Dig, — Sligt passer ikke i mit Hus. Her er hverken Svig eller Bedrag — eller Nødsfald, som trænger til Forgyldning."

Efter denne Ordstrøm forlod han Stuen og gik til sit Kontor: thi saa fejg var han overfor den Fornemhed, han haanede, at han i denne Stund hellere var gaaet imod en vild Okse end staaet Ansigt til Ansigt med sin Hustru.

Nu var der altsaa gaaet Hul paa Ædderbylden, som det saalænge havde trukken sammen til! Men gav det ham paa én Side Lettelse, gav det ham paa en anden forøget Kval. Hustruen vilde han jo ikke af med, — ikke for den Pris, han vidste! Havde hun været af de Kvindfolk, som i den ene Stund lod sig sparke og i den næste omfavne til Forsoning, da havde hun prægtig kunnet leve med ham. Men hun foragtede den Slags Jaskeri med Sjælen, og hun modtog hans Fornærmelser som et Saar.

Hun vilde holde ud med ham, men hun vilde ikke dele halvt med ham i Nedværdigelsen.

Saa gik de nu Beggeto ind i den Skjebnekamp, de ved at sværge sig til hinanden for Herrens Alter havde nedkaldt over sig. Og det kunde sletikke nytte, at de undskyldte sig med, at de ikke vidste, hvad de gjorde; thi det maatte de vide.

Da han havde vundet den unge, fine Jomfru, som han havde sat al sin List og Evne paa at vinde, skyldte han og at blive et bedre Menneske ved hende; men han blev tværtimod værre. Hendes fornemme Væsen rejste sig i mange Stunder som en Kirke foran hans ustyrlige Vilje, — han kunde ikke trænge ind og nedrive Alteret, men han kunde af al sin Magt skamfere Murene.

Og da hun frivilligt havde givet sig selv i Bytte for den gamle Faders Ære og Fred, skyldte hun og at give Slip paa Fortiden; — thi den var jo med i Kjøbet! Men istedenfor gik hun som en stolt Fremmed i hans Hus og lod ham hver evige Dag træde hendes Stolthed under Fødder med Herskerens Ret.

Det blev til en Nedværdigelse for dem Begge, og den Bevidsthed brændte Engel i Sjælen som en fortærende Ild; medens den hos Rejthan gav Liv til alle hans raa Instinkter. Han følte sig som en bedragen Mand. Det „Kjøbmandsskib“, som han havde tilbyttet sig, var ganske vist ladet med „kostelige Varer“, som Salomon i sin Visdom havde forudsagt om Hustruen; men hvad hjalp det til, naar han ikke kunde faa Tag i en eneste af dem? Ja, han var bedragen, og det skulde hævnes!

Overfor Gudmund behøvedes, som sagt, ikke ringeste Hensyn; han vilde taale Alt! Men hans Væsen var til-

talende og dannet, og det var en ikke ringe Fordel at have ham i Boden; saa drog han Nytten af ham og gav ham i hver Stund en Krænkelse til Gjengjæld.

Det var for det unge Menneske svære Betingelser at leve paa, men han modtog dem uden Knur; han havde taget dem endnu sværere for hendes Skyld; thi det var jo dog Intet imod den Kval, han udstod ved at vide hende i et saadant Menneskes Vold.

Tre Aar gik hen paa den Maade. Da fik Ulykken sin Forøgelse ved, at Manden henfaldt til Drik. Han havde altid været overdreven i sin Nydelse deraf; men han havde holdt paa Anstanden. Nu faldt dette Hensyn til Jorden, og nu vilde han med Vold og Magt have Gudmund væk, — nu, da han sletikke kunde undvære ham.

„De behager at rejse til Høsten, som kommer,“ sagde han til Gudmund, som stod bøjet over Pulten og skrev.

Gudmund saa op og ned igjen i samme Stund, og han svarte ikke. Han var saa vant med det.

„Har De hørt mig?“ spurgte Rejthan.

„Ja,“ svarte Gudmund og skrev videre.

„Agter De kanske ikke at godkjende mit Varsel?“

„Nej.“

„Vil De tvinge mig til at opsige Dem ved Rettens Folk?“

„Værsaagod,“ sagde Gudmund. Han vidste saa vel, at det kun blev en Trusel. Desuden: Rettens Folk mødte ikke frem i de Tider paa første Vink, og han vilde faa Omraade nok.

Men den Sikkerhed hidsede Manden ud over alle

Grænser. „De tænker kanske, at det skal lykkes Dem at faa mig afvejen paa en Maade, saa De havde hende for Dem selv. Men bli'r De, skjælder jeg Dem for en Tyv — og hende for en . . .“

Her sprang det unge Menneske imod ham og greb ham i Brystet. „Siger De et Ord om hende, er De en Dødens Mand,“ raabte han.

„Der kommer Folk!“ skreg Rejthan. „De skal vidne for, hvad her sker. Nu skjønner jeg det Hele, og nu skal her ikke ties med Nogenting.“

Folk trængte sig nysgjerrige sammen foran Boden, og Handelsmanden slog Døren op paa vid Gab. „Kom bare ind, Folk; her gaar underlig til.“

Men idetsamme drev Gudmund ham tilbage i Boden og laasede Døren af. Saa vendte han sig mod ham, og de saa et Øjeblik hinanden lige i Synet. Saa traadte Rejthan tilside, og Holm gik til sin Pult.

„Kanske De behager at udlevere mig Nøglen?“

„Naar jeg har sagt Dem, hvad jeg vil,“ svarede Gudmund. „De har flere Gange ladet Ord falde, som har tydet paa, at De har Mistanke til Deres Hustru og mig.“

„Der er et Maskepi imellem Jer,“ fo'r Manden op.

„Det er Løgn,“ sagde Gudmund med stor Fatning. „Men i samme Stund et saadant Ord er nævnt, forlader jeg Deres Hus. Hun er for mig saa ren som en Herrens Engel, uagtet hun har levet sammen med Dem i fire Aar. Men ved mig skal ingen Skamplet sættes paa hende. — Jeg skal nu gjøre mit Regnskab op, og De har da at give mig skriftlig Bevis for, at jeg uden Pengesvig forlader Deres Tjeneste. — Der bli'r Anledning til

om en tre, fire Dage at komme væk herifra, og jeg skal da rejse."

Dette Svar havde kjølnet Mandens Blod og givet ham en vis Holdning tilbage. Hans Ansigt var oppustet, og hans Skikkelse havde noget løst ved sig; men han kunde dog endnu beherske sig og give sig et lidt mandigt Udseende.

„De holder af hende?" spurgte han lurende.

„Det har jeg altid gjort, og det bli'r jeg ved med til min Dødsdag," svarte Gudmund og saa ham lige i Ansigtet.

„Tag Dem i Agt for mig, Monjør!" truede han.

„Jeg har lært at tage mig i Agt for mig selv; det er nok det Vigtigste!" svarte Gudmund.

„Hvad ved hun om det?" spurgte Manden.

„Hun ved det, hun tænker."

„Holder hun af Dem igjen?"

„Der ved jeg og, hvad jeg tænker, men ikke videre."

„Vov at tænke det!" skreg han og gik truende mod hem.

„De truer mig hverken fra eller til."

Rejthan blev staaende midt paa Gulvet. Han følte, at Vreden paany tog Besindelsen fra ham, og det fik ikke ske; thi saamegen Ærgjærrighed var der i ham, at han vilde ikke, det unge Menneske skulde faa Magt over ham.

„Giv hid Nøglen," sagde han fattet, med et dødeligt Had luende i hvert Træk. Saa fik han Nøglen og gik.

Nu var det altsaa afgjort; han maatte rejse. Ikke nogen Krænkelse havde vejet op imod den Trøst, at staa som hemmelig Støtte ved hendes Side; men hendes Skam overvejede alle Hensyn. Der var da ikke det Ringeste

for ham at gjøre uden med Nøjagtighed at ordne sine Regnskaber, saa han med Ære kunde fratræde Posten, — men Tiden var knap!

Under dette havde Rejthan begivet sig hen til Vaaningshuset, og som om Ingenting var, havde han stoppet sig en Pibe og sat sig til Ro i sin Lænestol. Herfra gav han meget nøje Agt paa, hvad der foregik omkring ham, og da Natten kom, aflaasede han hver Dør, som lod sig stænge.

Saaledes gik det næste Dag og den paafølgende med. Engel forstod, at Afstængningen gjaldt Gudmund og hende; thi han havde ikke, som han plejede, mødt frem til Maaltiderne, og da maatte det varsle Ondt.

Men just som hun overvejede dette, kom Manden ind af Døren, og der var et Liv og en Raskhed over ham, som sletikke før var kommen tilsyne. Han gik op og ned af Gulvet, gned Hænderne, lo indimellem, og da Engel saa forskende paa ham, — thi hele dette Væsen kom ikke af det Gode, pegede han ud over Søen paa det Fartøj, som havde ligget ind til Bryggen, og som nu for en rask Brise strøg ud gjennem Sundet. „Se, der stryger han sin Vej."

„Hvem?" fo'r Engel op; thi paa en Gang skjønnede hun det Hele. „Er det Gudmund?"

„Holm mener Du vel. Min Hustru nævner ikke slig en Knægt ved Fornavn."

„Har Du jaget ham?" spurgte hun og stod bleg som Døden foran ham.

„Ja. Den Sort Fyre jager man."

„Du — — har vovet det, Du!" sagde hun, og der kom et vildt Blink i hendes Øjne. „Du har krænket det

reneste Menneske, som Du har mødt paa din Vej. Og af hvad Grund?"

„Ja, sig Du det selv, for Du ved det nok, Du. Men Du skal vel lyve Dig ifra det."

„Lyve?" gjentog hun. „Tror Du, jeg er saa ræd for Dig, at jeg vil gjøre mig til Skamme? Aanej! Rigtignok anser jeg mig selv for en vanæret Kvinde i mit Ægteskab med Dig; — men ve den, hvorfra Forargelsen er kommen. Jeg fløj som en hvid Terne ind i Dit Hus; jeg flyver ud af det som en Skarv. —"

„Vanæret, siger Du. Ja, en vanæret Mands Barn er Du, hvad Tid jeg vil," afbrød han, skjælvende af Raseri. „Det skal komme Dig dyrt at staa, hvad Du her har sagt."

„Jeg ved Prisen," sagde hun. „Du vil skrive op de Summer, min Fa'r er Dig skyldig."

„Aanej, jeg har et andet Register at sende ham, og det er ikke mindre end fem Beviser for Kassemangel."

„Dem har Du ikke længer," sagde hun. „Dem har jeg sønderrevet; thi de var en død Mands Ejendom, og ikke Din."

„Du har vovet det?" skreg han og gik imod hende med knyttet Næve.

Hun veg tilbage for ham. „Hvis Du lægger Haand paa mig, da forlader jeg Dig."

„For at være med ham!" lo han. „Aanej, Du bli'r nok, hvor Du er."

Det svimlede for hende. — Ja, det vilde han sige, — dermed vilde han fri sig! Da løftede hun det dødblege Ansigt op og saa fast paa ham. „Saa er der Et,

Du hverken med Ret eller Magt kan hindre mig i, — det er at dø."

Manden blegnede for hendes Blik. Men lige saa saare Fejgheden rørte sig i ham, blev han snu. „Og hvad vilde Din gamle Fa'r saa gjøre?" indvendte han.

Hun skjalv sammen. Ja — der kom det Umulige, — — der var ingen Frelse! Mandens Ansigt lyste op. Men pludselig saa hun paa ham igjen med sit ubetvingelige Blik.

„Du gi'r mig Lov til at besøge min Fa'r?"

„Nej, — det gjør jeg vist ikke," lo han.

„Saa gi'r jeg mig selv Lov til det, som mere er."

Han saa prøvende paa hende. Nej, — han magtede hende ikke! „Hvorlænge vilde Du saa bli' der?"

„Saalænge til jeg har samlet mig paa, — om jeg kan leve med Dig eller ikke," svarte hun.

„Paa det kommer Du aldrig afsted."

„Ja, — men Du mister mig ligevel, og da sker det for bestandig. Det kan være, at naar jeg faar tale i Ro med min Fa'r, jeg da vinder Mod til at vende tilbage til Dig, — og saa skal jeg gjøre det med god Vilje og tage min Skjebne, som den er. — Nu maa Du vælge; thi der sker sandelig en af Delene."

„Jeg vil ikke!" skreg han op efter en Stunds Vaklen. „Jeg vil ikke!" gjentog han og stampede i Gulvet for at hidse sig op til den gamle Vildskab.

„Ja ja," sagde hun stille hen for sig og vilde gaa ud af Stuen. Men han styrtede mod hende og tvang hende tilbage igjen, medens han selv gik ud og stængte Døren efter sig.

Der gik otte Dage hen, da skjød lidt forbi Midnat en Færingsbaad ud fra Handelspladsen, og den roedes af et indhyllet Kvindfolk. Det var Rejthans fraskilte Hustru; — thi nu var det sket, som hun havde forudsagt.

Hun roede kraftigt fremad, og der var i de ligelige, faste Aareslag ingen Mærke af en Kvinde, som i otte Nætter og Dage havde kæmpet med en gal Mand.

I Morgenlysningen lagde hun til Land ved Faderens Grund, og hun tog Hvile paa Stranden, hvor hendes Barndomsleg havde staaet. Der mellem den bredbladede Tang og den hvidblommede Kochleare græd hun uafladelig, til Livet begyndte at røre sig i Hytterne, — da smøg hun rystende og krumbøjet op til Faderens Gaard.

En og Anden af de Omkringboende nærmede sig og betragtede hende med Nysgjerrighed; men Ingen vovede Ordet. De forstod dog, at der med Fogdens Datter var foregaaet Noget, som ikke var ret, og de var ikke længe om at finde Aarsagen. Handelsmanden var af Almuen vel kjendt men aldrig vel nævnt.

Imidlertid var Engel traadt ind i Faderens Sovestue. Lydløst havde hun sat sig paa Stolen ved hans Seng, og som hun utalte Gange før havde siddet og vogtet paa hans Søvn, saa tog hun nu sin gamle Ret tilbage. Men dengang havde hun siddet som den fine, kviddrende Snespurv, bestandig med Vingen lettet til Flugt; — nu vistes det, at den havde været i Rovfuglens Klør.

For første Gang vendte hun Synet fra Faderen paa sig selv og drog et Lighedsskjøn. Paa hans slumrende Aasyn havde Livets store Smerter ingen Mærke sat. Der var ikke Andet at læse end Svaghed. Hun trykkede sine foldede Hænder mod Brystet, som om hun vilde tvinge

Kjendetegnene paa sin store Ulykke tilbage, at de forblev skjulte for Menneskers Øjne.

Da vaagnede han og fik et Anfald af Skjælven ved at se Datteren. „Hvor er Du kommen fra, Barn?“ stammede han.

„Hvem var jeg hos?“ spurgte hun med noget Haardt i Stemmen. Hun kunde ikke have Medynk med hans Alderdom; hun var for ulykkelig.

„Ja, ja, jeg ved det jo,“ sagde han træt. „Men Du er den Mands Hustru, — hans Ægteviv.“

„Nej!“ fo'r hun vildt op. „Det være evigt fornægtet!“

„Kan Menesket sige nej, naar Loven siger jo?“ indvendte han og keg forskremt hen til hende.

„Loven! Se hid, Fa'r!“ Og hun rev af sig et Klæde og viste ham Voldsmærkerne om de fine Haandled. „Det er ogsaa Lovens Skrifttegn, hvor den siger ja, — naar et Menneske siger nej.“

Den Gamle rejste sig op og stirrede forvildet paa hende. „Der haver han sin Ret forbrudt,“ hviskede han, som han læste det op af en Bog.

„Og om der ikke vistes et eneste Voldsmærke paa Legemet, skal Loven dog sige Ja, naar et Menneske efter Prøvelsens Kamp siger nej?“

„Loven er af Gud,“ klagede han undvigende.

„Men staar der ikke skreven, at den, som ihjelslaar Sjælen, er værre end den, som ihjelslaar Legemet.“

„Ak, ak, mit Barn!“ stønnede han og sank tilbage paa Lejet.

„Aa, Fa'r! Jeg er kommen til Dig som den Hjemløse, — ja, som den Forfulgte. Jeg raaber til Dig: forbarm Dig over mig, og Du holder Loven imod mig. Det

er ikke Loven, jeg vil snakke med; — har den Hjerte for et Menneskes Nød? Er den ikke som en blodig Kniv, der rækkes fra Saar til Saar? Hvad hjælper mig til, at jeg siger: den Ægteherre, Du gav mig, er ikke Myren, som aagrer med Livets Stunder, og ikke Magen, som samler til Rede; men han er som Væselen, der suger mit Blod, og jeg maa gaa for Verden som den, der har fortabt sit Hjertes Frugtbarhed og kan ingen Afgrøde give."

Den Gamle havde fulgt hendes Tale med en tiltagende Opmærksomhed, og da hun nu taug og stod med Ansigtet imod det straalende Morgenlys, gik det først ret op for ham, hvad hun havde lidt. Og det samlede ham. De Smaatrevler af en svag og utryg Tilværelse, som endnu kunde sammendrages, fik han ved dette Syn Tag i, og han løftede sig saa højt, som han kunde komme.

„Sandelig, mit Barn," udbrød han, „naar Ulykken har jaget Dig til Din Fa'rs Hus, saa skal Du være Velkommen."

„Tak, Far!" svarede hun med den samme Højtidelighed.

Saa gik hun lidt om i Stuen; hun saa ud af Vinduet, — Morgensolen kastede et varmt Skjær over alle Ting, og baade Lidet og Stort fik sin Øgning af det. Der laa en Velstand udbredt for hendes Syn; det var næsten, som det nøgne Berg vilde aabne sit tørre Skjød og give Livstegn.

„Ak, at jeg gik væk fra mit rige Barnehjem!" udbrød hun, og nu fik Hjertet sin første Lindring i Taarer.

„Jeg er en fattig Vandringsmand, mit Liv en falde-

færdig Hytte," læste Faderen op af sin Hukommelse; saa foldede han Hænderne og hensank i Graad ligesom hun.

En Stund efter gik hun hen til Sengen og lagde sit forgremmede Ansigt paa Faderens Bryst. „Nu er jeg Din Datter, Fa'r, og ikke nogenting Andet paa denne Jord."

Og saa omfavnede han hende, græd over hende og vedblev at velsigne hende. Den lille Stump Lovtrækkeri, han endnu hang i, som en Klokker i Klokkerebet, forsvandt ganske. Det var bare i Forskrækkelsen, han havde grebet til det. Nu var ikke alene Skrækken overstaaet, men Haabet gav Vink fra alle Sider. Han havde jo faaet sin Datter igjen! „Snetitingen min!" udbrød han og nikkede kjærligt til hende.

„Snetitingen!" gjentog hun hulkende. Aa, det var det Ord, som havde hele hendes Barndom inde! Naar i Høsten den lyse Snespurv i Tusindvis slog ned paa Jordene deromkring og med sine vevre Smaahop og lette Kvidder gav det døde Vinterbillede Liv, da var hun ude paa Markerne for at hilse paa dem og i sine Tanker fortælle dem, at ogsaa hun blev nævnet „Snetiting" ligesom de, og at hun kjendte sig være saa inderligt i Slægt med dem.

Det var et lykkeligt Ord, Faderen der havde grebet; med det var Barndomshjemmet aabnet for hende; — nu kunde hun trygt gaa ind!

Ovenpaa det fulgte en stille Tid. Hvorfor Rejthan ikke straks kom med sin Fordring som Ægtemand og krævede Hustruen tilbage maa vel have grundet sig paa en Fornemmelse af, at han nu hverken med det Onde eller det Gode magtede at tvinge hende. Han havde i

den frygtelige Strid, de i Ensomhed havde udkæmpet med hinanden, faaet et mere aabent Syn for hendes Væsen; ogsaa var han selv lammet af Kampen og behøvede at puste ud. Desuden havde han jo sine Vaaben parat, hvad Dag han igjen slog til Lyd, og de vare ligesaa dødbringende som sikkertrammende! Femten Hundrede Daler havde han Bevis for, underskreven med Fogdens Navn og paatrykket hans Embedssegl. Hævnen var ham altsaa vis; men han vilde dog give hende Tid til at betænke sig.

Hun betænkte sig ogsaa; men hendes Betænkning gik i stik modsat Retning. Ægteskabet med Rejthan havde hun opløst; det var for bestandig slut. Der var til den Side ikke mer at gjøre. Faderen derimod behøvede al den Bistand, hun kunde give; hun lod derfor Skriverkarlen, som af Rejthan var tinget til Fogdens Hjælp, med uformindsket Løn straks fratræde sin Post. Hun vidste nok, at det vilde afstedkomme store Vanskeligheder; men hun ønskede dog helst at være ene om at klare dem. Husvæsenet samt Jordens Drift var i yderlig Forfald, — hvor hun vendte sig, saa hun en aaben Plads for sit Virke, og skjønt hun kjendte sit Hjerte som en Grav, rejste Livskraften sig dog paany ved Arbejdet.

Faderen føjede sig ogsaa i Alt efter hende. Selv den med saamegen Sejghed fastholdte Nøgle til Embedskassen afgav han uden Kny til hendes Værge. Nu vidste hun jo Alt! Men Kassen var desuden for Øjeblikket i samvittighedsfuld Orden, og havde ikke den mørke Trusel fra hin Side Sundet bestandig holdt hende paa Vagt, kunde Livet endnu have givet hende en Fredstid.

Et Par Maaneder gik hen uden Afbrydelse, da traadte en Dag Gudmund Holm ind i Stuen til hende. Han blev ligesom forrige Gang staaende ved Døren og fik ikke Ordet frem. Men hans Aasyn berettede uden Ord, at han heller ikke var sluppen let fra det.

Da Engel havde fattet sig lidt, gik hun ham tilmøde. „Du har ogsaa lidt, Gudmund,“ sagde hun. „Og Du har lidt for min Skyld.“

Han brast pludselig i Graad; hendes Mildhed løsnede Spændingen i hans Sind, og han fik Lindring. Hun tog ham ved Haanden, ledte ham hen til en Stol og lod ham græde ud. Han bar sig ad som et sorgfuldt Barn overfor en Mo'r.

„Godt Du kom, Gudmund!“ trøstede hun. „Mit Hjerte har længtet mod Dig som et nedtrampet Straa imod den svalende Dug.“

„Aa — Jomfru Engel! Jeg er saa usselig ringe imod Dem, at jeg ikke kan nævnes!“ udbrød han og sank ned paa Gulvet for hendes Fod.

Hun lagde hans Hoved paa sit Knæ og strøg ham gjennem det lokkede Haar. „Du sige nu trøstig Du til mig, Gudmund.“

„Du! Engel! Du!“ raabte han, og Graad og Smerte gled ud i en straalende Glæde.

„Ja,“ sagde hun og nikkede mildt.

„Saa gaar Du aldrig mere did til ham?“

„Nej, Gudmund, jeg ser ham aldrig mere!“

„Aa — Gud! Jeg vover ikke at sige det, jeg vilde. Du ved det, Engel.“

„Ja, jeg ved det; men det skal ikke siges. Ordet

staar for Loven, men Tanken staar for Gud. Sig det til ham, Gudmund, da faar jeg det bedst at vide."

„Men naar Du er løst," stammede han.

„Ja, løst er jeg; men jeg har løst mig selv. Du skjønner vel, hvad det betyder?"

„Da er jeg jo lige nær," stønnede han.

„End — hvad siger Du, Gudmund! Betænk! Betænk!"

„Men saa er Du jo endnu hans Kone!"

„Er jeg hans Kone, naar jeg lever her, og han der? Nej. Ikke er jeg hans Kone, thi da sad jeg ikke her levende for Dig. Heller ikke er Du lige nær, Gudmund. Thi har Du mig kjær, da er det vel saa, at Du staar mig nærmere nu end før."

„Men jeg tænkte jo . . ."

„Aa, Gudmund! tænk saa vide Du kan; men sig ikke et eneste Ord, som Du ikke kan lægge Gjerningen til."

Gudmund rejste sig modløs og vankede hen over Gulvet. Men pludselig gik der et Haab op for ham, og han vendte sig mod hende. „Godt! Men da kan vi vel bli' her isammen ligesom før? Den Tanken kan jeg da idetmindste lægge Gjerningen til. Det er ogsaa derfor, jeg er kommen. Jeg vilde tilbyde Fogden min Tjeneste."

„Har Du ingen anden Udvej, Gudmund?"

„Jo. Jeg kan overtage et Landhandleri etsteds nordpaa," svarede han kjækt.

„Da skal Du tage det."

„Du viser mig fra Dig, Engel?"

„Er derfor vi skilt?" spurgte hun og tog hans Haand i sin. „Skylden, Brødeskylden! kun den skiller evindeligt. Ak, Gudmund! Mit Hjerte er jo som den Vansmægtende

i Ørkenen; men Skylden vilde række mig en Svamp neddyppet i Ædder, — — — da vil jeg langt hellere fortørste."

„Forlad mig Jomfru Engel!" bad Gudmund ydmyg.

„Der jog Du mig en Kniv i Hjertet, Gudmund. Saa forkrænket er min Værdighed, at jeg blues for Dig — Du, der er ren som Nysneen paa Fjeldet. Men nu skal Du ikke forblive længer her; der skal ikke komme en ond Mening ud af vort — sidste Møde."

„Er det vort sidste Møde? Da vil jeg ikke leve."

„Lad Herren raade, Gudmund! thi gjør Du i din Selvraadighed noget Ondt, da er det handlet imod mig."

„Godt. Jeg skal handle for Dig; men da skal Du ogsaa handle for mig. Raader jeg for dit Liv, raader Du og for mit."

Engel saa op paa ham. Han stod saa mandig og kjæk med sin Beslutning. Den friske Ungdom lyste af hans Aasyn, hans mørke Øjne tindrede igjennem Taarer, og Læberne skjalv. „Jeg gik glad i Døden med Dig," hviskede hun.

Han udstødte et Skrig og vilde gribe hende i sin Favn. Men hun veg tilbage for ham og skjød fra med Haanden. „Skylden," hviskede hun, saa det knap hørtes.

„Nu vil jeg væk fra Dig!" udbrød han harmfuld og gik fra hende.

„Kjender Du, hvor ondt jeg lider?" sagde hun sorgfuld.

Da vendte han sig, og med Ryggen mod Døren stod han igjen modløs og bønfaldende som hin første Gang, uden at kunne magte Ordet.

„Farvel, Gudmund!" sagde hun stærk og gav ham

Haanden. „Har Du Favnen fri, naar vi mødes igjen, ta'r jeg vistnok min Lykkes Hvile i den."

„Og da faar jeg Brudekysset, Engel!" jublede han lettet. Og dermed gik han, eller rettere løb han afsted, som om det var hans sidste Sprang imod den indhentede Lykke.

Stunden efter saa Engel ud af Ruden. Der satte en Baad fra Land.

„Nu er vi skilt," sukkede hun og dækkede sine Øjne for ikke mere at se. Saadan stod hun længe. Da hun endelig saa op, var Baaden forsvunden. Hvor stevnede han hen, — — hvor mødtes de igjen, — — blev han hende tro, som hun blev ham?

Disse Spørgsmaaal vendte ofte tilbage, og kun et Suk gav dem Svar. Fremtiden var jo hendes strenge Gjeldsherre, — kunde hun vel klare sin Skyld?

Men i hendes dybtgrebne Sjæl spirede under dette Digtningens kraftige Rodskud, og det satte mangen Knop til andre Dages Udspring.

I den mørke Vintertid, da Naturen syntes at ruge over alle vilde Kræfter, som det nye Daglys føder, foregaar der paa samme Tid i Menneskehjertet ogsaa en Rugning. Det kvalmende Halvmørke lægger sin Tyngsel over den Stærke som over den Svage; men naar Lyset kommer igjen, og Skydækket splittes af de rasende Storme, da kan den Stærke gribe til med fornyet Evne, medens den Svage bukker under for Naturens Vold, og

den Ulykkelige kæmper enten til Sejr — eller til Fald for bestandig.

For dem, som ruger over et ondt Forsæt, giver dog Mørketiden god Bistand; thi den er som en fugtig Kjeldergang, hvori Smaakrybet har sin uhindrede Yngleplads.

En saadan Udrugning havde Rejthan hengivet sig til, — og han havde ikke ladt Æggene blive kolde! De arbejdsløse Dage og søvnløse Nætter havde han gjennemlevet med en eneste Tanke, og det var Hævn over hende. Han havde jo sine sikre Midler: Gjældsfordringen paa Fogden, og endnu Beviser nok til en Angivelse af Mandens upaalidelige Embedsførelse. Dog saavidt lod hun det ikke komme! Naar hun mærkede, det var Alvor, faldt hun nok tilfode. Og han holdt i Tankerne allerede Ordet færdigt som skulde modtage hende, — — en bortrømt Hustru! Men han vilde, at det skulde have et sømmeligt Udseende. Det skulde for Folket se ud, som hun vendte hjem fra et Besøg hos en alderdomssvag Fader; og han havde i den Anledning allerede en Kasse pakket med tolv Flasker udsøgt Vin til Fogden — som et Slags Ombytte! Under disse Tilberedelser blev Gjældsfordringen afsendt til Fogedgaarden.

Det var ikke, fordi man her var falden i Søvn over Skjebnen, at det nævnte Dokuments Ankomst blev modtaget som et Varsku foran Afgrunden; de vidste jo, at det kunde komme; men der er dog en Forskjel paa, hvad der kunde ske, og paa hvad der sker. Baade Fogden og Engel sad lamslaaede af Skræk.

Imidlertid maatte der handles, og Engel var den, som først tog Ordet. „Min's Du, Fa'r, de Ord, Du sagde til Rejthan paa hin Dagen, da han bejlede til mig? 'Lad

mig sejle min egen Sjø, jeg har ikke bedre fortjent.' Hvad var Meningen med dem? Svar mig ikke, Fa'r, for jeg ved det. Du mente: jeg har sveget min Pligt, lad mig bare staa ved det og sone min Skyld, for da har jeg Fred, Ingen kan gjøre mig Noget."

„Ja, ja, det havde nok været det Bedste!"

„Men Du tænkte endnu mere, Fa'r, stakkers Fa'r! — Du tænkte: Snetitingen min skal ikke komme i Falkens Klør, for den sætter saa haardelig paa, at der dryp-per af Blod imellem Fjerene."

„Vakrere tænker Du end jeg, Engel!"

„Ak, Fa'r, tænker Du da, at nu fik jeg gaa did og kjøbe Dig en ny Frist!"

„Nej, aldrig skal Du mere komme for hans Øjne!" udbrød han med Lidt af den gamle Fornemhed.

„Men om Du raaber til Himlen eller graver i Jorden, Du faar dog ikke det, hvormed Du kan redde Dig fra ham," sagde hun.

„Ak! Der er ingen Frelse!" stønnede han.

„Jo, Fa'r! Der er Frelse." Han saa hovedrystende paa hende.

„Jo. De femten Hundrede Daler, Du er Manden skyldig, har Du laant for at dække en Svig. Var den bleven aabenbaaret, maatte Du vel have sonet Din Skyld."

„Det var mit Embeds Fortabelse," sukkede han.

Han vilde have føjet Noget til, men det forsvandt i en Rystelse.

„Saa hør mig nu, min kjære Fa'r! Træd af fra dit Embede, din svære Post, som Du ikke længer kan forsvare!"

„Nej!“ afbrød han heftigt. „Jeg er min Konges Mand til Døden.“

„Hvad svarer dertil din Fiende? At han har Dine underskrevne Breve, hvori Du bekjender ham Din Skyld.“

„Ingen uden Rejthan ved det, og han er min Datters Mand.“

„Rejthan er ikke længer Din Datters Mand, min Fa'r. Han er Din argeste Fiende.“

„Saa handle Du for mig, -- — thi jeg er Dødsens,“ sukkede han og faldt hen i Afmagt.

Men hun slap ham ikke. I Stunden maatte Alt være sagt, at hun kunde handle derefter. „Luk ikke Dit Øre for mig, Fa'r. Mit Hjerte bliver saa saar't ved, hvad jeg siger, men jeg maa dog tale. — Der er kun én Frelse for Dig og mig, vi rejser langt bort herfra. Naar Du gaar fra dit Embede, da er Du forløst af Menneskers Vold.“

„Men Gjælden?“ afbrød han.

„Alt det Gods, Du ejendes haver, skal sælges.“

„Det slaar ikke til.“

„Det skal prøves, Fader. Lad nu mig raade. Jeg virker i Stilhed, saalangt jeg kan, siden faar det Aabenlyse komme. Men da forlader vi Egnen. — Jeg gi'r Dig mit Liv, Fa'r; jeg raader ikke for mer.“

Den Gamle lukkede Øjnene og lagde sit Hoved ind til hende, som et ængstet Barn lægger sig ind til Moderen og la'r hende raade. Engel tog det som et Svar og gav sig uopholdelig ifærd med Sagen.

Det Første var at udfærdige Faderens Ansøgning om Afsked, at den kunde være parat, naar Lejlighed gaves

til at faa den afsendt. Hun skrev den efter Tidens Skik, fuld af ydmyg Ærbødighed; men den var ligesom hendes eget Væsen udformet af Klogskab og Selvfølelse med et Gjennemvæv af Poesi. Da hun med bankende Hjerte oplæste den for Faderen, blev Virkningen en hel anden, end hun havde ventet; thi istedenfor et nyt Udbrud af fortvivlet Afmagt græd han af Stolthed over det værdige og skjønne Dokument og underskrev det straks.

Det var det første Skridt paa den Vej, hun ikke vidste hvor endte; men om den førte til Frelse eller Fortabelse, saa var nu Tilbagegangen stængt, og det gav hende Mod. Det Uundgaaelige var det, hun bedst kunde magte, følgelig gik hun alle Omvejene forbi og mødte det snart. — Men hvad dengang kaldtes snart, er mer end langsomt i vore Tider.

Det laa i hendes Plan at vinde Tid, saa den sidste Afgjørelse kunde ske hurtigt. Rejthan fik intet Svar; thi hun vidste, at han vilde vente som en Daare. Jo længere det trak ud, des sikrere vilde han være. Var først Faderens Ansøgning bevilliget, skulde han hastigt faa Besked.

Men der gik Vaar og Sommer, uden at hun fik nogen Afgjørelse, og hun saa med bange Forventning hver kommende Dag imøde. Imidlertid lod hun underhaanden udbyde til Salg saavel af Gaardens Besætning som af Bohavet, — Noget, som ikke længe kunde blive skjult for Handelsmanden. Han var dog ikke sen med at drage sin Slutning; Tiden nærmede sig for Kontrollen, og Fogdens Kasse havde saa ofte været i daarlig Stand, at der kunde være stor Sandsynlighed for et Tilbagefald, som man altsaa paa den Maade søgte at dække. Med den

Tanke slog han sig til Ro. Han vidste, at nu kom hans Tid, — den skulde ikke løbe fra ham.

Men bedst som han tiltvang sig denne svigagtige Ro, fremkom en offentlig Forkyndelse om Fogdens allernaadigste Afsked og Salget af alle hans rørlige Ejendele.

„Hans Ejendele!“ lo Rejtan. „Ja, Gu' kan jeg spænde en Hest for hele Læsset.“

I dette var der noget Sandt. Fogdens Ejendele vejede ikke Stort paa Pengevægten! thi uagtet Alt blev udmyntet, stod Engel ved Slutten af den svære Kamp kun med Lidt over elleve Hundrede Daler. Her var da gode Raad dyre, — ja de var egentlig slet ikke til at overkomme.

Nat og Dag stred hun med det fæle Spøgelse: Gjælden til hin Mand, som endnu kaldte sig hendes Ægteherre. Hun kunde altsaa ikke faa Faderen løst fra ham! thi om og det Meste blev betalt, den Rest. som stod tilbage, vilde han holde fast ved og stramme til som et Snøre, der skar sig ind i Kjød og Blod.

Hun havde holdt Faderen hen med, at Alt var lykkedes, og hun saa, at han begyndte at rette paa sig og puste ud efter den lange, haabløse Livskamp, — maatte hun nu tage det stakkers lille Mod fra ham og drive ham ind i Forsagtheden paany? — Hun gjemte sig selv med sin Fortvivlelse. Naar Fogden var gaaet fra Kontoret, lukkede hun sig inde der med sin Hjælpeløshed, at hun ikke skulde forraade den, — og dog maatte det jo snart komme for Dagen, — kun nogle Stunder endnu og hun maatte sige det, som det var.

Til ud paa Natten vanked' hun fortvivlende om i det Værelse, hvor Faderen før hende havde stridt med

den gyselige Pengeskræk. Hun kom efterhaanden til at forstaa, at naar han havde Nøglen til en Pengekasse, da frelste han sig, selv om det kostede hans Ære.

Men Æren, hvad var den for hende? Hun stod pludselig stille midt paa Gulvet, og med lukkede Øjne fulgte hun Syner, som hun i det travle Virke oversaa. „En Mands Hustru havde jo for Menneskene sin Ære; men dog kunde hun have sin Skam for Gud. Hvad var det at tage Skampletten paa sig for Verdens Øjne, naar Gud kjendte Hjertet som rent? Vi skulde jo ikke frygte dem, som ihjelslaa Legemet, men dem, som ihjelslaa Sjælen! Og da maatte hun dog vel allermest frygte hin Mand, som i hele deres Samliv kun havde gjort Anslag paa hendes Sjæl.

. . . .

Da Engel den Nat forlod Kontoret, keg hun sig sky omkring, — det var, som hun var mørkræd. Og da hun tren ind i sit Soverum, stængte hun hurtigt Døren efter sig og grov sit Ansigt ned i Puderne som En, der ikke vover at høre Tordenen rulle.

Men næste Morgen gik Engel klar og fattet frem for Faderen med den samlede Sum af femten Hundrede Daler. Han smilte trøstefuldt til hende og satte sit Segl ved Underskriften. — Det var sidste Gang, han brugte sit Embedssegl.

Da Rejthan modtog hele Gjældsbeløbet og nødtes til at udstede fuldgyldigt Bevis for Modtagelsen, fik han næsten et Dødsslag, thi han gav sig selv Skylden. Hvorfor havde han ventet med at kræve sin Hustru tilbage ad Rettens Vej? Han vilde gaa en Omvej, og det blev ham

til en Snare. Dog nu var Fristen endt, og al den Hjælp, Loven kunde give ham, skulde tages i Brug. Men den Dag, han sikkert havde hende, skulde hun og lære ham at kjende fra en anden Side!

Rejthan var imidlertid saadan beskaffen, at hans svageste Side altid blev hans stærkeste. Og da Forfængeligheden var den stærkekte af alle hans svage Sider, gjaldt det ham nu fornemlig at faa Sagen med den bortrejste Hustru vendt til sin Fordel. At lade Naade gaa for Ret var en Hædersvej, som Ingen kunde formene ham Adgang til, og naar Loven havde gjort Sit, kunde han træde forsonende til med Sit.

Denne Hædersdrøm blev dog aldrig til Virkelighed. Der meldte sig pludselig en anden Udvej for hans Forfængelighed, men den førte ham langt bort fra den attraaede Slutning og gav ham en brat Afsked fra hele Sagen.

En Dag kom det Rygte til Handelsstedet, at Fogdens Datter, Rejthans bortløbne Kone — thi saadan blev hun nævnt i Folkemunde — havde bestjaalet den kongelige Embedskasse for fire Hundrede Daler.

Dér fik Manden en Hævn, som forslog! I første Øjeblik fyldte den ham ogsaa med Tilfredshed; men ved nærmere Prøvelse blev den bitter som Malurt; thi nu kunde hun aldrig mere betræde hans Tærskel, — og dog vedblev hans Attraa efter hende. Der var Øjeblikke, hvori han for déns Skyld vilde overtage Alt; men saa stærk hans Attraa end var, maatte den dog give Vige for hans Forfængelighed. Da derfor Rygtet blev stadfæstet, indsendte han straks til højere Vedkommende en Ansøgning

fra sin hæderlige Vandel om Skilsmisse fra den ulydig, troløs og beplættede Hustru, Engel Marcilie Heggum.

Den blev ham og naadigt bevilget.

Det Forfærdelige var altsaa sandt! Engel havde i hin raadløse Stund, da kun to Veje stod hende aaben, valgt Forbrydelsen og den uudslettelige Skam fremfor et fortsat Ægteskab med den Mand, som hun mente ihjelslog hendes Sjæl.

Da den Kongelig Kontrol indfandt sig for at undersøge Embedskassen, fandtes i den et Bevis, hvorpaa Engel med Navns Underskrift erklærede sig „alene skyldig" for den manglende Sum.

Hun stod hos, da den frygtelige Bekjendelse blev Faderen forelagt. I samme Stund gik der et Lys op for ham, og han gjennemskuede hele Sanheden. Og da rejste sig for første Gang et Sjælemod op af hans svage, uholdbare Væsen. „Dette er en svare Løgn!" udraabte han. „Min er Skylden, og min skal være Straffen."

Den kontrollerende Embedsmand tilnikkede ham sit Bifald. „Retsaa, min kjære Foged! Retsaa!"

Hans Udraab blev en ny Spore for den gamle Mand, og uagtet han saa Fortvivlelsen i sin Datters Aasyn, vedblev han: „Fem — siger og skriver fem Ganger, haver jeg mig forbrudt mod Kongelig Kasse, som var i mit Embeds Værge. Der blev hvergang dækket med Laan; men det Sidste blev til det Værste! Nu handle I med mig efter Lands Lov og Ret. Jeg haver kun et ringe Livsmon; men hvad jeg ejer, skylder jeg min Herre, Kongen!"

Efter denne Kraftprøve sank han sammen og græd med lukkede Øjne ved den elskede Datters Bryst. Hun

havde ikke været istand til at indvende et Ord. Den Ære, som stod af Faderen, da han bekjendte sin Skyld, vilde hun ikke formindske med et Støvgran.

„Jeg maa dog nødes at medtage Deres Bevis," sagde Kontrolløren til Engel. „Men saa som jeg forstaar den Sag, er Datteren nok helst med i Faderens Skyld."

„Hvis det kan times mig?" spurgte hun. „Da er min Skjebne naaderig."

„Ak, hør hende ikke!" udraabte den Gamle hulkende.

„Kjære Fa'r! Jeg gav Dig et dyrebart Offer, da jeg gik ind til hin Mand som hans Hustru; men jeg sveg min egen Gave, thi jeg tog Offeret igjen. Nu lade Du mig offre en ringere Sum."

„Æren er en stor Sum, min Datter."

„Men nu er Du min Eneste, Fa'r! Og jeg er Din Eneste. Lad Ærens Sum forkrænkes, naar kun Hjertets haver fuld Valuta."

Saa stod Fader og Datter Haand i Haand foran den uundgaaelige Skjebne.

Kort Tid efter forsvandt de begge to fra Egnen. Om Straffen forelaa intet Bevis. Kun saameget var ført til Protokols: at Fogden Heggum ved den og den Datum — i det og det Aar — efter allernaadigst Bevilligelse var bleven entlediget fra sit Embede. Tre Fjerdingaar senere følger Udnævnelsen af hans Eftermand.

Om Engel Marcilies fraskilte Mand vidstes endnu mindre. En Handelsmand i de Egne, som var uden Efterlevere, havde i Reglen ikke andet Minde end det, Almuens tilfældige Omtale satte ham.

Af den lidelsesfulde Kamp stod alene Naturen til-

bage. Den havde været Vidne til det Hele, ja, den havde været mere: den havde været Medskyldig! Og skjønt den taug med, hvad den vidste, udfyldte den dog alle Hullerne i den svævende Beretning med sine gribende Illustrationer, der talte stærkere end alle Ord.

Indunder Skyggen af de mægtige Kværnangstinder, ved Olafsberget, hvor Fjorden aabnede sig, laa et almindeligt Landhandleri. Paa det Tidspunkt, da denne Begivenhed fik sin Udvikling, var det endnu ret indbringende; men eftersom Fiskepladsene udvidedes, og fornemlig da Frihandelsloven løste Oktrojens smaa og store Knuder, saa Enhver, der bare havde nogle Daler i Lommen, kunde oprette en Handel, kom Stedet i Forfald og har ikke senere rettet paa sig.

Stranden, hvorpaa det laa, var et ujevnt Forland med enkelte Fiskerhytter og en fem—seks Finnegammer, men hverken Træ eller Busk gav Tydning om, at Menneskets og Naturens gode Vilje var mødtes i en Fremelskning af Kulturlivet. Her vokste kun et sparsomt Græs og lidt Lyng, som af sig selv kom igjen hvert Aar. Den eneste Dyrkningsmaade, her anvendtes, var en Afstængning af Kreaturerne fra Sted til Sted, hvorved Jorden stykkevis modtog deres Gjødning.

Forresten laa Egnen hen som en Ørk, — thi hvad var vel de tætpakkede, uvejsomme Fjeldmasser, og selv det vidtstrakte Polarhav med sin enkelte Sejler andet end Ørkenen med den ensomme Rejsende. Dog skulde det

Hele have havt et endnu mere haabløst Præg, om ikke Handelsgaarden havde ligget der, og med sin hvide Farve og sine mange Vindusfang havde kastet Lys paa den mørke Fjeldvæg, — thi hvor tarveligt det hele Udstyr end syntes, det vidnede dog om Kultur.

Paa dette Sted levede Gudmund Holm.

Det var hertil, han saa tillidsfuldt havde henvist sit Fremtidshaab, da han i Afskedsstunden forlod Engel som sin fæstede Brud; thi saadan syntes hun for hans Tanke, uagtet baade Lov og Vedtægt stillede sig imellem. Han vidste, han kunde forlade sig paa hende. Hun gik nu sin Pilgrimsgang, og naar den var endt, skulde de mødes og favnes i Kjærlighedens Liv. Skete det om kort eller længe, Lykken var lige vis.

Gudmund stod jo endnu midt i sin Ungdomskraft, og der var Vinger paa hans Mod. Det bar Haabet og Forventningen raskt hen over alle Hindringer, skjøndt Virkeligheden havde svære Veje at gaa paa dette haarde Sted med Fjordgabet lige mod sig.

Nu var det paa femte Aaret, at han havde siddet her i sit Hus under Fjeldet som den ensomme Fugl i Reden, der venter paa Magen, og det var ingen Under, at han begyndte at hænge med Næbbet. Saalænge han maatte stride haardt for at oparbejde sin Ejendomsret til Handelsstedet, tog Anstrengelsen Braadden af Savnet, thi det var da, som han slog Følge med hende. Og da det første Styrketag var gjort, blev det hans Tragtens Højmaal at stelle Hjemmet tilrette for hende, hvilket kastede et saa mærkeligt Lys paa alt, hvad han gjorde, at Uvishedens truende Mørke rent forsvandt. Da syntes det ham kun at være en ringe lille Afstand imellem ham og hende;

thi Vintermørket lovede saa sikkert, at naar Vaarlyset kom tilbage, kom hun med; og Sommersolen, der aldrig gik ned, blev ved at love godt fra Stund til Stund. Selv Høstens afkortede Dage viste saa studs alt udendørs Liv fra sig, at det lune, hyggende Hjem, som han havde beredt hende, syntes saa tryggelig at staa der og vente paa hende.

Men Tiden gik, og hun kom ikke. Om hun endnu var ilive, og hvor hun færdedes, det var ikke godt at vide. Uvejsomme Strækninger skilte Mennesker fra hinanden, og kun det tilfældige Møde bragte aargammel Underretning. Død og Liv omskiftede, Skjebner opstod og forsvandt, og før Deltagelsen kunde møde frem, var den mangengang bleven affældig og uden Samklang med det Bestaaende.

Under slige Vilkaar var det ikke let at holde Stand; thi medens de paa den ene Side fostrede Udholdenheden, fostrede de paa den anden Side Sløvhed. Det var alene Hjertet, som kunde gaa uskadt gjennem Prøven — fordi Hjertelivet er som det evige Liv, det bærer baade Tungt og Let.

Til Lykke og Ulykke for Gudmund Holm var Hjertelivet hans stærkeste Evne, og saa langt som han bares frem af Indskydelsen, gik han uvilkaarlig paa de høje Baner. Kjærligheden til Engel havde været som en mægtig Indpodning i hans Hjerte, og der var Plads til den; thi mens den vokste sig stor i ham, blev han stor ved den. Det blev sagt om ham mellem Folket: at den Gutten vidste, hvad Penge var! Men Gudmund vidste i Sandhed bare, hvad Kjærlighed var; thi som den i hans Hjerte var

over al Forstand, saa fulgte ogsaa Forstanden den høje Styringsmand i Alt.

Men da han omsider var færdig med det Hele, da hver Plet i hans Omgivelse stod som mærket af Forventning efter hende, Ejerinden, der skulde træde til og tage Alting i Besiddelse, og Ingen kom — Dag ud og Dag ind, Ingen, Ingen! Da blev efterhaanden de store Udstrækninger omkring ham til Afgrunde, der slugte alle hans Haab, — hans Hjerte blev ørkesløst, og hans Forventning blev kjed.

Ørkesløshed og Kjedsomhed, det livsmagre Par! dog yngler det saa umaadeligt og faar en saa uhyre Magt over Livet, uagtet dets hele Virke bestaar i at afslappe Viljen.

Blodløst og farveløst som de er, sætter de dog hurtigt sit Mærke paa Mennesket, et Slags Artspræg, som gjør ham ens og kjendelig paa alle Samfundets Trin.

Hos Gudmund Holm kom det i Hverdagsform; han sled Livet. — Den Stilling, han havde vundet, krævede en Del Virksomhed fra hans Side, hvis den ikke skulde gaa tilbage, og den ydede han; men Fremgang var der ikke. Efter at have tabt den store Drivkraft, var det, som han ikke kunde gjøre sig hverdagslig nok.

I sit Hjemliv og overfor Tjenerholdet havde han hidtil levet mest paa Almuens Vis. Saalænge han selv var paa Højden, tog han det ikke saa nøje med, hvad der laa under ham. Men eftersom han kom nærmere til Hverdagslivet, krævede han noget Andet af det. Han var da en konditionert Mand og maatte leve derefter!

Og nu fik han en Kontorbetjent til Hjælp ved Handelen og en Jomfru til Bestyringen af sit Hus. Det var

kun tarvelige Folk; men de var nyttige hver til sit Brug. Jomfruen var et Almuesbarn, som havde tjent i et Par Embedshuse og var bleven lært op, og Betjenten stod i Dannelse paa samme Trin.

Den første Gang Jomfruen havde fremstillet sig for sin Husbond, var han bleven slaaet af hendes Lighed med Engel. Det var hendes Rankhed i Væksten, hendes smalle Ansigt og det samme tykke, lyse Haar; men Ansigtet var dødt som et Billede af Træ, og Munden havde et surt, misfornøjet Drag, som gjorde, at man blev uglad ved at se hende.

Alligevel sad Gudmund og stirrede paa hende og maatte omsider tvinge sig til at vende Synet, da Blodet steg hende til Kinderne, og hun slog Øjnene ned. Det var en underlig Lyst, han følte til at vise hende bort; men hun havde jo et godt Ord paa sig, var allerede fæstet for Vinterhalvaaret, og der var ingen Mening i at behandle hende slet.

Men var dette sket to Aar iforvejen, havde hans Indskydelse endnu været stærk nok til at gjøre Valget; og da havde han vist hende fra sig.

Ja — saa gik der en Tid; Gudmund vedblev at stirre paa den elskede Lighed, og uagtet en indre Stemme sagde nej, paastod han dog, at Ligheden for hver Dag blev større. Der kunde flagre et Smil hen over de misfornøjede Drag, pludselig, som et Solskjær fra en skyet Himmel, og da bankede hans Hjerte, og han var lige ved at slaa Armene om hende; men i et sligt Øjeblik veg hun fra ham, og endnu havde hun ikke den dragende Magt, at han gik efter hende — og tog hende.

Men efter nogen Tids Forløb veg hun ikke længere

fra ham, end at han mageligt kunde række hende. I de første Par Maaneder havde det syntes, som Kontorbetjenten var den, hun foretrak; — hun gik da endnu med Beregningen og tænkte sig en større Sikkerhed fra den Kant. Imidlertid spøgte hun med Ilden; thi hun forstod, at hun havde en vis Magt over Gudmund, og den var hun fristet til at prøve. Men hendes Husbond var endnu en vakker Ungdom, og det store Kjærlighedsliv, han i Længselen havde oplevet, fik ved Omgangen med hende en vis Fornyelse, som gjorde ham tiltrækkende, og Gunhild, saa hed Jomfruen, brændte sig meget snart paa den Ild, hun selv havde tændt.

Men det blev en Skadeild for dem Begge!

Imidlertid rejste Forholdet et nyt Liv i Gudmund. Han havde saalænge gaaet omkring i den drømte Verden, at han nu som en søvndrukken Mand, hvem Dagens Gjerning kalder paa, gned Øjnene og saa op med Fornemmelsen af at have sovet over sig. Og nu tog han fat paa en anden Maade. Gifte sig med Gunhild tænkte han aldrig paa, og hun krævede det ikke heller. Kunde ikke de to holde af hinanden med fri Forlov? Hvem var det mellem Himmel og Jord, som havde Ret til at anke paa det? For Folkene paa Gaarden tog de sig i Agt, og deres eneste Medvidende, Naturens uhyre Ørken, som omgav dem paa alle Kanter, den taug stille med ganske andre Ting end deres lille Historie — om to henflagrende Fugle, der mødtes paa et Skjær og fæstede sin Bo mellem den bortdrivende og den kommende Bølge.

Og Tiden gik. Det var svært, saa Landhandler Holm i Kvænangen tog sig op! Før var det, som han skyede

Folk; nu var han baade pratsom og medgjørlig, saa ret som en Landhandelsmand fik være!

Ja, det var sandt. Ivrigere end han kunde Ingen være i at skyde Fortiden fra sig og plante sin Tilværelse om i Nutiden. Den Ensomhed, han havde søgt og fastholdt med saa megen Ihærdighed, skyede han nu, som et mørkrædt Barn skyer Krogene. Han havde Gunhild om sig bestandig, naar Arbejdet ikke stillede ham sammen med Andre. Da sad hun der og koglede for ham paa det Sæde, som han havde beredt til Engel og holdt helligt som Højsædet for en Brud! Thi uagtet Gunhild havde ham i sin Magt og var ham fuldt hengiven, havde hun dog en underlig Skyhed for ham, og den var det, hun søgte at kogle væk.

Det hændte nemlig stundom, at han i hendes Nærhed lukkede Øjnene og faldt hen i en Afmagt; da blev hun ræd for Noget, hun ikke vidste hvad var — Noget, som sneg sig skillende imellem dem. Den meste Tid følte hun sig vistnok ganske at være hans Jevnlige; kun i slige Stunder havde hun en pinende Fornemmelse af at staa under ham; thi naar han igjen slog Øjnene op, var der i hans Syn noget Fremmed, en Fornemhed, som ikke kjendtes ved hende, og uagtet hun ikke forstod det, fornam hun det dog som en fiendtlig Magt, hun maatte strides med. Og hun gjorde det. Men midt i sine Bestræbelser for at vinde ham tilbage, kunde han vise hende fra sig som en Pestsyg. Dog det gav sig Altsammen, naar en Stund var gaaet! thi da havde Gunhild ham igjen, helt og holdent, som han havde hende.

Under dette morknede det til Vinter og lysnede til Vaar over Kværnangsfjorden og dens mægtige Fjelde.

Da begyndte Fisket at sætte Livet i Bevægelse, og paa Handelsgaarden samledes Almuen for at modtage den almindelige Hjælp til Udstyr af Baad og Mandskab. Ved dette mangesidige Arbejde tren Gunhild driftig og hjælpende til, og naar hun gik der ved Siden af Husbonden og gjorde sig bemærket af Folket som den, der endnu havde mer at sige, end hun havde at gjøre, da var der ikke langt fra Syn til Skjøn, og Alle mente som saa: at naar Præsten havde sagt ja og Klokkeren Amen, saa havde Handelsgaarden sin Husmo'r.

Rigtignok var Gudmund Holm langt fra at godkjende den Forklaring; men Gunhild var efterhaanden bleven dristigere, og jo mere Folket, som kom til, gav sine Hentydninger, desto sikkrere var hun paa, at det skulde blive Udgangen paa Sagen. Gudmund gik jo mer og mer ind under hendes Herredømme. Men hun holdt inderligt af ham, hvorfor skulde hun da ikke tage Magten, naar hun kunde faa den? Jo. Han skulde komme saa langt, som hun vilde og ikke længer. — Det satte hun et Mærke ved med knejsende Hoved og en befalende Tone, som ikke klædte hende.

Men det Maal, hun tog af Magten, lagde hun naturligvis paa sin egen Bane; hun kunde nok ogsaa have maalt den fra et endnu lavere Strøg; men til et højere rækkede hun ikke. Hun vidste jo nok, at der var noget Overordnet, kun forstod hun det ikke. Den Skyhed, som i Begyndelsen havde gjort hende saa usikker, var rent forsvunden; naar hun nu kom til at tænke paa den, lo hun af sig selv og mente, hun dengang var for dum! Men hun havde dengang meget mere Hjerteskjøn end nu,

og hendes Magt var langt større; thi da var den Ydmyghed, og nu var den Tvang.

Det var en Midsommersnat. Kvænangsfjorden laa stille som en sovende Kæmpe mellem sine klippefulde Bredder; det syntes næsten, som de stod Vagt ved dens Leje, at ikke Noget fik skremt den op af Søvnen. I Nordøst glødede Natsolen, og ret overfor den steg Kvænangstinderne op af Havet som Ildstøtter imod den blanke Himmel. Det Hele smeltede sammen i et vidunderligt, blaarødt Skjær, og ingensteds paa Jorden kunde Drømmen om Evighedens Strande afspejle sig i et skjønnere Billede.

Da skjød en Baad hen over det stille Vand, roet af to Mand med faste, jevnlige Aareslag; den havde ingen tyngende Last; kun i Bagskutten sad et indhyllet Kvindfolk. Da den lagde til Stenbryggen, hjalp Skydsen hende ud af Baaden, og mens hun gik frem paa Land og saa sig forskende omkring, blev Baaden fortøjet, og Folket trak sig langsomt opover til Gaarden.

Her hvilede Alle i tryg Søvn, og mens Skydsen ret godt vidste at finde sig frem paa egen Haand, vandrede hun langsomt fra Bryggen hen over til Fjæren. Her laa fuldt af store, mosbedækkede Sten, som ellers var overskyllet af Floden. Det saa ud, som de godtede sig i det varme Solskjær. Paa en af dem satte hun sig og hengav sig i Beskuelsen af Nattens dejlige Billede.

Dette var Engel Marcilie Heggum.

Efter næsten seks Aars Forløb vendte hun tilbage,

uden Varsel eller Spørgsmaal, til sin Ungdoms Elskede. Hun vidste, hvor han var at finde, og hun kom for at gjentage sit Livs Ejendom.

Hun syntes, som hun sad der, at være baade gammel og ung. Der var en Sænkning i Laget, som indpræget af en kuende Vane, og hendes fine Ansigt var henfalmet som i Lyset af en Frosttaage. Kun Øjet med det straalende Solblink var endnu det samme, og dog havde det faaet hin uransagelige Dybde, som kommer af Lidelse og Savn.

Omsider vekslede Solskjæret. Naturen rejste sig op af sin korte Drøm om Evigheden og stod i Dagens Lys, der, livfuldt og klarende, strøg hen over Nattens fantastiske Former.

Da aabnedes en Dør i Vaaningshuset, og et Mandshoved keg ud som for at tage Mærke af Vejr og Vind. Ansigtet var brunet af Søluft og Sol, og et tykt, mørkt Haar lokkede sig om Panden. Lidt efter tren hele Skikkelsen ud paa Stenhellen. Det var en vakker Mand i sin fulde Ungdomskraft.

Da Engel saa ham, rejste hun sig op, og hun rettede sig som en, der løfter sine sjunkne Kræfter. Hun havde straks gjenkjendt Gudmund, og hun skjalv fra Hoved til Fod under Indtrykkets Magt. „Hvor den klarende Morgensol viste frem hans prægtige Skikkelse! Han havde ventet hende fuldtryg i de mange Aar — ren og stærk, som den udkaarede Mand venter sin fæstede Brud — det syntes paa ham! De lange Soningsaar, hun havde gjennemlevet, var ikke forspildte. Nu kunde hun trøstig lægge sit Livs luttrede Skat, alt sit Hjerte i hans Favn. Den evige Alfader i Himlen priset og takket!“

Hun havde foldet Hænderne over Brystet og saa op paa den elskede Mand som paa en Aabenbarelse. Livet blev saa stort i dette Øjebliks Beskuelse, at der var hverken Før eller Efter, men kun Stundens grænseløse Indhold. — Hvorfor gik Døden ikke engang i Lykkens Tjeneste! Et lille Tryk af dens kolde Finger paa det svulmende Hjerte, og Engel havde høstet Livets herligste Frugt, hun var død lykkelig.

Men hvor mægtigt end Lykken rystede hendes svage Legeme, saa stod dog Livskraften imod. Kjærlighedens fulde Rose, som i denne Stund duftede i alt hendes Væsen, skulde faa Tid til at falde af, Blad for Blad, til der ikke var mere igjen end den tørre Kalk, som rummer Frøet til et andet Liv.

Gudmund var nu traadt ned af Stenhellen og kom gaaende henover Vejen. Der var en vis Træghed i hans Gang og noget af Fiskeren i hans Lag. Han var vistnok smukkere, end Folk er flest; men han havde dog Udseendet af at have gaaet Hverdagslivets almindelige Skridtgang.

„Hvem var det Kvindfolk, som stod der i Fjæren og glanede paa ham?" Han gik langsomt hen imod hende. Han studsede lidt, saa gik han nærmere. — Paa en Gang stod han rodfæstet og kom ikke videre. Alt Blodet jog ham til Hovedet, han syntes, han maatte styrte om.

„Kjender Du mig, Gudmund?" udbrød hun og gik hen til ham.

„Engel, Jomfru Engel!" stønnede han, idet han uvilkaarlig bredte Armene mod hende.

„Gud signe Dig, min Ungdoms Elskede," hviskede hun med graadfuld Røst og lagde sig i hans Favn, saa

tryg og hengiven sikker, som Kjærligheden alene kan gjøre en Kvinde.

Og som han stod der med hende, kom Trygheden ogsaa lidt efter lidt op i ham. Lige saa hurtig som Naturen havde glemt sin natlige Drøm i Dagens stigende Lys, glemte han det Natsyn, Samvittigheden i første Øjeblik havde holdt op for ham, og han hengav sig med hele Hjertet i Stundens vidunderlige Lykke.

Uafladelig vedblev han at betragte hende. Det, han læste i hendes hentærede Drag, var et Lidelsens Evangelium uden Ord. Men nu kom jo Hjerteglæden og indskrev sine gyldne Mærker — over og under, imellem, og hvor der var Plads, og snart lyste en ny Ungdom ud af de sammenflettede Tegn, — thi hvor Lykken fæster sit flammende Indsegl paa Smertens Grund, faar jo Mennesket sin største Skjønhed.

„Nu er Du min Eneste, Gudmund!" sagde hun. „Graven har lukket sig over min gamle Fader. — — Udredet har jeg min svære Skyld; — — Verdens Dør er stængt. Nu vil jeg betale Din Troskab med alt mit Liv."

„Herre Gud i Himlen!" udbrød han og dækkede Ansigtet med rystende Hænder.

Da kom en Tjenestegut løbende til for at modtage en Besked, og da den var given, tog han Engel ved Haanden og ledte hende op til Gaarden.

„Er det Dit Hjem, Gudmund?" spurgte hun.

„Det er Dit, Engel, om Du værdiges at betræde det," svarte han. Men hans Blik fløj sky omkring, og da han aabnede Døren til Stuen, havde hans Ansigt et truende Udtryk.

Det, han vilde true fra sig, viste sig dog ikke. Gunhild havde ved at se ham staa der nede i Fjæren med den fremmede Kvinde i Favn straks faaet Anelse om, at her var det, hun saa ofte havde været skræmt af uden at kjende det. Og da han nu kom gaaende opover med hende, Haand i Haand og i inderlig Hengivelse, flygtede hun til en Afkrog i Huset for at skjule sig med sin Skam — thi ved at se ham bære sig ad paa denne Maade, fik hun med en Gang ret Skjøn paa, hvad hun havde været for ham.

Det var første Gang en Finfølelse meldte sig hos hende. Den holdt op et Spejl, hvori hun saa sig selv med al den Raahed og Dristighed, hun bar i sin Natur, samtidig, ligesom i en Daglysning, viste det hende Billedet af hin Kvinde, som Gudmund saa omsorgsfuld havde ledet op til Gaarden. Og hun saa Forskjellen! Om hun pressede Hænderne imod Øjnene, saa de gnistrede, kunde hun ikke slippe for at se den.

Det var noget uvant for Gunhild, at hun sad til Doms for sig selv, at hun kjendte sig ringere end nogen Anden — ja til og med skyldig. Men derfor holdt hun det hellerikke ud. „Hun var ligesaa bra som baade han — og det halvgamle Kvindfolk, han gjorde sligt Væsen af. — Hun havde Ret til ham, hun! Hun havde levet med ham som en ægteviet Hustru — — ingen skulde vove at gaa i hendes Sted — før skulde hun ta' Livet af sig."

Og saaledes blev hun ved at hidse Vildskaben, indtil hun ikke mere kunde styre sig selv.

Under dette havde Gudmund sat Engel til Hvile paa det Højsæde, han med saamegen Udholdenhed og Kjær-

lighed havde rejst hende i sit Hjem. Og nu sad han ligeoverfor hende, og hans gamle Blyghed kom tilbage; hvad var han, at hun kunde elske ham! Han holdt hendes magre Hænder indesluttet i sine; han saa undselig ind i hendes solvarme Øjne, og det Hjerteliv, han engang havde levet med hende, rejste sig paany og tog hende ind til sig med hele Ungdommens Varme. Han kunde med al Sandhed i denne Stund have kastet den skjebnesvangre Mellemtid fra sig og sagt: jeg kjender Dig ikke og kan ikke være ansvarlig for Dig.

Men der er en frygtelig Magt i Virkeligheden; den kan træde den inderligste Sandhed under Fødder og kalde den en Løgner.

Den meldte sig ogsaa og viste Gudmund sin Fordring. Ret for Synet, som dybest det sænkede sig i den hellige Beskuelse af hans Ungdoms Elskede, holdt den op sine skjærende Skrifttegn. Og som en Fortabt kastede han sig ned foran hende og græd som et fortvivlet, raadløst Barn.

„Du græder saa, Gudmund,“ sagde Engel og tørkede Taarerne af hans Ansigt. „Er jeg Din Eneste, da er jo nu al Sorg forbi.“

„Ja, Du er min Eneste!“ hulkede han op med et Skrig, som om han maatte skaffe sig Luft for en overvældende Byrde, om saa Livet skulde sprænges.

Da tog hun hans smukke Hoved mellem sine Hænder og saa paa ham, — og hun nikkede til Kjærlighedens Bøn i hans Øjne: Ja — Livet skulde bli' godt. De havde jo Begge to saa fast en Grund at bygge paa. De havde ikke fanget den Lykke, som stiger med Ungdomsmodet og er saa sikker paa sig selv. Deres Lykke var et Foster

af Sorrig og Savn, og de skulde omgaaes den med Varsomhed og Tak.

Hvor vel Gudmund forstod alle hendes Tanker! Men derved vokste ogsaa Skyldbevidstheden i hans Sjæl, og han følte mer og mer, at han havde fortabt Retten til hendes Kjærlighed. Og dog greb han til en Undskyldning! „Hvorfor lod Du mig gaa her saa alene, Engel? Jeg har jo kjendt mig som et fortabt Menneske."

„Burde det mig ikke først at gjøre min Faders Vilje, som er i Himmelen?" spurgte hun, og saa paa ham med stort opladt Syn.

Der gik en Rystelse igjennem ham, og han slog Øjnene ned. Han holdt ikke ud at se ind i den Klarhed.

„Havde vi ikke fæstet os til hinanden i Liv og Død?"

Han vilde svare, men han kunde ikke.

„Gik Du da alene, der Du gik med din Kjærlighed ved Haand? — Nej Gudmund, kjære! Ikke gik Du alene saalidt som jeg. Tæt sambunden vi fulgtes ved Hjertets hellige Baand!"

„Men Synden — Engel!" skreg han fortvivlet. „Synden, den skiller jo baade løst og fast."

Hun saa skræmt op paa ham, det var som hun ikke ret forstod hvor han vilde hen — saa sank hun tilbage paa Stolen, og blev endnu blegere end hun var. Selv det store Syn i Øjet krøb ind til en liden flakkende Gnist.

„Synden — til Døden — — er i al Kjødets Lyst," hviskede hun og virrede med Hovedet.

„Aa Engel!" stønnede han, og sank igjen ned foran hende. „Hav Barmhjertighed med mig."

Men det var som hun ikke hørte ham, og hun vedblev at hviske.

„Synden og Skammen, de Søskende tvende — —
var jeg dem engang saa tjenstlig en Frænde — —“

„Hvad er det Du siger, Engel!“ afbrød han. „Hvad ved Du om Synd og Skam? Du, som aldrig har sat Din Fod paa noget skamfuldt Sted.“

„Glemmer Du at jeg var den Mands Hustru i fire samfulde Aar? — Den Syndens og Skammens Mand!“

„Nævn ham ikke Engel. Han er død for Aar og Dag siden.“

„Det ved jeg,“ svarte hun med stor Fasthed. „Tænker Du jeg var her uden det? Nej. Vel opvejer min Kjærlighed mere end mit Liv, men Guds Dom i mit Hjerte overvejer Alt. — Loven, den skiller fra Seng og Bord — den skiller ikke Tanke fra Tanke. Døden alene sætter det Skjel, som aldrig kan flyttes.“

Gudmund havde rejst sig, og var traadt sky tilbage fra hende. Han kjendte det fra før, at naar hun slig hengav sig i den strenge Redegjørelse af Ret og Uret, da kunde hverken han eller nogen Anden gaa imellem — da var der ikke Overenskomst mulig — kun den urokkelige Afgjørelse til en af Siderne, og for den var han ræd.

Imidlertid havde Engel ogsaa sine Anfægtelser. Hun havde saalænge havt Selvprøvelsens Øje rettet paa al sin Færd, baade i Tanke og Handling, at uagtet hun stod færdig til at hengive sig med alt sit Væsen i Kjærlighedens Liv, maatte hun dog endnu her ved Lykkens aabne Dør kaste et Blik tilbage paa Vejen: om den ogsaa var fuldt ryddet — om der ikke gjemte sig et uredt, knudet Sted, som hun i sin Længten efter Maalet havde overset?

Hun drog et dybt, lettende Aandedrag: Nej Gudskelov! Der var ikke glemt Noget. Hun saa Pligten

gjort Fyldest til alle Sider — og sit Minde renset ved megen Kval. — Hun kunde trygt modtage hans Kjærlighed.

Og nu rettede hun Blikket spørgende paa ham. Hvorfor stod han der saa underlig forskremt?

Men Gudmund havde ogsaa set lidt paa Fortiden, og med en sorgfuld Rysten paa Hovedet sagde han: „Jeg er en Uværdig, en usselig Stakker ved Siden af Dig Engel.“

Da overstraaledes hendes Ansigt af et lykkeligt Smil. Om han havde været mærket af Guds Finger som den Elskelige, i hvem han særlig havde sit Velbehag, kunde hun ikke have hengivet sig med større Fryd i hans Beskuelse. „Du var altid saa blygsom,“ hviskede hun. „Din Kjærlighed var som en Frugt, der modnedes indunder mange Blade. — Men nu skal den ikke dølge sig længer! Nu vil jeg plukke den og kvæge min Sjæl efter den store Nødtørft. Helliget være Du, som kan give Din Kjærligheds Skat — urørt af nogen Anden — til Din eneste Kjære!“

„Stille, stille Engel!“ raabte han, og keg sig forvildet omkring. Saa tog han hende ved Haanden og trak hende raskt med sig ud af Stuen.

Hen over Græsvolden gik de en Stund i Taushed. Det høje Skyhvælv straalede og blinkede i et tusendfoldigt Gjenskin af Havet og der laa en stor livsmodig Tilsigelse i hele Naturen. Det var som den indbød Alle til at tage rigtig fat paa Livet: Vidste de kanske ingen Raad med sig selv eller andre? De skulde faa nyt Syn. Havde de handlet fejl? Det lod sig gjøre godt igjen. Havde de forsinket sig, givet Kejthaand til det, som krævede Højre-

haands fuldøvede Tag? De kunde begynde forfra — bare tage fat!

„Engel!“ udbrød Gudmund. „Vi vil begynde fra nyt!“ Og med lysende Aasyn mødte han hendes forskende Øjne. Da var det som al deres Bekymring paa engang opløste sig i Glæde, og i en inderlig Omfavnelse stod de hensunken i Beskuelsen af hinanden, medens det luende Solland omkring dem syntes at lægge Glædens banede Veje aaben til alle Sider. — —

Under det kom et Kvindfolk gaaende hen over Marken — det var Gunhild. Der var et haardt fortvivlet Udtryk i hendes Ansigt, og det vistes paa hende, at hun havde Ondt isinde. — Hun stod lidt stille og saa hen paa de To, som glemte hele Verden i deres Lykke, og hun seg ned i Siden, som hun skulde falde om. Men hun fik hurtig Tag i sig selv, og rettet op som efter en Fjæl gik hun lige mod dem.

Først da hun stod Side om Side med dem blev Gudmund hende var. Saa dybt havde han sænket Sjæl og Sans ned i Beskuelsen af den Elskede, at da han saa op, var det som gjennem en Drøm, og han kjendte hende ikke.

Øjeblikket efter var han sig dog hele sin Ulykke bevidst, og han trykkede Engel endnu fastere til sig, idet han viste Gunhild tilbage med et truende Blik. Men Engel var pludselig bleven vaer. Hun rev sig hurtig løs og vendte sig mod Gunhild.

„Hvad vil Du her?“ raabte Gudmund hidsig og slog vækvisende ud med Haanden. „Gaa op paa Gaarden, saa skal jeg siden snakke med Dig.“

„Aaja, slap Du fra det paa den Maaden, da var det nemt nok," svarede Gunhild trodsig.

Engel havde imidlertid betragtet hende nøjere. Hun havde engang i en Mands Aasyn set den samme Vildskab, og hvad det betød stod som i et Lynblink klaret for hende.

„Gudmund," sagde hun med fast Stemme. „Hvem er den Kvinde der?"

„Nu gaar Du," truede han fortvivlet og lod som han ikke hørte Engel.

„Det var engang Du ikke truede mig ifra Dig," raabte hun. „Jeg er ikke værre idag end igaar — — men nu har Du faa't Dig en Anden, saa jager Du mig. — — Godt — jag bare paa! Herfra ud i Sjøen er snareste Vejen. Men det er saameget Du ved, at gaar jeg did — da gaar jeg selvanden."

„Du lyver!" afbrød han; men idetsamme udstødte Engel et Skrig og tumlede om i hans Arme. „Ak Engel, min Guds Engel! At Du for min Skyld maa lide al den Tort," jamrede han, og forsøgte at drage hende væk fra Stedet.

Men hun modsatte sig, og skjønt Iskulde rystede hendes Legeme, fik hun dog hurtig Magt over sin Svaghed og stod nu iklædt hele sin aandelige Styrke fra svundne Tider. Hun saa fra den ene til den anden med prøvende og ubestikkeligt Skjøn.

Ja — der laa et Drag af sansedaarende Magt over den Kvinde — og Manden, som lod sig tage af den, var hendes Træl. — — Ak Gudmund, Gudmund! Trællens Mærke stod tydeligt i hans vakkre Drag. Og dertil kom Fejgheden med sit usle Paahæng af aandelig Armod.

Ak! hendes Kjærligheds Storsyn havde da kun været et Blændværk, og hendes hellige Tillid en digtende Drøm!

Det blev en vaandefuld Stund for dem Begge; thi ogsaa Gudmund følte, at i dette Oversyn var hans Sag fortabt.

Da vendte hun sig til Gunhild. „Du har da været ham i Løndom det samme som en Hustru?“ spurgte hun.

„Nej!“ skreg Gudmund fortvivlet.

„Det har jeg,“ svarte Gunhild med trodsig Fatning. „Og driver han mig til det yderste — saa — —

„Ti — eller jeg svarer ikke længer for mig,“ afbrød han, og løftede en knyttet Næve imod hende.

„Agt Dig Gudmund,“ bød Engel, og gik imellem dem. „Du tør ikke føje Synd til Uret.“ Saa vendte hun sig strengt imod Gunhild: „Han har altsaa gi't Dig baade sin Ære og sin Tro — — da kan Du være tryg. Gudmund Holm er ikke nogen uværdig Mand. Gaa hjem. Opfør Dig som hans Hustru med sømmelig Skik. Hold Dit Hus i Agt, saa det maa blive Din Ægtefælle til Hæder for Gud og Mennesker.“

Gunhild keg forskende hen til hende: Hvem var det Kvindfolk, der slig tog sig Magten til at afsige Dom over baade hende og ham? Men et bydende Vink fra Engel indjog hende en vis Skræk, og hun gik.

„Nu har Du dømt mig til Døden, Engel,“ sagde Gudmund.

„Fra Lyst til Synd — fra Synd til Død — det er Din Dom — og det er vores Alles Dom.“

„Jeg kan ikke tage det Menneske til Hustru, Engel. Gud er mit Vidne jeg kan det ikke.“

„Men Du har kunnet tage hende i Favn, og lønligt givet hende Hustruens — og Moderens Ret. —“

„Sig det ikke, Engel! Jeg gaar fra min Forstand.“

„Bedre var det, om Du sagde: jeg vil nu samle al min Forstand, saa jeg maa gjøre godt, hvad jeg har gjort ondt.“

„Ak Du ved ikke, hvor fristet jeg stod, Engel! — Hun gik jo frem for mig i Dit dejlige Billede.“

„Da tifold Ve over Dig! Jeg rensede mit Minde, saa jeg kunde staa ren for Dig, — og imens har Du vanhelliget det. — Nu er vi sandelig for evig skilt!“

„Engel!“ skreg han vildt op. Det var næsten, som han truede hende. Men i samme Stund brast han i Graad, kastede sig ned paa Græsvolden og hulkede, som Hjertet skulde briste.

Engel saa en Stund med Strenghed paa ham. Var han nu som en Orm, der krympede sig i Støvet, da var det ikke hendes Skyld; hun havde baaret ham frem paa Ærens Vej og sat ham i sit Hjertes Højsæde som den, der stod over Alle. Men hans levende Sorg talte omsider til hendes Hjerte, og Medlidenheden gød sin Varme over hendes iskolde Drag.

„Græd ikke saa!“ bad hun. „Du græder Dig hverken fra eller til. Du faar være Mand.“

„Mand!“ gjentog han med Haan og rejste sig op. Det saa næsten ud, som han sparkede til sig selv. „Er det Mands Færd, at bare et Kvindfolk gaar ham fristende tilmøde, saa kan han ikke staa imod, endda han ved, at det gi'r ham hverken Lykke eller Ære, men bare Ufred og Skam. En Usling er jeg! Thi havde jeg kunnet narre Dig, saa var det sket.“

„Nu raser Du mod Dig selv, Gudmund.“

„Aa, jeg er ikke værdig til at nævnes med Du, Jomfru Engel — min Guds Engel! som jeg har beskjæmmet.“

„Siger ikke Bro'r og Søster Du til hinanden, Gudmund?“

„Nej!“ afbrød han fortvivlet. „Kom ikke med den Udvej, for jeg gaar den ikke. Jeg har sveget Dig, det kan ialfald bevises; men jeg har i denne Stund samme Hug til Dig, som da jeg saa Dig første Gangen, endda jeg næsten bare var en Gut, — og det er Kjærlighed, Engel! Men det være Dig evig tilsvoret, at ikke har jeg gi't den til nogen Anden, og gi'r den ikke til nogen Anden i dette Liv.“

„Hvad Du siger der, kan være svoret til Dig selv; thi jeg tager ikke mod noget Kjærlighedsløfte af Dig,“ sagde Engel. „Dog ikke er Din Mandighed saa fortabt, som Du siger. Lykken er saa underlig faren! Den kommer som syngende Fugl paa Tag, og vi lukker den hastelig ind. Men den kommer og paa modvillig Fod, — thi gaar den Arbejdets Vej! og da er det Viljen, som kalder den ind.“

„Viljen!“ sukkede han. „Ja, den Tid jeg gik her og ventede paa Dig, og hver Dags Stræv ligesom var et Skridt nærmere til Dig, da havde jeg kanske lidt Vilje; nu har jeg ingen.“

„Dengang havde Du et længtende Haab, Gudmund. Det drager mægtigt frem. Det trænger ingen Vilje, for det har Lysten. Men nu faar Du ta' Viljen til Ledning — Mands Mod og Vilje.“

„Sig mig, om Du har Hjerte til at tvinge mig saa

haardelig fra Dig, Engel?" afbrød han og rækkede bønligt Hænderne imod hende.

Hun saa ham sorgfuldt ind i de forgrædte Øjne. „Hvad er det, Du vil, Gudmund?" spurgte hun mildt. „Hugser Du hvad jeg sagde i Afskedens Stund, da jeg fæstede mig til Dig for Livet? 'Hvis Du har Favnen fri, da vil jeg nok tage min Lykkes Hvile i den.' — — Er Favnen Din fri, Gudmund? Kunde jeg idag tage min Lykkes Hvile der, hvor Du igaar har lukket en anden Kvinde ind? Vilde Du by' mig slig svigefuld Hvileplads? Vilde Du det, Gudmund, min Ungdoms Kjære? Ak! Dit Minde var jo Lyset i mit Fængsel og Myrrha for min tørstende Sjæl . . ."

„Og det har jeg ejet og forspildt!" hulkede han fortabt.

„Græd ikke saa," bad hun; men hun græd selv.

„Den græder ej for Guld, som aldrig Guld har kjendt," svarede han. „Men jeg har kjendt det reneste Guld, og jeg har byttet det væk for en Regnepenge. Jeg gik her og slængte i Trældommen, og saa blev jeg forsulten af bare Langdrag og tog til Takke med det, som var. Men Ingen glemmer i Armoden, at han engang har siddet til Højbords med Storfolket! Det nager som et Bedrag. Fy mig til evig Tid!"

„Betal, Gudmund! Klar Din Skyld; det letter."

„Hvor kan jeg betale min Skyld?" udbrød han, og nu saa han paa hende med en Mands Bekymring. Nu var Elskovsgløden og Skamfuldhedens Blygsel forsvunden af hans Blik. Han søgte til hende som til en trofast Ven i Nøden. Smerten havde udglødet hans Sind, og han aandede op af en renere Luft.

Engel betragtede ham med vemodig Lyst. Hun saa, hvordan hendes Ungdomsdrøm atter tog Skikkelse i ham, uagtet den klarede sig ud i en anden Form. Han var ikke længer den elskede Mand, hvis Kjærlighed havde givet hans Udvortes en saa fristende Magt over hende; men han var endnu det elskede Menneske.

Hun gik hen til ham, — thi han havde i Ærbødighed trukket sig tilbage fra hende, — og hun lagde begge sine Hænder paa hans hvælvede Bryst. „Gudmund, Kjære!" sagde hun, „betal Din Skyld. Udslæt Skampletten, Du har sat; lad den bedragne Kvinde faa sin Ret — —."

En Rystelse gik igjennem ham, som faldt der et Islag paa hans Hoved; han lukkede Øjnene og lod Armene synke. Men gjennem Iskulden følte han det varme Tryk af hendes Hænder, og det gav ham Livskraften tilbage.

„Jeg skal gjøre, som Du forlanger," sagde han træt.

„Da er Du min dyreste Ven paa Jorden!" udbrød hun.

„Ak! Du kan jo ikke være mig Usling bekjendt," sukkede han.

„Der taler Du daarligt. En Mand er Du, naar Du er Dig selv bekjendt, og da er jeg Dig i lige Maade med Ære bekjendt. Du selv har lagt Stenen for Din Fod. Smyger Du bagom, og sætter Du ikke Vejmærke ved den, — Da sandelig falder Du engang over den i Mørke."

„Vær tryg," sagde Gudmund og rettede sig kraftig. „Jeg skal være mig selv bekjendt. Jeg har forbrudt mig, og jeg skal sone; — jeg skal gaa, saa langt Godheden kan række, men ikke videre. Som jeg har været Din Hjertens Eneste, skal og Du være min. Det er ikke svoret til Dig; men det er svoret til mig selv. Jeg faar

nu se, hvor langt en Mand rækker, der han gjør Alvor af det."

„Saa vær signet — min Eneste!" sagde hun og lagde Hovedet til hans Bryst.

„Ak — Brudekysset, Engel!" sukkede han.

Hun saa ligesom gjennem en Taage op paa ham. „Brudekysset . . . Nu er Døden jo min Brudgom . . . Farvel!" og hun trak sig med et Ryk tilbage fra ham.

„Hvor agter Du Dig hen, Engel?"

„Langt ud i Nordvest, hvor Storhavet gaar, der ved jeg en Ø — — — med et Kirkespir, hvor Vildfuglen slaar ned paa sin høje Flugt og tager Hvile — — — der vil jeg — Vildfuglen med de knækkede Vinger — slaa ned — — Farvel, Farvel!"

„Tør jeg ikke følge Dig, Engel?"

Hun rystede paa Hovedet, idet hun tren ud fra ham og saa paa ham med klaret Syn. Det var, som hun tog Maal af ham, om han var vokset i denne Stund; thi i sin egen Sjæl følte hun Styrken sætte nye Skud. Jo! Han havde rejst sig af den modløse Synkning. Fejghedens Skamplag var kastet, og han stod beredt til at gaa en haard Kamp imøde.

Nu havde hun vundet ham igjen! Nu havde hun en Medarbejder i det haarde Virke, som Skjebnen havde tildelt hende. Lykken havde mange Navne. Var Magernes trofaste Samliv en Himmerigslykke paa Jord, saa var to Menneskers Samvirke paa Helliggjørelsens Vej i lige Maade en Jordelykke, — og den var nu hendes.

„Staa fast Gudmund — — paa denne Side Skjellet. — — Jeg skal da søge at holde Stand paa den anden."

„Jeg lover det sikkert," svarte han sorgfuld. „Men

som Du sætter mig Maal, sætter jeg Dig Betingelse. Du skiller Dig ikke fra mig for hele Livet, — jeg kan ikke bære det."

„Større Tynge havde Du baaret, før jeg kom, — thi der er ikke større Tynge end Skam."

„Det er sandt. Den skal heller ikke tynge mig ret længe. Det Menneske skal bli' min ægteviede Hustru, — — dermed er vi kvit. Siden kan hun stelle sig, som hun vil, — her er Yrke nok. Men har Du krævet saa stræng en Bod, saa smid ikke til mig en Sten, naar jeg er hungersyg; thi slig, som Du der staar for mig, Engel, min Guds Engel! da er det Dig, som er min Brud, da synes jeg, at jeg maatte favne Dig, om saa Vorherre gik imellem."

Hun skjalv; thi Ilden i hans Hjerte slog mod hende, og den fristende Varme mødte hendes strenge Tanke som Vaarsolen den svømmende Isflage. „Nu er det paa Tide, vi skilles," udbrød hun forskrækket. „Vi har stævnet Vorherre til Møde, — skal vi holde ham for Nar? — — Kald mig Skydsen hid."

Gudmund drog et dybt Suk, vendte sig fra hende og gik hen til Bryggen. Efter en kort Aftale med Skydsen kom han tilbage.

„Nu sker det, som Du vil, Engel."

Ak! han vidste ikke, hvor stærk den modsatte Vilje var i hende; thi slig som han nu kom mod hende, var han ganske som hin Dag i Barndomshjemmet, da hans varme Ungdomskjærlighed havde kastet et saa fristende Skjær over ham, at han syntes indebære al Livets Fuldkommenhed. Hjertets Attraa er en guddommelig Kunstner!

Og nu holdt de hinanden i Haanden. Banghed og Smerte gik som et Nordlysskjær hen over hans blege Aasyn, og Engel stod med sænket Blik.

„Farvel!“ hviskede hun. „Farvel for Livet!“

„Lov mig, at jeg faar se Dig igjen — — eller jeg dør for dine Øjne,“ sagde han, og tilkæmpet Bestemthed anspændte alle hans Træk, saa han i denne Stund var Billedet af en Sorgens Stridsmand.

Engel saa med al sin Kjærlighed paa ham. „Hvad kan Livet give?“

„Naar Døden kommer — det sidste Farvel,“ sagde han fast, „Du satte mig et Strengheds Maal, — det skal jeg naa. Sæt mig nu et Kjærligheds Maal, — saa jeg har Noget at længte mod.“

„Det være Dig lovet, Gudmund — —“

Stunden efter bar samme Baad hende fra Land, som i den tidlige Morgen havde baaret hende hid. Da stod Kvænangstinderne glødende i Sollyset, og hele Stedet laa for hende som et Paradis. Nu, da hun endnu en Gang saa sig tilbage, hvilede Skyggen over det, tungt som en Bebudelse om Døden. En ensom Skikkelse stod paa Stranden og saa ud efter hende; det var Gudmund Holm. Han stod der, indtil Solblinket skar sig mellem ham og Baaden, — da var det for ham, som Engel gled over i en Lysverden, medens han blev staaende tilbage i det haabløse Mørke.

Det første Gudmund havde at klare efter dette var Forholdet til Gunhild. Han følte sig forvisset om, at det

Retskrav hun havde stillet var svigagtigt, men Løftet til Engel var givet, og det skulde ubrydelig holdes. Hun var fra nu af hans Hjertes Tilhold — i Samfund med hende vilde han overveje hvert Skridt paa Soningens Vej.

Saa snart ske kunde blev han ogsaa viet til Gunhild. Det var et Hastværk, som Folket spaaede ud af. Men da det omsider viste sig, at Spaadommen slog fejl, kunde Ingen begribe det. Der var nok ymtet om, at Forholdet mellem Husbond og Tjenestekvinde ikke var saa nøjagtig efter Kathekismens Forskrifter, men hvad — naar der ingen Beviser kom, saa — — —.

Der fremkom imidlertid Beviser, som var endnu mer vildledende for Folket, end dem, der udeblev.

Hvordan skulde ogsaa Nogen kunne forstaa det, at to Mennesker, som synbart holdt af hinanden, nu efter de var bleven Mand og Kone, strikte gik hver sin Vej? Gunhild havde jo før hængt over ham baade sent og tidlig, og forstaaet saa vel, hvordan hun skulde ta' ham; men nu var hun lige til ræd ham, og skulde Noget gjøres, skikkede hun en Anden i sit Sted. Hvorfor i Guds Navn havde de da giftet sig med hinanden?

Men alt hvad Nysgjerrigheden spekulerede og gav Agt, kom den dog ikke videre end til de udvortes Tegn, Aarsagen forblev skjult. Saa opgav den lidt efter lidt sin Vagtpost, og lod de to skjøtte sig selv.

Og det var hvad de helst gjorde.

Thi omendskjønt Gunhild havde drevet sin Sag igjennem med alle de onde Tilskyndelser, som Raahed og Fortvivlelse indgav hende, havde hun et godmodigt Hjerte, og hun holdt af Gudmund. Dog fik hun hurtigt Øjnene op for, at hun havde forspildt ikke blot hans Kjærlighed,

men hele hans Agt. Alligevel forsøgte hun at vinde ham tilbage, og hun prøvede endnu en Gang at spænde Koglériets Næt omkring ham.

Men Gudmund var ikke længer den han havde været. Den besnærende Magt, hvormed hun før havde ægget hans Lyst, hidsede ham nu blot til Afsky. Hendes Lighed med Engel blev til et Vrængbillede, hvert hendes Ord til en Fornyelse af den Løgn, hvormed hun havde vunden sin Sag, og han vilde ikke se hende for sine Øjne.

Der stod hun! Fremsynet gav hende Skræk, Tilbagesynet en nagende Fortrydelse. Nu først skjønnede hun: at om og Retten kunde tages med Vold, Hjertet lod sig aldrig voldtage. — Hun var gaaet mellem ham og den Kvinde, som han alene elskede, — nu vilde Mindet om hin Kvinde gaa mellem hende og ham til evige Tider.

Da faldt hendes Mod, og hun saa sig om efter Hjælp. Hvor fandtes Noget, hun kunde stille imellem sig og den Mands dødelige Afsky? Hun øjnede Intet, og hun hengav sig i Græmmelse. Men hun havde en kraftig Natur, og alt hvad Græmmelsen tumlede med hende, fik den dog ikke Livskraften forødt.

Da kom Hjælpen ganske af sig selv. Handelsgaardens Drift trængte Tilsyn, og saasom Gudmund mer og mer hengav sig til en tankefuld Uvirksomhed og tilslut gik der som en Vejfarende uden Maal og Skjøn, blev det fornødent, at hun overtog Styret. Dog stjal hun sig til med hvad hun gjorde. Thi vistnok var hun Kone i Huset, men saamegen Respekt var der i hende, at hun undsaa sig for at bruge den Myndighed, som hun vidste med sig selv, at hun havde løjet sig til.

Imidlertid fik Sagen blive grejet paa en eller anden Maade, thi saa som det gik vilde det ende med Forfald. Da tog hun endelig Mod til sig og talte til ham.

„Gudmund,“ begyndte hun, men han gav hende et afvisende Øjekast, og hun var nær bleven staaende ved det. „Kanske liker Du ikke, at jeg nævner Dig Gudmund?“ føjede hun ræd til.

„Nævn mig som Du vil,“ svarte han. „Jeg er jo Manden Din.“

„Ja — Du er det, Gudnaad! — — Der var vel Nogen, som havde en Hævn tilgode, siden jeg blev dreven ind paa Din Vej. — Men Kjære! jeg kvitter, jeg og.“ Hun vilde sagt mere, men hun kunde ikke for Graad.

Gudmund gav intet Svar. Han sad en Stund med lukkede Øjne, saa rejste han sig for at gaa.

„Aanej gaa ikke!“ bad hun. „Gud ved, naar jeg faar det over mig at tale til Dig igjen. Nu skal det siges. Faar jeg Lov til at stelle for Dig saa godt jeg kan — — eller liker Du Dig bedre med, at jeg drager herifra? — Det skal bli’ som Du vil.“

Gudmund keg sky hen til hende, men Synet klaredes lidt efter lidt. Hendes alvorlige forgræmmede Aasyn talte for, at hun ogsaa havde draget sin Del af den tunge Skjebnebyrde, og at hun havde skiftet Hug. Da aandede han op af en Lettelse. „Forlad mig!“ hviskede han. „Vil Du drages med mig som jeg er, saa skal Du ha’ Tak. Jeg er en sorgbunden Mand — — og jeg kommer ikke løs i dette Liv. — Stel Dig som Du vil — det skal være vel og bra.“

Da han havde sagt det skyndte han væk fra hende, som havde han Tabet af en kostbar Tid at indhente.

Gunhild saa efter ham med graadblændet Syn. „Javist var han en sorgbunden Mand — og hun var den, som havde lagt Lænken paa ham. Men kunde hun ikke løse ham, saa vilde hun lindre ham.“ Det gav hun Vorherre sit Ord paa.

Hun forstod imidlertid, at nu var hendes Dom afsagt — for Livet. Han havde givet hende fuld Raadighed over hvad han ejede og havde, sig selv undtagen — de var skilte. Det gjorte ondt at tænke paa. Men godt! Saa havde hun Gudskelov ikke længer nødig at stjæle sig til, hun kunde handle frit.

Fra nu af rejste hun sig og til et dygtigt Liv. Arbejdet klarer jo op i Livet ligesom Blæsten i Skyerne. Desværre kunde hun ikke rejse Manden med sig, thi de kunde jo ikke slaa Følge. Medens hun fulgte Madstrævets almindelige Veje, gik han bestandig paa Ualmindelighedens vippende Gangbræt. — —

Ved denne Skilsmisse faldt dog Fred til begge Sider; skjønt Gudmund var ikke derfor i Fred med sig selv. Den stærke Higen efter Kjærlighed, som han altid havde baaret i sig, var ikke bleven mindre efter hans sidste Møde med Engel, den var tvertimod taget til — uagtet den Elskede ikke mere stod for ham i sin Ungdoms Fagerhed, men iført Prøvelsens og den strenge Beslutnings Klædebon.

Thi Gudmund Holm var med alle sine Mangler et Fuldblodsmenneske, i hvem den mægtige Natur havde indpræget al sin vilde Poesi. Saalænge Hverdagsstrævet havde staaet manende over ham, havde han gjort det Fyldest — efter sin Forstand. Men hans Følelse var

kommen langt videre end hans Forstand. Da han derfor saa sig udløst ved Gunhilds djerve Foretagsomhed, gav han sig uvægerlig Naturen i Vold, og lod Hjertet raade.

Fra nu af var hans Tro som et Barns, hans Tanke en Billedbog, og hans Følelse som en bølgende Flod. Han tilhørte Engel uden Afdrag — knap nok at han mindedes hint skjebnesvangre Afdrag, som havde paaført ham den Skyld, hvorfor han stod inde med sit Liv!

Han havde bestandig foran sig den blændende Lyskreds, som han ved Afskeden havde set Engel forsvinde i. Da saa det ud som hun blev optaget af en anden Verden, hvorhen han ikke havde været værdig til at følge hende. Men i sin stærke Længsel fulgte han hende nu hver Dag til det rige Solland, hvori hun boede, — og ved den overgød han hendes henfaldne Skikkelse med Ungdommens friske Farver. og gjengav hende det fine blomstrende Huld, som saa mægtigt havde fristet hans Hjerte.

Af denne Indbildningens let fordøjelige Kost levede han overdaadigt, men ikke længe. Hans Legeme afkræftedes, og han følte en nagende Hunger efter Virkeligheden. Da stod det for ham som Døden alene kunde give ham den Mættelse han trængte. At dø væk fra al Livets Kval! Og han saa ud over det stormjagede Hav med en vild Higen.

Fra den Tilflugt blev han dog hurtigt forjaget ved Tanken paa hint Løfte han havde afkrævet Engel: endnu en Gang ved Dødens Dør at mødes med ham. „Skulde han ogsaa narre hende for det? Nej. Han fik leve til hun kaldte.“

„Men om nu Vorherre vilde noget Andet? Hun havde jo selv sagt: at Guds Vilje skulde gaa fremfor al anden Vilje."

Han famlede omkring med den Tanke, ligesom Børn, der lærer sig til at gaa. Den indeholdt baade Fare og Frelse for ham. Da kom der et Tilfælde, hvor han pludselig slog sig løs.

Det var en Dag i en rygende Storm af Nordvest. Havet stod som i et Kog, og den ene Sø jog hen over Nakken paa den anden. Da saas langt ude i Sødrevet et Baadhvælv med to Mand hængende over Kjølen. Dog det hændte jo saa tit, og der var ingen Mening i at føje flere Liv til — foran den visse Død. Men som Folket stod paa Stranden og samraade sig herom, hændte det mærkelige, at Gudmund alene kastede sig i en Baad, og med fuld Kraft over baade Sejl og Styr, lod staa til ud over det bølgende Hav. Det var et forfærdeligt Vove. Og dog havde Ingen hindret ham deri. „Han var jo en slig Tulling, som Ingen kunde raade med!" Desuden var han allerede paa Søen, inden de fik tænkt sig om — og nu var der bare det at se til, hvordan det gik.

Men Gudmund følte i denne Stund en Lette, som Ingen kunde ane. Han saa nok Faren, men det bekymrede ham ikke — det var jo den han søgte. — Nu gav han Vorherre et Spørgsmaal, ske, som han vilde!

Dermed styrede han ret ind paa det duvende Hvælv, strøg tvers hen over det, greb en af de Forulykkede, vendte Baaden, styrede paa igjen, og greb den Anden, — der var næsten ikke Aandepust at faa, thi saa hurtig som Lynet slaar maatte det ske. Og nu var det sket. Sanses-

løse, men frelste for Livet, var begge de dødgivne Mennesker tumlet ind i Baaden til ham.

Og saa satte han Kursen mod Land. Men Havet styrtede rasende bagefter med sine skumtoppede Søer, for i Dragsuget endnu at gjøre et Greb efter det tabte Bytte. Dog paa Landjorden var Hjælpen parat, og Søerne trak sig fraadende tilbage med uforrettet Sag.

Da spaaede Folket, at naar Manden havde vist et sligt Mod overfor Døden, fik han vel ogsaa nyt Mod paa Livet. Men heri tog de fejl. Gudmund var efter dette Styrketag ikke mere levende end før, han var nu som da en sorgbunden Mand.

Maaske — hvis der havde rejst sig et stærkt Virkekrav til ham, havde han endnu kunnet leve op og ryste Lænken af sig. Men Kravet kom ikke. Det mødte altid først Gunhild paa sin Vej, og hun — Mandkonen, som Folket kaldte hende, var saa handlekraftig, at hun rev til sig baade lidet og stort, og Gudmund blev ikke savnet paa noget Sted. Det skete dog ikke af Overmod. Var han traadt virkende til, havde hun straks veget Pladsen. Men uagtet hun lod ham stelle sig som han vilde, og aldrig kom ham ivejen med et Ord, beholdt han dog sin Skyhed for hende, og veg tilsiden hvor han kunde.

Saaledes kom hun i al sin Iver for at lette ham Livet kun til at paalægge ham Livets største Byrde: Uvirksomheden. Hun havde ikke Lykken med sig overfor den Mand! —

Og Aar gik hen. Mørketid og Lystid skiftede, men Intet skiftede Mørke til Lys i den sorgbundne Mands Sind. Den Gjerning han gjorde var som den Sygdomstrætte, der griber til og slipper igjen, fordi det holdfaste

Tag er borte. Kun i et stod han fast som et Fjeld, det var paa sin Vagtpost foran Havet. Her spejdede han med usvigelig Agt ud imod den Lysrand, hvor Engel var forsvunden, thi derfra maatte jo hendes Sendebud komme.

— — —

Langt ude i Nordvest, hvor Øgrupperne slutter af paa den aabne og forhen saa befarne Vej til Grønland, ligger vildt og ensomt Helgøen med afrundede Bredder imod Syd og høje, brat nedgaaende Klipper imod Nord. Her er sletintet, som tager af for Havstormene, og Skodden, som vælter sig frem fra Kysten af de evige Islande, svøber uafladelig sit vandtrukne Dække om Øen.

Fra Højderne er Udsigten vid nok — altfor vid! thi der, hvor den er størst, mødes Himmel og Hav i et Straaleblinde, som synes at aabne Indgangen til en Verden, der ingen Grænse ejer. Utallige Smaaskjær stikker sine mørke Toppe frem over Havskjellet og vækker bare Tanken om Undergang; thi her hører endelig engang Klippelandet op, og alt dette Smaaland minder uvilkaarligt om Smulerne, som tilslut drysser bagud efter det Store.

Vildt er her til alle Sider; thi selv imod Sydvest, hvor Landet buer ind i en Vik, gaar den brede Fjord forbi og levner ikke megen Fred. Det er imidlertid her, Øen har sit beboede Sted, og har paa det nærmeste altid havt det. Her er et Landhandleri foruden en halv Snes Smaahuse og en ældgammen Kirke, hvis lange, tynde Spir ganske ligner Masten paa en Skibsbaad. Øen har

imod Syd en langstrakt Græsvold, som ser ret kultiveret ud; men Beliggenheden er ogsaa her udsat for Havets voldsomme Paadrev, og man tror ikke rigtig paa den Kultur. Det minder formeget om Grønsken paa de store Stenblokke langs Vildstranden. Men det klæder alligevel godt og staar blødt imod de nøgne Fjeldtoppe, som rejser sig bagved.

Paa denne Ø levede Engel Marcilie Heggum.

I otte Aar havde hun boet her og stelt sig i alle Maader som et simpelt Almuesmenneske. Hun havde lejet sig ind i et lidet Hus, hvor der ikke fandtes mer end én Stue, og hvis Beliggenhed var temmelig afsides. Saa havde hun anskaffet sig en Rok og en Væv, hvilke paa en Maade gav Liv til hendes Ensomhed og blev hende to ærlige Husvenner. Der var ikke meget ved hende, som fristede Nysgjerrigheden; thi hvad som kunde have vakt Opmærksomhed, skjulte hun med stor Agt. Hun var for de Omboende et Fruentimmer, som vistnok engang havde tjent hos konditioneret Folk, og som nu paa sine gamle Dage fristede Livet ved en liden Haandgjerning. Hun fik skjøtte sig selv.

Der var yderst sjelden Gudstjeneste paa Øen. I de Tider fik mange Steder slaa sig sammen om en Præst. Men Engel havde alligevel sin Kirkegang. Hver Søndag vandrede hun henover Øen til et Punkt, hvorfra hun oversaa det mægtige Hav, og der, hvor det smeltede sammen med Himlen i et straalende Lysblink, tyktes det hende, at Tid og Evighed mødtes, og at hun saaledes sad foran Indgangen til det Guds Rige, hvor hun snart skulde have det store Foretræde for Himlens Konge.

Her samlede hun sig til Sjælens inderste Grund, og

i Ensomheden med Gud udtalte hun den Digtning, som uophørlig formede sig af hendes Tanker. Paa hans Forstand kunde hun fast forlade sig! Hvad hun manglede i de rette Ord, det læste han jo selv videre i hendes Tanker. For ham kunde hun ret klage sin Kjærligheds bristede Haab og Tro; thi han tog saa sælsomt Skaarene af hendes jordiske Drøm og føjede dem sammen til et Billede af den evige Lykke.

Paa denne Søndagsplads sad hun da, naar Sommerens blanke Himmel hvælvede sig over hende, som paa et Højsæde. Hverdagslivets Tarvelighed faldt af hende som Tiggerdragten af den straalende Fe, og hun bar sig op i sin Ungdoms fornemme Ynde. Hvor hun vendte Synet hen, saa hun kun gjennemtrængende Klarhed. Her gav hun Mindet sin tilgivende Hilsning, og her modtog hun selv fra hele Verden Tilgivelsens kyssende Haandvink.

Sjelden mødte hun Folk paa sin Vej tilbage; thi de var om Søndagene helst samlede paa Bryggen og omkring Handelsgaarden; men hændte det, da vendte de sig og saa forundret efter hende; thi hun bar da endnu Mærket af den Højhed og Ære, hun Stunden forud havde været smykket med. Men naar de bagefter ved Hverdagsmødet saa hende igjen, ligesaa ydmyg og fattig som de selv, da glemte de hurtigt Særsynet og holdt sig til, hvad de forstod.

Men Livets Olje var omsider forbrugt; det lod sig mærke paa flere Maader. Thi gik hun end for Andres Øjne fra og til som den, der levede sparsomt af et Hverdagsbrød, var hun dog alene med sig selv bestandig Gjæst ved Aandens rige Bord, og da hun selv gav Alting til, udtømtes snart hendes Formue.

Da endelig fik hun en Tilsigelse i Sjælen om at samle sin sidste Evne paa Opfyldelsen af det Løfte, hun havde givet Gudmund, — endnu en Gang her i Livet at se ham. Dette fyldte hendes skjælvende Hjerte med Angst, med Lykke og med en aandeløs Forventning. Men af alt det Liv lod hun sig skuffe. Det gjorde hende saa feberagtig stærk, ja, der kom Stunder, hvori hun kjendte sig saa ung, at hun syntes, hun stod ved Indgangen til et nyt Liv.

Og det gjorde hun tilvisse — men Indgangen var Evighedens Dør.

Dog saa tit gav Døden sit Varsel, at hun endelig skjønnede Meningen. Men da var og Tidens Maal stærkt afknappet, og hvad hun endnu havde at gjøre her i Verden, fik ske straks.

Saa drev hun paany de synkende Kræfter op for at samle sig i en Beslutning. Det Kjærlighedsløfte, hun havde givet ham, skulde ikke sviges; hun famlede kun i Maaden. Dog, nu vidste hun sikkert, der var ingen Tid at spilde, og det gav Omtanke.

Da Mørkningen faldt paa, vandrede hun paa usikker Fod hen til Landhandlerens Hus og tren ind i Boden til ham.

„Her er et Brev, som skal besørges til Gudmund Holm ved Olafsberget i Kvænangen,“ sagde hun med Noget af sin gamle Bestemthed.

„Ja — det kan jo ikke ske uden ved Skyds, og det er nok over det, I har Raad til,“ svarte han lidt tvær.

„Her er et Uhr og to Guldringe,“ sagde hun, „jeg tænker, det grejer Sagen.“

Landhandleren tog overrasket Uhret og saa paa det,

og da han havde aabnet det, vendte han sig mistænksom til hende. „Her staar Niels Heggum indgravet. Hvor er I kommen til det Uhr?“

„Det er kommen fra Fa'r til Datter, — og saadan er det i mine Hænder,“ svarte hun stolt, og der flammede endnu et Lyn i hendes dejlige Øjne.

„De er da vel aldrig Datter til den Fogden inde i Salten, som . . .“

„Jeg er den, jeg er,“ afbrød hun raskt.

„Kjære Jomfru Heggum! hvorfor har De dog gaaet her og skjult Dem i slig ussel Ringhed? Hvem kunde da vide det!“

„Jeg har levet, som jeg vilde,“ hviskede hun. „Men nu er det Brevet. Vil De gjøre mig den Tjeneste?“

„Den og mange fler, Jomfru, sig bare til!“

„Og Skydsen gaar afsted?“

„Straks Maanen staar op, Jomfru. Og da kan den være fremme imorgen Kveld saa henved ti-Tiden.“

Saa skiltes de med mange gode, undskyldende Ord fra Landhandlerens Side, og Tak fra hendes. Og en Timestid efter saa hun fra sit Vindu, hvordan Baaden skjød hen over den flimrende Maanestrime; saa blev Sejlet hejset, og den forsvandt mellem Natskyggerne.

Da tændte hun sit Lys og tog fat paa sin sidste Gjerning, den Ingen hverken kunde eller vilde tjene hende med, og det meste af Natten hengik, før hun blev færdig. Det var den Dødes Tvæt og Klæden. Og herved gav hun sig det saalænge udslættede Fornemhedsmærke tilbage. Nu vilde hun synes som den, hun var.

Efter det slukkede hun sit Lys og lagde sig til Hvile. Ingen Uro eller Bekymring fristede hende mere til Efter-

tanke; nu hengav hun sig med sin sidste Vilje i Guds Vilje! Fik hun se ham, den Eneste! endnu engang, da var det godt, men skete det ikke, var det ogsaa godt. Hun havde nu fuldført sin Smertens Vandring; ved Enden af den stod ikke mere noget Menneske — men alene den evige Gud, hvis Favntag omsluttede den hele Menneskehed.

Med denne Følelse sov hun ind, mildt og fredfuldt, som om hun sov væk fra Livet. Men Livet havde endnu en Fordring til hende! Havde hun opgjort sit Regnskab med Alt, selv med sit store Kjærlighedsminde, da var der en Anden, som ikke havde det, og det var hin Mand, som nu i otte Aar ikke havde havt Andet til at friste Livet med end sin brændende Længsel efter et Sidstemøde med hende.

Det var Tredjedagsaften efter Skydsen var taget afsted. Vejret havde forandret sig til en stødvis Blæst, som jog tunge Skyer over Himlen. Af og til keg Maanen ud igjennem dem og kastede en flygtig Klarhed paa Havet, men som den blev greben i et Skjelmsstykke, trak Skyvæggen sig hastigt sammen igjen, og dens blide Aasyn var forsvunden.

Endnu den Kveld havde Engel syslet omkring i Rummet — hun ventede jo tvende Gjæster! den ene Livet, den anden Døden. Der maatte ikke findes nogen Urede, som kunde give fejl Besked at de ikke var ventet — sikkert var de ventet Beggeto!

Som i hendes Fortids Dage stod to Lys paa et Dugdækket Bord ved Sengen, en Stol var sat tilrette og foran den en opslaaet Bog. Det var et Testamente, indlagt med haandskrevne Blade. Hvad Tiden havde tæret lod sig vel tilsyne, men som et dyrebart Jordegods havde hun skjærmet den for Overlast. Nu laa den der som et Vidne. I den havde hun indskrevet sin digtende Drøm, og naar hendes Røst var forstummet, skulde den aabenbare hendes Liv.

Og nu laa hun igjen paa sit Leje. Dødens Gys rystede hendes henfaldne Legeme, men alligevel lyttede hun ud i Stormen. Dens klaprende Lyd, dens langtrukne Støn og klagende Toner havde hun hørt saa tit og saalænge, at et skiftende Aareslag vilde skille sig ud fra det som Virkeligheden fra en Drøm — derfor vedblev hun at lytte med Livets sidste Evne til den brast, og hun ikke mere hverken hørte eller saa.

Da tog det i Døren med en famlende Haand, og et Menneske tren ind over Tærskelen. Det var Gudmund Holm. Han grebes af en Skjælven og støttede sig op til Karmen, — og som han stod der med lukkede Øjne og det mørke Haar i vaade Tjavser ned over Panden var han et usvigeligt Vidnesbyrd om, at det Løfte han i Afskeden havde givet Engel, var bleven holdt. Han var en levende Kvittering for sin Skyld.

Endelig fik han samlet sig lidt, og saa sig for. Et flakkende Skjær af de nedbrændte Lys kastede dybe Skygger omkring sig, og jog et gult Skjær hen over Engels ubevægelige Aasyn. — Var hun allerede død? Han vovede ikke at flytte sig fra Stedet. Han var altsaa

bleven narret af Vorherre for den Løn han nu i otte Aar havde oparbejdet?

Nej! — Nu hørte han tydeligt, at hun drog Pusten. Det vidste han nok! — Vorherre narrede Ingen. Og nu slog hun Øjnene op — „Engel!“ skreg han og kastede sig ned for Sengen.

Da kom en vidunderlig Kraft over hende, hun satte sig op i Sengen og trykkede hans Hoved ind til sig. „Nu være Du velkommen, min Brudgom!“ udraabte hun, og det hørtes som hun istemte en Sang. Men idetsamme faldt hun og tilbage igjen med lukkede Øjne.

En Stund gik hen i angstfuld Stilhed, da holdt han det ikke længer ud. „Engel, Engel!“ hulkede han. „Tal til mig, min Eneste! Alt mit Liv har jeg samlet i Kjærlighed til Dig.“

„Her er min Livsens Bog, — den skal vidne for mig,“ sagde hun fattet, og rækkede Haanden efter den opslaaede Bog. „Jeg giver Dig den til Minde.“

„Du skal ikke gi' mig Noget til Minde,“ afbrød han. „Jeg har svoret at leve og dø med Dig, og det holder jeg.“

„Min Livsens Bog,“ hviskede hun igjen, som det var hendes sidste Suk. Men lidt efter trak et Smil over hendes Ansigt, og det bristende Øje flammede op. „Solblommen fra Himmerigs Land!“ udbrød hun, rækkede sig hen, og kyssede ham.

„Brudekysset, Engel!“

Men Engel hørte ham ikke mere. Nu var hendes flagrende Aand paa andre Baner, og hendes Syn stirrede vidt ud over Rummet. Hun syntes at smaasnakke med Nogen langt borte, og med en underlig klagende Barnerøst. Han tog hende i Favnen og lyttede: Hvem talte

hun til? — Da var det som hun samlede sig i en større Tydelighed — der var Noget hun vilde have sagt, og hun skyndte sig anstrengt, mens det gispende Aandepust kom og gik.

„Nu synger mit Hjerte sin sidste Sang —
Kjær Faderen min!
Ak nævn mig endnu en eneste Gang
Smaatitingen Din.

Ak Fader, min Fader! om ej Du kan
min Sorrig forstaa.
Og kan Du ej selver fra Himlens Land
til min Frelse gaa.

Da bede Du Herren aabne sin Favn
og lukke mig ind.
Han kalde mig hjem ved mit Barnenavn —
Snetitingen fin!

Og lægges mit Legem saa tungt og træt
under Jordelin —
da flyver til Himlen saa vingelet
Smaatitingen Din!"

I en forfærdelig Spænding havde Gudmund lyttet til de skjælvende Ord. Selv nu da hun taug, og med et dybt lettende Suk lagde sig tungere ind til ham, vedblev han at lytte. „Vilde hun ikke give ham det sidste Ord — — havde hun i Døden skilt sig fra ham? — — Var hun da bleven til Barn igjen!"

Han lagde hende tilrette paa Sengen, og lyttede endnu — lyttede til Dødens Taushed gjennemtrængte ham med sin forfærdelige Vished — da sank han stønnende sammen.

Under det kom raske Fodtrin henimod Huset, Døren

til Svalgangen blev lukket op, og Landhandleren traadte ind. Men han kom ikke videre. Ved det Syn, som her mødte ham, mistede han baade Mod og Mæle.

Gudmund for op fra Sengekanten, hvor han sad, og rejste sig imod ham som en Vild, der værger sit Rov. Men den døde Kvinde paa Lejet og hendes ulykkelige Vogter var ikke til at tage fejl af, og Manden fik en hurtig Forstaaelse af Sagen.

„De kan være uræd,“ sagde han. „Jeg skal ikke trænge mig paa. Hellerikke er jeg kommen hid af Nysgjerrighed, men alene for at tilby' min og min Hustrus Hjælp.“

Han taug en Stund, og ventede paa Svar, men det kom ikke. Hvordan skulde Gudmund og kunne svare, han vidste i sin store Kval ikke engang hvad Hjælpen betød. Saa blev han ved at stirre paa Handelsmanden med sine forvildede Øjne, som om han vogtede paa hver af hans Bevægelser.

„Ja ja,“ fortsatte denne. „Naar Dagen kommer, skal jeg være hos Dem igjen, og med al den Hjælp som trænges. Heldigvis er her en Mand paa Øen, som snekrer lidt, saa vi faar vel en Kiste istand. Som sagt: De skal ikke staa fast for Noget. — Vorherre være med Dem!“

Og dermed gik han. Saalænge Skridtene hørtes, rørte Gudmund sig ikke, men da Nattens Stilhed fulgte paa, slappedes den uhyre Spænding, og han tænkte sig om. Hvad var det for en Hjælp, som trængtes? Det Legeme, som nu hvilede der saa trygt, skulde tages væk — skulde bæres af fremmede Arme — skulde rettes og strækkes af uvillige Hænder — han havde jo set, hvordan

sligt gik til! — Og siden skulde det lukkes inde i den trange Kiste, og graves ned i Jorden. — Og mens alt det gik for sig, skulde han staa ved en Side og se paa — —.

Han gik rundt som i en Irgang, det var som han ikke vidste hvor han var; til han endelig standsede op foran den Døde, og her lidt efter lidt kom til sig selv igjen. Hvad skulde han gjøre for at holde dette sidste ud? Hun havde altid retledet ham — kunde hun ikke give ham et Tegn?

Han satte sig ned foran Bordet. Der laa Bogen, hun havde kaldt sit Livs Aabenbaring — havde hun taget Vejledning af den? — Kunde han tage det samme? Han kjendte sig saa svag, saa afmægtig, saa ensom og alene i denne Forladthedens uhyre Ørken, hvor hverken Gud eller Mennesker talte til ham. — — —

Han bladede frem og tilbage, — han saa beskrevne Papirer og kjendte Engels Haandskrift. Han læste, og vidste ikke selv hvad han læste, til han paa engang studsede og overvejede, og der kom Liv i hans Tanke, og Liv i hans Hjerte. „Nu skjønner jeg Din Mening, Engel!“ udbrød han, og lagde sit Hoved ind til hende. „Det er mig Du taler til — min Guds Engel!“

Saa tog han Bogen og læste om igjen — læste som det skulde høres af mange — højt, hulkende og halvt som i et Skrig fremstødte han Ordene.

„Der spired en Blom i mit Hjerte —
Solblommen fra Himmerigs Land!
Hvad Ting jeg da nemmed' og lærte
gik over al mennesk Forstand.

Jeg vandred paa Skyernes Veje
omgjordet af Purpur og Guld.
Af Haabets forlokkende Eje
Jeg sanked' mig Favnen fuld.

Da saa jeg en blommende Lilje
ildrød som den luende Glød —
Den tegned' Din Kjærligheds Vilje,
Din Attraa i Liv og i Død.

Du var som en Vildren paa Fjældet,
naar den vejrer det friske Hav!
da blev jeg saa rigt overvældet
som en blomstrende Mandelstav . . . . .

Lyt til! Det er Snespurvevrimlen,
Snetitingens kviddrende Kor!
Det høres som Sang under Himlen
med Højsangens hellige Ord:

Saa fast skal vor Kjærlighed stande --
end Berget omflytter sit Sted!
at ikke aljorderigs Vande
den flytter et Spurvefjed "

Hans Røst var efterhaanden bleven fastere, hans Syn flammede op, og han læste det sidste Vers fuldt gjennemtrængt af: at saa fast skulde hans Kjærlighed stande i Liv og Død! Han rejste sig op og gik som en Sværmer omkring i Rummet. Han havde hentet hele Fortiden tilbage, og hverken Synd eller Død var traadt imellem. Hvorhen han saa, mødte hans blændede Øje kun „Solblommen fra Himmerigs Land."

Men det varede ikke længe før den høje Stige brast, og han stod paa Jorden igjen. Og der kom atter Synden

og Døden med det lange Følge af Anger og Bod, hvor hvert Fjed skulde maales og mærkes.

Han satte sig paany hen til Engel. Det var som han nu først ret fik Syn paa, at hun var død — og at hun var en anden end før. Et isnende Gys gjennemtrængte ham, og han greb Bogen for at læse sig væk fra Virkelighedens Kval.

Der stod Aarstal og Dato for hendes Bryllup med den afdøde Mand. To Kors var tegnet ind ved — var det Dødsmærket for deres Kjærlighed? — Efter det kom flere Vers.

„Hvor stander den Himmerigs Bo,
der Blyghedens Lue brænder?
Hvem bygger den — To efter To
med jordisk signende Hænder.

Jeg siger Dig Kjære! fuld klar,
der bygger vel Mand og Kvinde.
som næbbende Smaafuglepar
de bygger i Skoven inde.

Jeg siger Dig Kjære, forsand!
der spirer den Elskovsblomme —
Solblommen fra Himmerigs Land!
til Dagenes Tal er omme.“

„Ja saa skulde det vær't Engel — min Guds Engel!“ udraabte han. Men Ordet tog ham fangen paany, og han læste videre.

„Hvor stander det Syndens Slot,
som Djævlen gav Loft og Længe,
som rejste sig Tag af Spot
og satte sig Skam til Stænge? — —

Det stander paa vigslet Grund,
Gud vilde det selv tilstede, —
thi signes med Haand og Mund
den gyselig Ormerede!

Det stander i Ægtepagt —
se Ormetungerne spille!
Der Kvinden med ringe Agt
fik Kaar som sin Husbonds Frille . . . . .

Thi siger jeg Dig fuld vist,
der gaar mellem Mand og Kvinde
i Livet ej større Brist
end Blygs'lens skjæmmede Minde."

En usigelig Afsky betog ham — en Hevntrang som i fordoms Tider, og han knyttede Næven imod det mørke Vindusglar, hvor kun Natten keg ind med sine store udslukte Øjne.

Ja, i et sligt Syndens Slot var det hun havde boet! til slig utugtigt Levnet havde Gud Herren givet sit Pagtens Ord, og Loven sin uryggelige Dom! —

Gudmund tænkte sig rent vild i de Tanker. At skille ret mellem Guds hellige Vilje i Hjertets Bestemmelse, og Menneskets Egenvilje i Ord og Handling, det kunde han ikke. Han kunde blot fornemme dem som Indskydelser — der lig Nattens Skygger svulmede op til Uhyrer omkring ham, fordi Lyset ingen Grænser satte.

Men som det gik ham saa gik det Tiden. Den rugede jo ogsaa over Viljen til at bryde med al den skjulte Skam, som var iklædt den synlige Ære. Ingen Under at Gudmund Holm, den stakkers Sværmer, ingen Vej kunde komme med det, som Tiden brugte Aarhundreder til at fange et Fremblink af.

Han sad en Stund hensunken i Mindets Kval, og bladede hid og did — han vilde ikke læse hvad der stod, det gik ham som en Kniv gjennem Hjertet. Alligevel bladede han fremad. Da saa han et Ord „Brudekys“ — det var til ham! Hun havde aldrig givet nogen Anden sit Brudekys — — derfor var de og i al Evighed vigslet — thi nu havde han faaet det! Og saa læste han:

„Jeg kan ikke give Dig Brudekys,
ej Jomfruens hellige Gave.
Jeg er som et vildtvokset Kongelys,
der skyder sig op mellem Grave.

Jeg kan ikke skjænke Dig Hjertets Guld,
som aldrig blev rørt af en Anden, —
min Livsens Skat er en Haandfuld Muld
med glittrende Smaakorn i Blanden. —

Ja kunde jeg kaste mit Minde væk,
og rykke det op med Rode,
som Barnet, der drømmer sig Sorg og Skræk,
og vaagner saa vel tilmode —

Ja var der en Afgrund i Tidens Land,
som kunde min Skam fordølge,
og stod jeg igjen paa den hvide Strand
renskyllet af Storhavets Bølge . . . . .“

Her standsede han og overvejede. Det var jo hvad han i sin Skamfuldhed selv havde længtet efter: at lade sig fange af en af de store Havsjøer, saa frisk og glittrende som smeltet Is — og rulle afsted med den. — Ja, havde de kunnet slaa Følge? Men der var Skjelning paa Synd. — Ak saa ren hun laa der! „Snetitingen fin!“ Hun havde sunget sig selv til Hvile med sin Barnesang.

Han vedblev at stirre paa hende. Det var for hans Syn som der lidt efter lidt udgik en Klarhed fra hende. Hendes Legems Omrids gled ud i hvide Smaaskyer — — han saa Himlen højnet over sig, og Havets blanke Flade ved sin Fod — — Langt ude hvor Synet tabte sig, trak en straalende Rand sig hen, ligesom Grænseskjellet mellem to Verdner — — Der kom Noget som skyggede — han saa nøjere til — det var en Baad — — Det var Engel!

Han for sammen af en dødelig Skræk, og Synet var klaret med det samme. Det var Skilsmissens Stund, han i et Øjebliks Henfalden havde gjenset. Og Smerten havde rammet ham i det korte Blund ligesaa stærkt som dengang. — Havde hun ikke ogsaa sat hin sorgfulde Stund et Minde?

Han søgte efter — Jo hun havde. — Her stod det!

„Er derfor vi skilt, at nu Havet ligger bredt
og ruller sine Sjøer mellem Strande;
at Fiskens store Stimer, paa alle Veje spredt,
gaar mellem os som Skjær i dybe Vande?

Er derfor vi skilt, fordi mørke Minders Flok
omsætter os som Skodden mellem Berge;
for Løgnens onde Tunge fik spille mer end nok,
og Æren fik saa drøveligt et Værge?

Er derfor vi skilt? Nej. Vi skilles ej saa let.
Hvad engang i den rige Stund blev skjænket,
den Kjærlighedens Gave — den Hjertets Kongeret!
har aldrig nogen jordisk Lov forkrænket.

Nej vi er ej skilt, selv naar Graven lægger Tag,
og Døren til det trange Hus er stænget.
Den Fryd, som fik her neder saa kortelig en Dag,
Gud haver til en Evighed forlænget.“

Han slap Bogen og saa paa den Døde — — „Ja i Evigheden skulde de leve sammen.“ — Og nu kjendte han sig fuldtryg: Verdens Ting havde snart her snart der stillet sig imellem dem — slig kom jo ogsaa alverdens Ting imellem Gud og Mennesker; men blev han ikke derfor ved at være Faderen i Himlen, — og var de ikke ogsaa vedbleven i deres Hjerter at være Brud og Brudgom?

Ak saa vakker hun laa der, endda hun var bleg som det Lin, der svøbte hende. Han lagde sit Hoved paa hendes Bryst — det tyktes ham, som hun blev varmere derved, men det var blot ham, som blev koldere. Lidt efter Lidt kom der Fred og Ro i hans forjagede Sind — og han faldt i en dyb Søvn.

Og Nattens første Timer gik. De stødvise Stormkast rystede Huset, og Havet slog med æsende Brag imod Berget — det stille Par lod sig ikke forstyrre. Brud og Brudgom sov godt sammen! Søvnen og Døden har jo den samme Magt til at forene hvad Livet adskiller — de har blot ikke den samme Evne til at fastholde den.

Da slog Gudmund pludselig Øjnene op. Det var som Livet havde givet ham en Mindelse om, at han endnu ikke var ganske færdig med sit Opgjør. I samme Øjeblik stod det ogsaa klart for ham hvad der maatte komme. Han rejste sig ilsomt — svøbte den Døde i Spredet, hvorpaa hun hvilte, løftede hende i sine Arme, og bar hende hastigt ud af Huset og nedover til Søen. — „Saa underlig spæd og liden var hun ble't, hun som engang havde gaa't der saa rank og stout!“

Ræd keg han sig omkring som det gjaldt at undslippe med et røvet Gods, men uagtet han skyndte paa tog han

dog varsomt Fodfæste, at han ikke i Mørket skulde stupe fremover mellem Stok og Sten med sin elskede Byrde.

Endelig naaede han frem til sin Baad, og hans dyre Ejendom var bjerget! Der var ikke Menneskelyd, kun Nattens vilde Ensomhed, hvorhen han saa. Og nu blev den Døde lagt tilrette — varligt og ømt, som man skjøtter en Værkbruden — Sejlet blev hejset, og for den jagende stødvise Blæst fløj Baaden med det stille Brudepar ud over Havdybet, — hvor „hvidmanket Havhestene jog frem!"

. . . .

I Dagbrudet var Folket oppe for at se til sine Baade, — thi store Skarer af Vildfugle fløj skrigende mod Land, og det varslede Storm i Havet. De blev da var, at Baaden ifra Kvænangen var borte. Var den løsreven af Strømdraget og gaa't tilsjøs, eller var den løsnet af Menneskehaand? — Den var ingen af Delene, thi Fortøjningsrebet var skaaret over med en Kniv.

Saa·taltes der frem og tilbage om Sagen. Men da Landhandleren med sin Hustru lidt længere ud paa Dagen gik hen til Lighuset for at tilbyde sin Hjælp, og der hverken fandtes Levende eller Døde, blev den eneste fornuftige Mening den, at Gudmund Holm var taget afsted med Liget for at lade det gravfæste i sin Hjembygd.

Var det Gudmunds Hensigt? Det var ikke godt at vide; men han landede aldrig mere op ved Hjemmets Strand. Den Gravfæstelse han gav sin Ungdoms Elskede, delte han med hende. Kun Himmel og Hav var deres sidste Vidner, og hvad de To alene ved med hinanden forstaas bedst af den evige Taushed.

Ved Olafsberget blev Gudmund Holm baade savnet

og begrædt. Men Gunhild vidste jo med sig selv, at om hun og med Rette var nævnt hans Hustru — hans Ægtemage havde hun aldrig været — med hende var det nu, han havde forenet sig i Døden. — —

Det digtende Ord, Engel havde efterladt, var paa det nærmeste som skrevet i Sand; men Folket har en mærkelig Forstand paa ulykkelig Kjærlighed, thi de tror paa den — og denne Tro har bevaret hendes Minde.

Men naar man en blæsende Høstdag sejler forbi Helgøen, og ser det lange, tynde Kirkespir række op over Husene i Viken, og ser Vildfuglene kredse om det, kan man — naar man kjender Historien — nok komme til at huske paa „Snetitingen fin“ som her endnu kviddrede i Døden, fordi den tænkte, den sad paa sin Barndoms Strand. — Andet synligt Mindesmærke findes ikke af Engel Marcilie Heggum.

Kun hendes digtende Længsel har sit evige Minde i Naturen. — Vintermørkets Rædsler og Sommerens koglende Lys vil fostre mangen Digter langt større end hende. Men deri vil de dele Skjebne: at intet Ordlag om noksaa stort og skjønt kan komme op imod Naturens egen mægtige Digtning.

Søløven.

„Naar nedad vore Dage rinde,
bli'r Mindet Haab — og Haabet Minde."
Baggesen.

I Barndommens lykkelige Tid har vi Alting samlet i det Nærværende, og ingen Frygt for imorgen skæmmer Glæden for idag; Skjebnens Grundstød har endnu ikke revet Styret ud af vor Haand, og ingen af Verdens lunefulde Stemninger har med sine Kastevinde splittet Sejlene paa vor lille Baad. Næringssorgens Mare kan gjerne sidde paa Forældrenes Bryst; saalænge Barnet har en Brødskorpe i Haanden, tror det ikke paa Savnet, og vanker der et og andet Stød, da kan en Taareflod hurtigt bringe Baaden flot igjen, og for hvert Sejl, der forlises, hejser Fantasien et nyt med frisk Kulør.

Alting bliver til Leg, det er Sagen, og jo friere Legen er, desto rigere er Fantasien. Barnet leger baade Forældre og Barn, baade Lærer og Discipel, det leger Bryllup og Begravelse, Sult og Nød og gaar lystig sin Tiggergang fra den ene indbildte Dør til den anden. Selv Tidens alvorlige Mærkedage fostre Legen. Julen har sit Frelserbarn og sin Julenisse, Fasten har sine Masker og sit løjerlige Blomsterris, Paasken sit hvide Lam med Flaget

og de malede Æg, og Pinsen sin grønne Gren og sin dansende Sol — det er Barnetankens illustrerede Kalender, og der er i alle disse Oplevelser ingen Ende paa hverken Tiden eller Haabet; det Ene er ikke saa saare oplevet, før Forventningen griber det Andet, og i en saadan Sammenlænken af Haab har Barnet en Evighed paa Jorden.

Men efterhaanden kommer Virkeligheden til og indgraver sine strenge Træk paa Livsgrundens anden Side, og da kommer det an paa, om man ved at holde Tavlen op for Dagen kan i Gjennemskinnet faa Øje paa sit Barndomssyn. Skinner Billede mod Billede, kan man sikkerlig vinde Haab af det Svundne; thi medens selve Barndomshaabet bliver til et Minde, bliver Mindet atter til et Haab.

Det er et saadant Gjennemskin af et Barndomsminde, som her skal tegnes for Læseren.

Det var i Begyndelsen af Trediverne, at der nede ved Stranden omkring Lillebelt tumlede en vilter Børneflok mellem en Hoben store Graasten, som i Forhold til Grundens Beskaffenhed tog sig ret mærkeligt ud, men som stod godt imod Havets Brydning, naar Bølgerne gik op over Dæmningen, som skilte det fra Voldgraven.

Legen var et Forlis. Der var kastet en større Vragstump ud i Bølgerne; den forestillede et Skib, og to mindre Stykker, som var Redningsbaade, styredes med en Kjæp af to kraftige Drenge, der, uagtet man var et godt Stykke ind i Oktober, havde trukket sine Strømper af og med opsmøgede Bukser tog sig helt forvovne ud i Sødrevet. Lidt højere oppe paa Strandgrusen laa En,

som agerede død, men var ialfald saa urolig, at der var godt Haab om at redde hans Liv, og paa en af de høje Sten sad en liden Pige paa en ti tolv Aar, som forestillede en frelst Prinsesse. Hun havde ogsaa fundet det passende til sin Rolle at træde op med bare Ben, medens hendes Strømper og Sko laa dyngvaade paa Stranden som Redningsgods, foruden at hun havde trukket et højrødt Underskjørt op om Halsen som en Kaabe.

Det var, hvad man kan vide, ikke noget Stilllebensstykke, som her aftegnede sig paa Stranden. Der lød en uafladelig Kommando i Rollens Karakter, og et ligesaa hyppigt Mundhuggeri udenfor den; thi den Ene gjorde aldrig den Anden tilpas, og selv den døde — ikke at tale om Prinsessen — tog, uanset det Exceptionelle i deres Roller, en levende Del i Debatten. At Blæsten tog til, og at Bølgerne jog skummende op imellem dem, gjorde intet Afbræk i den livfulde Leg, og man saa paa disse forvovne Smaafolk, at de var født imellem Sømænd, og at deres Leg var Slægtens Gjengangerliv.

Da kom et gammelt Fruentimmer gaaende forbi paa Dæmningen. Hun stod lidt stille og gav Agt paa Legen, saa tog hun paa at skjælde dem ud for deres Ustyrlighed og fik naturligvis Svar tilbage i samme Aand. Efter det blev hun hidsigere og gav onde Ord, og da det bare blev modtaget med Latter, vendte hun sig til Pigebarnet:

„Do der, med æ rød' Skjørt, Do sku' heller gaa hjem te' din Mor og gjør' lidt Gavn, din lang' Tøs. Og ta' din Bror med, som ligger der og skaver sig, som han var død. Jer Far er paa æ Sø, og Ingen ved, om han kommer død eller leven' hjem."

Den Tale virkede. Prinsessen lod sig langsomt glide

ned af Stenen. Skjørtet fik sin rette Plads, og de vaade Strømper blev med Skoene pressede paa hendes kolde Fødder. Da det var gjort, blev Broderen befriet fra den Tang, som Rollen havde tildelt ham i Egenskab af en druknet, og det skete hurtigt; thi der var Noget i Blæsten og i det fraadende Bølgedrev, som jog paa — det var Tanken om Faderen, som kanske kunde komme til at ligge med Tangen viklet om sig ligesom Broderen, — og desuden: de havde spottet med Døden! Det gav dem Alle en hemmelig Skræk, og lidt efter luskede de slukøret afsted, hver til sin Kant.

Langs med de gamle Fæstningsvolde, som i Tidens Løb var forfaldne og paa sine Steder dannede rene Hulveje, hvor Folk vadede i Sand til over Anklerne, løb en Række Smaahaver, som dannede Bagsiden af en navnløs Gade. Yderst i Rækken laa imidlertid et Hjørnehus, der havde Forsiden her til, og Haven vendt mod Gaden, og som til Trods for Naboskabet saa ret ensomt ud. Men muntert var det alligevel i sin Smaabys-Habitus. Væggene var af Bindingsværk, hvorpaa Træet var tjæret og Muren kalket, og til en Oplivelse Vinduskarmene malede lyseblaa. Naar Solen skinnede paa Huset, kunde Enhver, som ikke havde faaet Formeget af det Gode, nok glæde sig ved at se det.

I dette Hus boede en Skipper; han var i Strøget den Eneste af sin Stand og blev for Nemheds Skyld baade i Omtale og Tiltale benævnt „Skipper“; det var ikke til at

tage Fejl af. Han var imidlertid det, man kaldte en Smaaskipper, thi hans lille Fartøj „Søløven“ var lige paa den yderste Grænse af, hvad der kunde benævnes Jagt; men den var dog et godt Stykke forbi Beltsbaaden. Det kneb ogsaa for den med sine smaa Sejl at løbe op saa stor Fortjeneste, som behøvedes i Skipperens Hjem, uagtet den gladeste Nøjsomhed herskede i det; men der var fire kraftige Børn, der var Skatter og Husafgift og ovenikjøbet lidt Gjæstfrihed, — derfor maatte ogsaa den lille Sejler flittig og uforsagt besørge sine Fragtfarter omkring ved Øerne og over i det Slesvigske for at kunne bestride det Hele.

Paa denne Dag var det en Maaned, siden „Søløven“ var taget hjemme fra, og da Telegrafen ikke dengang løb sine hurtige Bud mellem Nær- og Fraværende, hengik Uger, inden der ankom et Brev, oftest kom der sletintet, før Fartøjet selv meldte sig; men det kunde i den Slags Fart ikke være anderledes. Det gik da godt, saalænge Vejret var godt, men naar det satte ind med Storm, var der, ialfald hvad Skipperens Hus angik, ikke nær saa livligt indentil som udentil.

Skipperens to Børn, som den arrige Kone særlig havde udpeget, var nu komne hjem fra Strandlegen, og i Skamfuldheden havde Hver grebet til Noget at gjøre sin Uret god med. Drengen var Føjeligheden selv overfor to mindre Brødre, og Pigen traadte saa helt ud af sin Prinsesserolle, at hun gav sig til at feje udenfor Huset, luge Ukrudtet op omkring Trappen og tilslut strø hvidt Sand ud over hele Jordvejen.

„Du venter nok din Far hjem?“ sagde en Forbigaaende til hende. Hun blev ganske forskrækket og saa spørgende

op paa Moderen, som idetsamme kom frem paa Trappen. Hos hende lod der dog ikke til at være Sans for noget af dette; hun saa sig om efter Vind og Vejr og gik tilslut den skraa Sandvej op ad Voldbanken for at overse Havet.

Men Søløven var ingensteds at øjne, og hun nødtes endelig at gaa tilbage med samme uforrettede Sag som saa mange Gange før. Hun var ikke ny i Forholdene. I de femten Aar, hun havde været gift med Skipperen, havde hun med alle Grader af Haab og Frygt vanket op og ned ad den sandige Voldbanke; men ny var alligevel baade hendes Haab og hendes Frygt, hver Gang hun gik; thi det er jo blot Sansen, som sløves af Vane, Hjertet er altid ungt i, hvad det føler.

Mørkningen trak nu hen over Alt, og Blæsten hev sig op til en Storm, som ruskede i Vinduer og Døre og hylede gjennem den aabne Skorstenspibe ligesom et helt Kor af Jammerens Aander. Det var ikke muligt at tænke paa Andet end Synd og Sorg. Gud holdt Dom over al den Utak, som fandtes i Menneskene, — ja han udsendte endog sin Trusel til de vanartige Børn, som havde leget med Faren og spottet med Døden!

Pigebarnet blev ogsaa mer og mer fortvivlet i sit Hjerte under det, at Moderen gik taus frem og tilbage i den mørke Stue, og hun følte, at den Afbetaling, hun havde leveret i Gadefejningen og Lugningen, paa langt nær ikke var nok. Hun udtænkte det ene vilde Foretagende efter det andet; hun vilde luge hele Haven, thi det havde hun hørt Moderen beklage sig over, at hun aldrig fik Tid til. Hun forkastede det dog snart som noget alt for let. Da vilde hun snige sig op paa Volden og blive siddende der hele Natten ud; men da det var

gjennemtænkt, forslog det heller ikke, hun vilde da stige op paa den Voldbanke, som kaldtes Høj-Kat, hvor der vokste bare Skavgræs, hvor der om Sommeren var Snogehuller og ved Midsommernat en Forsamling af Hekse. Hun vilde sikkert dø af Rædsel, men hun var vis paa, at det maatte af Vorherre anses som god Betaling. Desværre var hun af dem, som nød lidt sin egen Fortvivlelse. De Taarer, hun udgjød ved den Beslutning, var ikke mer saa bittre — hun var for rørt over sig selv.

Da stod Moderen paa en Gang stille og lyttede; der kom Nogen løbende hen over Jordvejen! Kort efter reves ogsaa Døren op, og ind raabtes det, saa det klang gjennem Huset: „Søløven kommer!"

„Herre Jesus!" raabte Skipperkonen og tumlede hen til en Stol.

„Søløven kommer!" skreg endnu en Anmelder, og Begge stod hæsblæsende i den aabne Dør, han, som var kommen først, dog lidt fremmeligere end den Anden.

De fik da hver sine Belønninger, Nr. 1 i Sølv, Nr. 2 i Kobber, men fuldkommen til Begges Tilfredshed.

Og nu kan det nok være, der kom Lys og Liv i Huset! Dygtighed var der før, og da Glæden kom til — fløj Værket fra Haanden. Det drev alligevel langt ud paa Natten, inden Søløven laa fortøjet i sikker Havn. Der var en djærv Kamp at bestaa baade for Liv og Ejendom, før den kom saavidt, og Børnene, lige til hun, som havde lovet Vorherre at vaage Natten ud paa Høj-Kat, sov trygt, inden Faderen betraadte det ventende Hjem. Og det var vel; thi han optraadte med en dyb Skramme over Panden og en blødende Flænge i den ene Kind, og da Lyset

klarede op over hans Ansigt, kunde man nok ved første Syn blive forskrækket.

Han kom desuden ikke alene. Der var i Følge med ham to Fremmede, hvoraf den Ene vel kunde være Herre og den Anden Tjener. Skipperen gav sin Kone kort Besked: Det var to, som havde anmodet ham om et Logi, og det havde han lovet dem, — og da Stadsstuen var bleven anvist til den Ene, og en ubrugt Folkestue til den Anden, var man i en Fart færdig med det. Men Daggryet lysnede alligevel i Stuen, før Skipperen kom til Hvile. Hvor træt han var, maatte han dog lette Hjertet for sin Hustru og gjøre hende delagtig i den sidste haarde Kamp, han havde bestaaet, før han naaede sit Hjem.

En halvvoksen Dreng, Børnenes Yndling, var gaaet overbord og havde ikke staaet til at redde. Det var sørgeligt at tænke paa; men da han var en af fjorten Børn, som tilhørte en Fisker, der boede paa et Sted, som hed Lyngsodde, og hed til Afveksling Ole Mange-Børn og Ole Lille-Hus, blev Familiesorgen ikke taget med i Betragtning.

Selv havde Skipperen været lige ved at sætte Livet til, da han hang i den knækkede Klyverbom og var halvt besvimet af Slaget over Panden; men den fremmede Herre, som efter hans Skjøn maatte være søvant, havde ikke alene reddet ham, han havde endogsaa styret „Soløven" ind i Havnen, — hvorfor der da var god Grund til at indlogere ham i Stadsstuen og forresten gjøre ham alt Godt.

I dette var Hustruen snart enig med ham; men flere Spørgsmaal trængte paa. Hvem han egentlig var? Det havde Skipperen naturligvis ikke spurgt efter, — der var

ingen Tvivl om, at han var noget Mærkeligt. Det var engang før hændt, at en saadan fornem Person var kommen til Byen, han havde heller ikke sagt, hvem han var; men bagefter fik man at vide, at han var en Frihedsmand der nede fra det Tyske, som var rømt, og det kunde denne jo ogsaa være. Men paa hvad Maade den Fremmede var kommen til ham? Det var omme ved Østerstrand. Han havde set to Mænd i en Dæksbaad kæmpe mod Stormen. Paa en Gang havde de styret lige ind paa „Søløven" og var entret op paa Dækket. Straks efter var Baaden forlist. — Hvad man saa skulde sige, naar Folk spurgte? Man skulde hverken sige Bu eller Bæ, men lade som Ingenting.

Det var Opgjøret mellem Mand og Hustru, og det toges nøjagtigt til Følge. Næste Dag var der et hemmeligt Møde mellem de to Fremmede, og efter det erklærede Stadsstuegjæsten sine Værtsfolk, at han ønskede at blive hos dem og indtil videre at være ubekjendt. Hans simplere Følgesvend iagttog samme Regel, kun gik denne ud i Mørkningen og kom ofte ikke hjem før hen paa Natten.

Dette hemmelighedsfulde Væsen stemte ganske godt med Skipperens Karakter. En Sømand er altid lidt Fantast. Paa Havet har han det Gaadefulde baade over og under sig, og Hvormeget han end klarer ved Hjælp af Forstanden, bliver der dog en hel Del tilovers for Fantasien. Hertil kommer Faren, Vovet og den lykkelige Redning, foruden de hyppige Feststemninger, som følger med Hjemkomsten; Alt tilsammen gjør, at Sømandens Liv leves paa nogle Graders højere Temperatur end Landboerens. Naar da det Tvivlsomme viser sig for ham, opfatter han det i Regelen fantastisk og lægger vel endog

Noget til, — det er jo Naturens digtende Trang, som rigtignok hos Størsteparten af Menneskene baner sig Vej i simpel Sladder. Men hvis han nu tillige er begavet, kan det nok være, at hans Fantasi hejser flere Sejl, end Baaden med sin Ballast af Udvikling kan bære — og at han sejler grassat med Fornuften.

Dette var hændet vor Skipper mer end en Gang, men lykkeligvis havde han endnu ikke sejlet sig fast paa nogen Grund, som Loven havde mærket; han havde selv med strygende Vind i Sejlene altid et Øje paa Kompasset.

Det blev en stor Sorg for Husets Smaafolk, at deres trofaste Ven Mads Lyng var druknet, — det var ikke saa let at faa En til at lege den store Hund, som blot gjøede og aldrig bed, og som tog fra sig selv hver eneste Mundfuld Godt for at dele imellem dem. Da hans Fader spurgte Dødstidenden, kom han til Byen for at tale videre herom med Skipperen. Han græd lidt og trøstedes godt af den Forsikkring, at hvis Liget fandtes, skulde Skipperen lade ham gravfæste. Denne Samtale havde Børnene hort paa, og nu præsenterede næste Leg Mads Lyngs Begravelse. Hele Forsamlingen af Strandbørnene var med til Stadsen, som langt oversteg, hvad han i sin forknytte Enfoldighed kunde have ventet. Det Eneste, han maaske havde frabedt sig, var den katholske Præst og hans forvirrede Tale af halvtyske Ord. Men herved var jo Intet at gjøre. Den dominerende Kvindeperson, som i Strandingslegen havde ageret Prinsesse, var ved denne Anledning Præst, og hendes Mønster i Gestus og Veltalenhed var Byens katholske Præst, uagtet hun aldrig havde forstaaet et Ord af, hvad han sagde. Dette blev

imidlertid Mads Lyngs eneste Begravelse; thi han fandtes aldrig.

Ovenpaa dette hengik nu en otte Dage, hvori Stormen med smaa Pusterum vedblev at rase og gjorde det næsten umuligt at komme paa Søen. I Skipperens Hus gik Livet sin vante Gang; den fremmede Gjæst i Stadsstuen holdt sig for sig selv og var yderst medgjørlig.

„Det er da en kjøn Mand,“ sagde Skipperkonen, og hun kunde gjerne have føjet ualmindelig til, thi endskjønt han havde noget Haardt og Truende over Panden og omkring Munden og et gjennemborende Blik, var han dog en smuk og imponerende Skikkelse.

„Ja — det er en Stadskarl!“ indrømmede Manden.

„Hvad tror Du da han har gjort?“ spurgte Konen forsigtig.

„Aa, han har nok sagt de Herrer, at en simpel Mand ogsaa vil ha' Lov til at snak' med,“ svarede Skipperen og satte med det Samme Fantasiens Storsejl til paa den Frihedsfart, som under Frederik den Sjettes sidste Regeringsaar mere og mere rev Folket med sig, og hvorved mere end en Skude løb sig fast.

Der var en saadan Gjæring i Gemytterne, at bare Friheden blev nævnt, løb baade Mund og Hjerte over, og der blev lukket op for saamegen gammel Harme over Kastevæsen og andet Uvæsen, at Luften formelig dirrede af Sprængstof. Denne klaredes heller ikke, før Orla Lehman ved sin romantiske Veltalenhed som ved en Trolddom havde berørt Folkefantasien og lært dem at raabe „Hurra for Friheden!“

Men vor gode Skipper havde endnu ti Aars Sejlads tilbage paa dette *Mare magnum*, før han fik Kursen sat

og Flaget paa Top; og imens var han ikke saa sjelden med til at rende Stavnen mod Skjærene af den gamle Tid.

Naturligvis blev baade han og hans Lige ofte tagne ved Næsen i Frihedens Navn; thi Friheden var et Stikord, som aabnede Udvej for mangen Plattenslager. Saaledes kom der adskillige Dage i Skipperens Liv, hvor han lovede sig selv, at fra nu af skulde Ingen narre ham mere: men den næste Morgen stod han op med det samme troskyldige Hjerte, fuldkommen beredt til at lade sig narre, saameget det skulde være.

Da nu Uvejret endelig gav Taal, og Strandfolket begyndte ligesom Planterne i deres Haver at rejse Hovedet igjen, havde ogsaa Skipperen faaet sin lille „Sølove" repareret og allerede god Fragt afsluttet til Lolland. Han var følgelig i godt Humør, og uagtet der endnu maatte hengaa en tre fire Dage før Afrejsen, var han allerede paa Udkig sent og tidligt efter Vejret.

Da hørte han en Nat, at der blev banket paa Stadsstuevinduet, og han var med et Spring ude af Sengen for at give Agt. Der bankedes endnu en Gang, og en Stemme kaldte „Kaptejn"; kort efter aabnedes Vinduet, og der hørtes en Samtale paa Plattysk. Det Meste heraf hørte Skipperen ikke, men saameget blev ham dog klart, at der var Tale om et Skibsmandskab, som var bleven reddet og landsat i Nærheden af det førnævnte Fiskerleje Lyngsodde.

Den Fremmede — Frihedskæmperen —! var altsaa slet og ret en Skibskaptejn, og ovenikjøbet en Havarist. Skipperen blev lidt lang i Ansigtet og kunde ikke undgaa at tænke længere frem i Sagen. Det var jo ikke efter Reglen, at medens Mandskabet var andetsteds, havde

Kaptejnen hemmelig opholdt sig her en hel Uge. Jo mere han tænkte paa det, jo uhyggeligere blev det.

Imidlertid havde han klædt sig paa og havde taget sig en Vandring op over Volden. Det var lige i det første Dagskimt, og Alting hvilede trygt under Søvnens Vinge. Paa en Gang hørte han Aareslag i Vandet, og som en Skygge gled en Baad hen langs Strandkanten, indtil den naaede en af de store Stene, hvor den lagde ind bagved. Det var noget usædvanligt paa denne Tid af Døgnet, saa Skipperen fik den Tro, at det maatte staa i Forbindelse med Stadsstuegjæsten — og denne Gang skuffede hans Tro ham idetmindste ikke.

Da han vendte tilbage til sit Hus, mødte han i Forstuen den Fremmede, som var fuldt rejseklædt. Han gav Skipperen et Vink at følge sig ind i Stuen.

„Jeg rejser," begyndte han med lidt Skjælven i Røsten. „Behag at sige mig, hvad jeg er Dem skyldig. De er en fattig Mand — De skal ikke genere Dem for at forlange."

Skipperen studsede lidt. Meningen om rig og fattig var hos de To forskjellig. Rig var for ham den, som levede rigt, fattig var den, som ikke kunde forsørge sig selv. „Aa—," tog han langsomt til Orde. „Jeg er ikke af de Fattigste, for jeg betaler tre Rigsdaler i Fattigskat."

„Omforladelse!" henkastede den Fremmede stolt.

„Ingen Fornærmelse, Hr. Kaptejn!" sagde Skipperen med Eftertryk.

Kaptejnen vendte sig imod ham med et lynende Blik. „Hvorfra ved De det?"

„Natten har lange Øren," sagde Skipperen lunt.

Den Fremmede stampede harmfuldt i Gulvet og gik

et Par Gange frem og tilbage. Paa en Gang standsede han og saa Skipperen lige i Ansigtet. „Jeg tror, De er en brav Mand; er De ogsaa en brav Kammerat?“

„Det kommer ud paa Et, Hr. Kaptejn.“

„Godt. Skal vi da være enige om — at De kjender ikke mig, og jeg kjender ikke Dem?“

„Nej, hvorfor skuld' vi det? Hver kan pas' sig selv, saa er den Ulejlighed forbi.“

„Jeg antager, at De ikke har Afregningen paa Haanden, — her er 25 Rigsdaler, er De fornøjet med det?“

„Nej,“ svarede Skipperen mut.

„Godt. Her er ti til.“

„De gaar en gal Vej, Hr. Kaptejn. Her staar Deres Regning.“ Han lagde frem for ham en gammel Tegnebog, hvori nogle forunderlige Kragetæer var nedkradsede. „De kan se, det er lig' syv Rigsdaler og ti Skilling.“

„Ja — men jeg ønsker at betale godt for mig,“ indvendte Kaptejnen.

„Saa kan De betal', hvad De skylder.“

„Maa jeg idetmindste ikke ha' Lov til at forære Deres Kone et Kastetørklæde til Erindring?“ spurgte han lidt flou.

„Jeg synes, Kaptejnen sa', at vi To ikke kjender hinanden? Min Kon' kjender Ingen uden dem, hendes Mand kjender, og hvad skal hun saa med en Erindring?“

„Ja — ja. Men jeg stoler paa dem.“

„Naar vi ikke kjender hinanden, saa kan vi jo heller ikke narre hinanden, Hr. Kaptejn.“

„Stivnakke!“ truede denne. „Jeg kunde have Lyst til at prygle Dem.“

„Det skal De helst lad' vær'," smaalo Skipperen, „for da er jeg bang' for, at jeg gav Dem et Kjendemærke. Men nu har vi snakket læng' nok. Skal Kaptejnen si' „Sort bag og Hvidt for," da er det bedst, De kommer afsted."

Saa skiltes de med et Haandslag, og mens den Fremmede drog sin Vej, tog Skipperen sig en Morgenlur. Da han vaagnede, var det høj Dag, og den flinke Kone var allerede paa Vej til Stadsstuen med den Fremmedes Morgenanretning.

„Kom her, lille Mutter," sagde Skipperen, „og lad mig se dit Søndagstraktement."

„Ja — men det er jo til ham —"

„Den Fugl kan Du skyd' en hvid Pind efter."

„Naa — saadan at forstaa," svarede hun med en Mine, som om Alt paa en Gang var gaaet op for hende.

Skipperen smagte paa Kaffen og lo saa lunt; thi han vidste godt, at hun forstod mere med Hjertet end med Hovedet, og at hun just i dette Øjeblik Ingenting forstod.

Ud paa Mandagen ankom den reddede Besætning af en Brig, som under Stormen var forlist, og som forladt af Mandskabet var strandet ind paa den jyske Kyst en Milsvej fra Byen. Søfolkene, syv i Tallet, blev indlogerede hos en af Strandfolkene, og Kaptejnen paa Gjæstgivergaarden. Der blev talt ganske løst om Sagen. Skibet tilhørte et Rhederi i Eckernførde, Ladningen, som fordetmeste bestod af Korn, var bestemt til Fredericia. Det

var altsaa her, den juridiske Undersøgelse af Forliset skulde gaa for sig.

Men i den jevne Snak blandede sig pludselig et og andet Ord af uheldvarslende Art, ligesom naar Skovuglen sætter sit Skrig ind i Fuglekviddret; det blev sagt, at Rhederiet til forskjellige Tider havde været uheldigt med sine Fartøjer og som et Held i Uheldet havde havt dem meget højt assureret. Om den nævnte Brig ymtedes der, at den allerede var temmelig forbrugt, da den ved et fordelagtigt Kjøb gik over til sin nuværende Ejer. Kort: der hørtes mer og mer af den Knurren, som Mistanken straks sætter i Bevægelse hos uudviklede Mennesker. Hvis et Rygte bliver godkjendt af deres Instinkt, saa er Bevisførelsen given, og Dommen fældes.

Skipperen gav nøje Agt paa dette, og Opgjøret var for hans Vedkommende snart færdigt, — han havde sine Præmisser! Men det fik Ingen at vide; selv i sit Hjem behøvede han kun paa sin lune, gemytlige Maade at ryste paa Hovedet til Hustruens Mening for i samme Stund at tage Livet af den.

Der hengik et Par Dage, inden Forhøret blev bestemt; Retten mistede i hin Tid ikke Aandedraget af Iver — der kom jo en Dag imorgen! Endelig udnævntes Dag og Time, og den ildevarslende Knurren gik op i en spændt Forventning.

Aftenen før satte det paany ind med Uvejr, og de sildige Sladdermøder, som Strandfolket havde omkring paa Volden, blev der for den Gang ikke Noget af. Hver holdt sig til sit Hjem, og hvad her drøftedes, kom ialfald ikke videre før næste Morgen.

Det var straks ved Midnat, da der blev banket stærkt

paa Skipperens Gadedør, og da han aabnede den, trængte et Menneske ind, hvis Klæder dryppede af Regn. Det var en gammel Mand, en afskediget Lods, som levede ganske alene i sit Hus, og hos hvem det omtalte Skibsmandskab havde faaet Logi. Han var rent forstyrret, og først da Skipperen havde faaet Lys tændt, og det stønnende Menneske til Sæde i en Lænestol, kom der saamegen Ro over ham, at han kunde sige, hvad der paa en saa usædvanlig Tid og Maade havde ført ham hid.

„Det gaar galt med de Mennesker derhjem',“ stønnede han.

„Havaristerne?“

„Ja. Kaptejnen er en Djævel, er han.“

„Aa — er det saa slemt?“

„Han vil jo ha', de skal gjør' falsk Ed.“

„Hys! lad os ikke snakke for højt om det.“

„Aa, han snakker højt nok selv, gjør han. Han er som en Admiral, og han holder en Kommando, som det var paa en Orlogsmand. Ingen tør kny imod ham. Der er en gammel Fyr, som holder med ham, men de Ung' vil ha' det godt betalt. — — Hvad skal jeg grib' til, Skipper?“

„De skal gaa hjem og læg' Dem,“ trøstede Skipperen.

„Ja — men der er en ung Fyr, som ligner min Johan, og De ved nok, hvordan det gik ham.“

„Hør Fatter — vil De vær' en Angiver?“

„Nej, Vorherre fri og frels mig! Jeg er jo da en ærlig Sømand.“

„Saa gjør, som jeg har sagt Dem.“

„Ak Skipper! Det er rent galt, naar jeg tænker paa den Johan.“

„Nu skal jeg følge Dem hjem, Fatter," sagde Skipperen og ledte den Gamle omhyggeligt ud af Døren.

Vejen førte gjennem en Have, op ad en lang Midtgang, kantet med Bærbuske. Til Højre var der en Indgang gjennem Kjøkkenet, og til Venstre laa den lave Huslænge, hvori de fremmede Søfolk logerede. Da Skipperen vel havde faaet den Gamle til Sæde i hans Stue, forlod han ham. Græde med ham var jo til ingen Nytte, og trøste ham var umuligt. Det, som der altsaa slet ikke var Noget at gjøre ved, trak han sig tilbage fra; thi han var med Liv og Sjæl Handlingens Mand og vilde ikke være vegen tilbage for nogen Mulighed til Hjælp; men her var et Tilfælde for Haanden, hvor Døden allerede for seks Aar siden havde afgjort imellem Haab og Vished. Den omtalte Johan, den gamle Mands eneste Barn, havde været et meget smukt Menneske med en blød, næsten sværmerisk Natur, men temmelig ubefæstet i Karakteren. Han havde været forlovet med en ung Skipperdatter fra Fyn, som dog baade i Opdragelse og Karakter stod over ham. Han fo'r som Understyrmand med et Fartøj, der i Lighed med Briggen skulde forlise, og han havde med samt Kammeraterne ladet sig overtale til at vidne falsk; men da Sagen var bleven gjenoptaget, fordi der fremkom Vidnesbyrd i modsat Retning, fandt man Morgenen efter Johans Lig opskyllet paa Stranden. Han havde i sin Lomme et Brev fra Kjæresten, hvori hun slog op med ham, tilligemed et fra ham til hende, hvori han paa rørende Vers sagde hende sit evige Farvel og bad Verden om en mild Dom. Til Faderen havde han med Kridt skrevet en Afsked paa Bordet hjemme hos ham, og den holdtes endnu vedlige under en Tildækning.

I denne Erindring og med en Trang til at se det unge Menneske, som skulde ligne den Døde, smøg Skipperen hen til Vinduet og saa gjennem en Rude. Der sad ganske rigtigt et ungt Menneske mellem de Andre, som saa yderst forknyt ud, men som forresten ikke havde anden Lighed med Johan end den, at han var ung og smuk. Kaptejnen gik vistnok som en kommanderende Chef derinde, men det Hele havde dog mere Udseende af at være ombord i et Røverskib end i en Orlogsmand. Der brændte kun et eneste Talglys paa Bordet, og da det var en god Stund siden, Vægen var bleven klippet, kastede det mere Skygge end Lys omkring i det uhyggelige Rum. Ind til Væggene sad hist og her en Skikkelse, mørk og sammenkroget med skulende Blikke til Kaptejnen, der myndig og energisk vedblev at gaa frem og tilbage paa Gulvet. Var der En, som lod falde nogle Ord, vendte han straks sit truende Aasyn mod ham, og nedslog med en eneste Bemærkning baade det, som blev sagt, og det, som var paa Vej til at siges. Der var Øjeblikke, hvor han ligesom med Forsæt blev staaende midt paa Gulvet for at udfolde hele sin personlige Overlegenhed; han talte om gammelt Sluder og Overtro, han talte om Kjellingehjerter og om Kammeratskab, der tog sin Tørn med hvadsomhelst, naar det kneb. Han skiftede over i mange forskjellige Udtryk, men Talen drejede sig dog som et Hjul i det samme Spor, og selv holdt han sig som den urokkelige Akse midt i Bevægelsen. Han talte til hver Enkelt og til Alle paa samme Tid. Hans Tale var som den forfærdelige Klokke i Inkvisitionens Marterkammer, der uafladelig forstyrrede Søvnen: den rev dem hurtigt

ud af Besindelsen og tillod dem ingen Overvejelse med hinanden.

Endelig tog han Pennen i Haanden og brød af med den endeløse Snakken frem og tilbage. Han kaldte energisk En for En hen til Bordet og gav dem Pennen til Underskrift paa det foran ham liggende Papir, og de skrev efter hans Kommando. Der var kun En, som gjorde Modstand, det var den smukke unge Mand, som skulde ligne Johan. Men efter at en stor, stærkbygget Karl imellem Kammeraterne havde sat ham sin truende Næve mod Panden, luskede han hen og skrev som de Andre. Da det var sket, overrakte Kaptejnen den Ældste af dem et Dokument, tog det underskrevne Papir til sig og gik uden at værdige dem en Hilsen.

Døren slog voldsomt op og i, da Kaptejnens energiske Skikkelse kom frem paa Tærskelen af det kvalme Rum, og Regnen piskede mod ham, idet han famlede sig frem til Havegangen. Men Vejen var lige, og Udgangen var hurtig naaet; der syntes bare en svær Stolpe ved Laagen, som han ikke havde set, da han kom, og dog var han af dem, som havde Øjnene med sig! Han gik da forsigtig nærmere, — der løste Stolpen sig fra, — det var et Menneske!

Kaptejnen veg uvilkaarlig et Skridt tilbage.

„Om Forladelse, Hr. Kaptejn!“ sagde Skipperen og stillede sig op i Laagen.

„Hvem er De?“ spurgte Kaptejnen, uagtet han i samme Øjeblik kjendte Manden.

„Ja — hvem jeg er, og hvem De er, kan vær' det det sam'; men der er en Fyr derind, som hedder Peter

Mejer, og hans Underskrift paa det Papir, De har der i Deres Fraklom', skal De visk' ud."

„De truer?"

„Ja."

Kaptejnen betænkte sig lidt. „De ved, at jeg kan ikke gjøre det," sagde han høfligt.

„Ja — De maa nu gjør' det, enten De saa kan eller ej."

„Jeg vil betænke mig paa det."

„Nej — den Betænkning kjender vi, Kaptejn. Det maa ske straks."

„Er De gal Mand! Hvad skal jeg gjøre?"

„De skal gaa der ind og vise Peter Mejer ud, saa skal jeg klar' det med ham, imens De gjør det af med de Andr'."

„Hvad skal jeg gjøre af med dem?"

„Peter Mejer var syg og laa i sin Køj', da det sket'. Det er ikke mange Ord for Pengene."

„Det er jo ikke sandt."

„Det er da lige saa sandt, som det er Løgn, at De var her i syv Dage, før De fik Underretning om, at Folkene var bjerget."

Kaptejnens Øjne skød Lyn mod den ihærdige Skipper. Han var til Grunden en raa Despot, men han var tillige en aandsstærk Mand, og han holdt sine Folk under et Jernaag, som endnu Ingen havde magtet at kaste af. Hvad var da dette for en Karl, som her pludselig rejste sig foran ham og bød ham Trods? En Skrælling, som det lod, med et godmodigt Drag om Munden og et Par ærlige Hundeøjne. Alligevel var der Jern i Fyren, det formærkte han, — dog Jern havde han bøjet før! og med

indædt Myndighed skjød han sit kraftige Legeme frem for at komme gjennem Laagen. Men Skipperen havde allerede en Arm om hver Stolpe, og skete der ikke Vold, fik den myndige Herre blive, hvor han var.

De saa hinanden fast i Øjnene en Stund, og Kaptejnen læste Adskilligt om et ærligt, ubøjeligt Mod i de brune Øjne. Fra dette Syn kastede han et hurtigt Blik omkring paa Nabolaget.

„Jo — de er iseng Allesammen," sagde Skipperen godmodigt. „Men det er Folk, som ikke er læng' om at staa op. Der er ogsaa Nogen, som ikke kjer' sig om at hold' ud, til det er Dag — og En af dem er jeg."

„De kan jo angive mig," sagde Kaptejnen stolt.

Der sprang et vildt Blink frem af Skipperens Øjne. „Nu skal De ta' Deres Mund iagt!" peb han gjennem de sammenbidte Tænder.

Kaptejnen var klog nok til at forstaa, at her var det ham, som maatte bøje sig. Der faldt i Øjeblikket en dyb Træthed over ham, og Gjenspejlingen af den i hans Aasyn formildede Skipperens Vrede. Han forstod godt, at det var en haard Dyst for Manden nu at vende tilbage til de ophidsede Mennesker med en saadan Fordring; thi saalænge de holdt sammen, støttede den Ene sig til den Anden, men i samme Stund En af dem blev fritagen, var Holdet brudt.

Skipperen gik bagefter Kaptejnen op til Stuen, og han lod det ske, — muligvis følte han sig endog styrket ved det og lod af samme Grund Døren staa vidt aaben, idet han atter traadte derind og stillede sig op til en Fægtning midt paa Gulvet.

Det blev en kort, men voldsom Kamp, — et Enten-

Eller, hvorpaa han satte hele sin Kløgt og det brutale Mod, som syntes i hvert Ord at svinge en Økse over deres Hoveder. Han havde imidlertid deres Underskrifter i Lommen, og de havde Sikkerhed for en betydelig Pengesum, — de blev raadvilde, og de gav efter.

Men idet Peter Mejer gik, saa han den Gamle, som ellers havde støttet Kaptejnen, true til ham fra sin Krog og love ham Hævn. Og han vidste, det vilde ske; Ulykken vilde følge efter, fra hvad Kant den saa kom. Udenfor mødte han Skipperen og blev af ham hurtigt draget ind gjennem Kjøkkenet til den gamle Lods.

Denne var endnu oppe. Han sad med Hatten paa Hovedet ved Enden af et langt Bord, et nedbrændt Lys stod foran ham, og han støttede Hagen paa de foldede Hænder. Det var et ensomt, kummerfuldt Syn, og idet Skipperen aabnede Døren, slog Tungsindet ham imøde ligesom en Sygeluft, saa han standsede og drog Aanden besværligt.

„Fatter," sagde han mildt, „her er et Stykke Menneske, jeg lige har faaet ud af Fandens Klør; med Forlov at gjemme ham her hos Dem — indtil videre."

Da det unge Menneske undseelig tren frem og hilste, blev selv Skipperen overrasket ved at se, hvor smuk han var, og idet Lodsen rejste sig rystende og grædende fra Bordet for at række ham sin Haand, slog Skipperen ham kammeratlig paa Skulderen og gav et trofast Løfte om Hjælp fremdeles.

„Og den Mand holder altid mer end han lover," føjede Lodsen til.

Lidt efter gik nu Skipperen, og Peter Mejer fik Soveplads paa en Bænk hos den gamle Sømand. Da hændte

det, at han græd sig isøvn efter først at have hørt Fortællingen om Lodsens ulykkelige Søn, — og at han i Søvne tydeligt saa, hvorledes denne gik fra Faderen til ham og tørrede deres Taarer med et rødt Silketørklæde. — — Men Tørklædet kjendte han, det havde han selv kjøbt for den første Daler, han havde tjent, og han havde foræret det til en lille Pige, som han gik til Konfirmation med, og som altid, før Præsten kom, havde gaaet Lektien igjennem med ham — og endelig ogsaa fordi hun var saa kjøn — og han holdt saameget af hende. Men derved rykkede han hele syv Aar tilbage i Tiden, og saa ung vedblev han at være, ligetil Morgenen vækkede ham, og den gamle Lods kom ind fra Kjøkkenet med Kaffekjedlen i den ene Haand og en Spølkumme i den anden. Det var dog ikke saa mange Aar siden, Peter Mejer havde været Kok, og med hele sin hjertelige Elskværdighed overtog han i en Fart det tarvelige Husstel.

Ud paa Dagen mødte han nu frem med Kammeraterne til Forhøret og afgav netop den Forklaring, som Kaptejnen om Natten havde anført. Han havde kun været med Briggen paa denne ene Rejse, vidnede forresten i Samstemning med de Andre, men havde paa Grund af Sygdom Intet at sige om Forliset. Hans Udsagn bekræftedes af Kaptejnen og den øvrige Besætning, og at her Øjne og Miner paa det heftigste sagde Læberne imod, tog Retten ingen Forargelse af. Det Sprog, den læste, stod skrevet paa Linjerne; hvad der var at læse mellem Linjerne, førte hen til en anden A-B-C i Retsvidenskaben end den, de havde studeret.

Efter endt Forhør listede Peter Mejer ind til Lodsen igjen; mellem Kammeraterne vovede han sig ikke mere.

Da det saa endelig kom til Edsaflæggelse, blev han fritagen for at møde, og samme Dag blev han afmønstret. Tung som Bly trak han sig hjemover efter dette; thi hvor skulde han hen? Det var næsten saa, at han skammede sig over at have svigtet sine Kammerater. Desuden frygtede han dem, og det med god Grund; thi hvor strafskyldig end deres Handling var, han havde dog været en Forræder imod dem. Og ikke blot det; selv mellem andre Søfolk vilde han blive ugleset, og enten han nu havde Ret eller Uret — en slet Kammerat var og blev han, og han vidste, at der var ikke En, som vilde række ham sin Haand.

Næste Morgen viste det sig, at et Stykke Papir, som var klistret over en ituslaaet Vindusrude i Lodsens Kjøkken, var reven fra, og et Brev til Peter Mejer var kastet ind paa Gulvet. Det indeholdt en Mængde Skjældsord og Forsikkringer om Hævn. „Hvordan han saa end bar sig ad, baade her og i sin Hjemstavn, man skulde gjøre Jorden hed under hans Fødder.“

Da han havde vist Lodsen Brevet, var denne ligesaa uvidende om, hvad der kunde gjøres, som han selv, og Skipperen blev nu tagen med paa Raad. Han overvejede Sagen en Stund, medens det unge Menneske stod oprejst foran ham med Hatten i Haanden. Skipperen saa ham flere Gange op i Ansigtet, som om han vilde gjennemtrænge den ydre Elskværdighed og finde ind til en virkelig Sandhed i ham.

„Lever Deres Forældre?“ spurgte han.

Peter Mejer havde aldrig kjendt sine Forældre. Han havde som Barn været fordelt ugevis paa gode Mennesker og fra sin Konfirmation sørget for sig selv.

„Om han ellers ikke var bunden af Noget?"

Han rødmede dybt og rystede paa Hovedet. — Nej, han var ganske alene.

„Saa kan De følge med mig ned paa Søløven," sagde Skipperen resolut. „Der skal Ingen vove at komme Dem for nær. Men først maa vi lade Mørket falde paa."

Peter Mejer kunde hverken takke eller svare. Hans smukke Ansigt var overrislet af Taarer, og han smøg lidt efter ud i Kjøkkenet, hvor han hengav sig til en heftig Graad.

„Han græder, stakkels Fyr," sagde Lodsen.

„Saa har han vel Noget at græde for," svarede Skipperen.

„Min Johan græd ogsaa."

„Men det var bagefter, Fatter!"

Derpaa gik Skipperen ned til sit Fartøj, som endnu laa med aaben Last og tog imod Fragtgods. Indskibningen vilde dog være sluttet med Dagslyset, og blæste Vinden gunstig, skulde det allerede næste Morgen sætte Sejl til og løbe sit Ærinde.

Da Mørkningen kom, var Peter Mejer godt og vel forvaret paa Søløven, og naar han alligevel ikke sov et Blund om Natten, var det ikke af Frygt, men af en Sindsbevægelse, der ligesom et oprørt Hav kan blive ved at svulme op fra Grunden, længe efter at Stormen har lagt sig.

Paa Hjemvejen lagde Skipperen Mærke til, at et ungt Fruentimmer stod inde i Lodsens Have og samtalede med et Par af Havaristerne. Det gjorde ham ondt for hende, thi sikkert var hun Hustru eller Kjæreste til En af dem og var maaske ilet hid med Haab om at staa

ham bi imod Fristelsen — og saa var hun kommen bagefter!

Da han senere talte med sin Hustru herom, kunde hun føje den Beretning til, at hun selv havde set et ungt fremmed Fruentimmer komme Bagvejen ned fra Prinsens Port, og saa træt og mødig, at det saa ud, som om hun skulde segne ved hvert Skridt, hun tog.

Skipperen sov ikke roligt den Nat. Han var saa vant til at finde Udvej i vanskelige Tilfælde og var i saa høj Grad Strandfolkets Hjælper og Raadgiver, at han led Ondt i sit Hjerte ved paa en Maade at vide sig indblandet i alle disse Ulykker, som der jo hverken var Raad eller Hjælp for. Selv det unge Menneske, som han vidste velforvaret paa Søløven, maatte snart overgives til sin Skjebne, og den vilde ikke blive let: Til hvilket Parti han end vendte sig, vilde han møde Tvivl og Farer.

Det led ud over Natten. Vægteren havde ved Hushjørnet raabt, at Klokken var slagen to, og i Halvsøvne sunget det tilhørende Vers. Skipperen stod op, og let paaklædt aabnede han sin Gadedør og keg sig om i Luften. Det begyndte at puste op i Vest, og Alt tydede paa, at Morgenluften vilde drive lidt stærkere ind fra samme Kant, — han kunde da allerede ved Middag være et godt Stykke til Søs.

Da tyktes det ham, som den Knude paa Enden af Voldbanken, hvor han plejede at have sin faste Station, naar han i Mag vilde overse Havet, var bleven saa mærkelig forhøjet. Om det var et Menneske, som sad der sammenkrøben? Han trak hurtigt i en Overtrøje og skyndte sig derop.

Det var det samme Fruentimmer, som han havde

set i Lodsens Have tale med de Skibbrudne. Hun saa ud til at være følelsesløs for Alt og sletikke at mærke hans Komme. Han var lidt raadvild med, hvad han skulde gjøre, og imens stod han stille og betragtede hende nøjere. Det havde først paa Natten drevet med Taager, saa det Tørklæde, hun bar, hang vaadt omkring hende, og hendes Hoved var sunket ned paa Brystet. Om hun sov, da tyktes det ham at være en Søvn, hun burde vækkes af, thi den kom intet levende Væsen til Gode; var det derimod Bekymring, som tog al Omtanke fra hende, da var det vel bedst, han lod hende sidde, — den, som var falden hen i en trøstesløs Sorg, skulde man ikke kalde paa, naar man ikke havde Hjælp at byde. Men gaa fra hende kunde han dog hellerikke nænne, og da han med denne Tanke saa sig omkring, fik han for første Gang Øje paa den uhyggelige Ensomhed, som mødte fra alle Sider: Den Høj-Kat, den muddrede Voldgrav, og indenfor den en Række skumle Haver, hvoraf hver eneste havde sin slemme Historie — baade at fortælle og tie stille med, — nej, han kunde ikke lade hende sidde her alene.

Men som han overvejede dette, rejste Fruentimmeret sig op og gik langsomt ned ad den skraa Voldbanke til Vandet, — nu var Skipperen ikke længer tvivlraadig, men gik resolut efter hende og greb hende fat i Kjolen.

„Hvor vil De hen?“ spurgte han.

Hun stod stille, men svarede ikke.

„Kom De med mig. Jeg er en gift Mand og bor her tæt ved,“ sagde han, medens han listede hende langsomt op ad Voldbanken igjen. Hun fulgte ham uden Modstand til hans Hjem, men tale gjorde hun ikke; og

da han havde overgivet hende til sin Hustrus Omsorg, og hun var bleven vel nedpakket i Stadsstuens gode Seng, var der foreløbig ikke mere at gjøre ved den Ting.

Straks i Daggryet gjorde Skipperen sig færdig til at gaa ombord i Søløven. Hustruens Bekymring for, at han vilde drage afsted uden en Mand med sig, nedslog han med muntre Bemærkninger og med en liden vemodig Apostrof til Mads Lyngs Ihukommelse. Han havde nemlig ikke sagt hende Noget om Peter Mejer; thi hvor sikker han end var paa hende, havde han dog den gammeldags Mening, at en Kvinde tier bedst med det, hun ikke ved. Det ubekjendte Fruentimmer bad han hende derimod vaage over som over en Hemmelighed, at hun ikke kom i Folkemunde og ikke blev lokket til at røbe sig selv. Saa tog han Farvel, og ikke længe efter strøg Søløven ud af Havnen, og havde Skipperkonen set, hvor flink en Haandlanger hendes Mand havde, kunde hun været sparet for en god Del Bekymringer.

Hun havde imidlertid Nok at tage vare i sit Hus, og Arbejde hjælper jo for Alt. Det ulykkelige Fruentimmer var sengeliggende i flere Dage, og den Livsnæring, hun fik, blev baade lokket og truet i hende; hun viste tydelig, at hun havde Afsky for at leve. Men Dagene gik og Ugerne med, og Livet ammede sig selv op; en Mundsmag fødte Trang til to, og to til flere. Saa blev hendes Sorg efterhaanden mere medgjørlig, og tilslut nedlagde hun uopfordret hele sin Ulykke i den trofaste Plejerskes Hjerte — det gav Lindring, men det gav alligevel intet Haab.

Imidlertid var Sagen med Havaristerne bleven sluttet. Folkene var efter Ønske bleven afmønstrede og var rejst

fra Byen, og kun Kaptejnen holdtes endnu tilbage af Hensyn til Skibsvraget og den beskadigede Ladning, hvoraf en Del var dreven ind paa en Strand østenfor Byen.

Da spurgtes det en Morgen ved Havnen, at Kaptejnen lige i Dagningen var bleven overrasket i sin Seng af Politiet og beordret i Arrest. Rygtet vilde vide, at det skete efter en Angivelse fra en af de bortrejste Søfolk.

Dette kom som Lynet paa en klar Dag; thi uagtet der var hvisket og knurret om Sagen i dens Begyndelse, var dog det Hele bilagt ved Rettens Kjendelse, og Ingen havde mere noget at indvende. Men Kaptejnen i Raadstuearresten! Den hovmodige, imponerende Karl trukken afsted af en Politibetjent — i en rød Frakke! Hvem havde set dem, hvad Vej var de gaaede? Der var ingen Stands i Spørgsmaalene, og ingen Grænse for Gjætningen.

I Virkeligheden var der indleveret til Retten en nøjagtig Opgivelse af alle Omstændighederne ved Forliset, lige til den Pengesum, hvormed Besætningens falske Vidnesbyrd var betalte. Det var klart og ordnet nedskrevet, og uagtet der ingen Tvivl kunde være om, at det havde sit Udgangspunkt fra de bortrejste Søfolk, kom det dog sidst fra en skrivedygtig Mands Haand, hvis Navn man aldrig fik at vide.

Der blev nu optaget nyt Forhør over Kaptejnen; men han blev uvægerlig ved sit første Udsagn. Imidlertid sad han fast, og der udgik Signalement paa de bortrejste Søfolk til alle større Søhavne, men Dage og Uger gik med, og de lange Drøftelser om Sagen ved Sladdermøderne paa Volden hørte næsten ganske op.

Da meldtes det endelig en Gang igjen: Søløven

kommer! — Seks fulde Uger havde den været borte; men den havde havt Held med sig. Ikke saa snart havde den udrettet et Ærinde, før den fik det næste overdraget, og saaledes havde den løbet flittigt fra Havn til Havn. Derfor, da Skipperen i Mørkningen kom henimod sit Hus, bar han Hovedet noksaa højt, og saasom Hatten i Forhold til den gode Stemning sank bagud og lod Panden fri, vistes ikke saa faa heldige Spekulationer noterede paa den.

Han fik naturligvis den længselsfuldt Ventedes Modtagelse, og han begav sig til den med god Samvittighed. Alligevel havde han hurtigt et Spørgsmaal tilovers for den stakkels sorgfulde Kvinde, som han ved sin Afrejse havde troet at se for sidste Gang, men som han i Brev var bleven underrettet om havde givet sig tilfreds imellem hans muntre Børneflok.

Hun stod ganske forladt i Verden. En havde hun havt, og for ham havde hun levet, siden hun var Barn, — en fattig Dreng var han, men han havde baade et Hjerte og et Ansigt, som ikke var ringere end noget Rigmands Barn.

Dette var Indledningen til den Beretning, som kom senere paa Aftenen, da alle Børnene var iseng, og Skipperen sad alene med sin kjærlige Hustru og røg sin Pibe til et Glas varm Punsch — hans sædvanlige Velkomstdrik.

Pludselig slog han i Bordet og saa paa den Talende: „Hvad siger Du? Hed hendes Kjæreste Peter Mejer? Ha ha ha!“ Og han næsten løb frem og tilbage over Gulvet.

„Du skal ikke le saa højt, lille Fatter!“ bad Skipper-

konen, der var kommen til at fælde Taarer ved sine egne Ord. „Hun er jo derind' ved Børnene, og hun græder saa ynkelig, fordi hun jo ved, at jeg nu har faaet min Glæd' igjen — og hun faar aldrig sin.“

„Hør Mutter,“ sagde Skipperen fremdeles leende. „Gaa Du ind og sig til hende, at jeg er rendt ned paa Søløven for at hent' en Svaber til at tør' hendes Øjn' med.“

Konen blev rent forskrækket over ham; thi han bogstavelig sprang ud gjennem Døren uden at lukke den efter sig, og da hun saa hen over Vejen, fik hun knap et Skimt af ham, saadan løb han ned imod Stranden til.

Hun gik ind i Stuen igjen og overvejede, hvorvidt hun ordret skulde bringe den stakkels grædende Pige Mandens Bud; men for første Gang følte hun, at hun maatte bruge et andet Ord end hans. Omsider tren hun ind i Kammeret, hvor Pigen sad paa Kanten af Børnenes Seng og syntes mere død end levende.

„Lille Grethe!“ bad hun indsmigrende. „Min Mand er rendt ligesom en løbsk Hest ned til Søløven for at hente Nod' til at tør' din Øjn' med.“

Pigen saa forvirret op paa hende. „Herre Jesus! hvad er da det?“ hviskede hun og begyndte at skjælve over hele Legemet.

„Ja det sa' han; men hvad han ment', ved jeg jo ikke.“

Men idetsamme hørtes ilende Fodtrin henimod Huset. Skipperkonen skyndte sig ind i Stuen, medens Pigen stod i Døraabningen og holdt sig fast med begge Hænder.

Da fløj Forstuedøren op, og ind stormede den forpustede Skipper med et ungt, smukt Menneske, der, uagtet

hans Ansigt var blegt som en kalket Væg, dog straalede af Glæde. Dette var Peter Mejer.

Der behøvedes kun et Skridt til den næste Dør, kun en Armlængde for at gribe den vaklende Pige — og to lykkelige frelste Mennesker stod omslyngede af hinanden.

Skipperen havde fulgt sin Hustrus Vink, at ledsage hende ind til Børnene — de Unge skulde være lidt alene, thi det vidste hun fra sig selv, at Kjærestefolk var skamfulde i Andres Nærværelse. Men da der var givet de sovende Børn adskillige Kys paa Omgang — fra den Ældste til den Yngste, mente Skipperen dog, at Kjærestesnakken kunde være lang nok for den Gang. Peter Mejer maatte desuden tilbage til Søløven for ved Natten at klare, hvad der kunde klares; thi under de forhaanden værende Omstændigheder maatte han helst indtil videre holde sig skjult.

„Ja se nu til, om De kan stol' paa ham," truede Skipperen til den unge Pige. „For da jeg forhørte ham, om han stod i Forbindelse med Nogen, sa' han rentud nej."

Peter Mejer blev blussende rød og saa ned for sig.

„Ja da har vi været gode Venner, lig' fra vi var Børn," sagde Grethe og saa bedrøvet paa ham.

„Jeg vidst' nok, at Du holdt af mig, Grethe," svarede han forknyt. „Og jeg holdt ogsaa trofast af Dig. Men saa kom jo det her Forlis — — og had' jeg fulgt mit eget Hod', saa had' jeg jo nok gaaet med de Andre — — og da var Du jo altfor god til mig. Men naar jeg ikke had' Dig mere, saa var jeg jo alene!"

Skipperen gav sin Hustru et hemmeligt Vink, som om han vilde sige: det er en ærlig Fyr, han besmykker

ikke sin Sag. Imedens havde Grethe til Trods for sin Undseelse lagt sin Arm om hans Hals; thi efter det, han havde sagt, var han bristet i en heftig Graad og var krøben helt sammen af Fortvivlelse.

„Kjære Peter!“ sagde hun højt og troværdigt, som om det gjaldt en Bevidnelse. „Had' Du gjort det, saa vidst' jeg, at Du var et forført Menneske, og saa had' jeg grædt for Vorherre saa læng', til han var bleven god igjen.“

Skipperen gav paany sin Hustru et Vink, og denne Gang skulde det sige: saadan skal et Fruentimmer være! Men der fulgte straks efter endnu et, hvilket hun opfattede ligesaa vel som det første, og da hun havde givet dem begge sit Bifald, forsvandt hun gjennem en Dør, der efter al Rimelighed førte til Husvæsenets mere eksklusive Regioner.

Skipperen gav sig nu ivrigt ifærd med at studere en Opskrivningsbog, som han med en vis Blæst tog frem af Frakkelommen — Altsammen for at melde de Unge, hvor langt han som Iagttager var borte fra dem, medens han af et vist Hensyn til Husrummet dog forblev synlig nærværende.

Lidt efter kom Skipperkonen tilbage med en Flaske Mjød paa en Bakke mellem flere smaa husholderiske Glas, og da de vare iskjænkede, tog Skipperen sit og bød de Andre tage hver sine. Han rømmede sig og stillede sig i en vis Positur, medens de Andre ærbødigt ventede. Saa løftede han Glasset:

„Paa skummende Bølge
den Pige vil følge
sin elskende Ven.

Min huldeste Pige,
naar vil Du mig sige:
Velkommen igjen?

Hvad venter derude,
hvor Stormene tude,
Havsnød og Fortræd.
Min huldeste Pige
naar vil Du mig sige
din Hjertens Besked . . .

Min Hjertens Besked har han allerede faaet, den hæderlig Ungkarl Peter Mejer! Og saa vil vi sig' til Lykke og Velsignelse!“

Grethe tørrede sine Glædestaarer, klinkede og drak med Skipperen og Skipperkonen og blev saa modig, at hun ved det andet Glas gav sin Kjæreste et Kys. Det Ord hæderlig, som Skipperen havde betonet saa stærkt, tog det sidste Tryk fra hendes Hjerte. Og saa blev der sagt Farvel, og let som en Fugl fløj Peter nedover Strandvejen til Søløven.

Da han senere lukkede Lugen over Ruffet og sad alene uden Lys i det trange Rum, og alle de sørgelige Tanker, han havde havt paa dette Sted, kom frem for ham, gav han dem med et let Hjerte Afsked allesammen og lukkede snart Øjnene over en Drøm — med mange Lys i Kahytten.

Men Peter Mejer skulde endnu ikke sidde tilhuse med en ubeskaaren Glæde; dertil havde han været i for nær Berøring med de onde Magter, — Sorgerne, som han saa raskt havde givet Afsked, havde glemt Noget efter sig, som de senere kom tilbage for at hente.

— — —

De Efterspørgsler, som til forskjellige Tider var udgaaede om det havarerede Mandskab, havde indtil nu været frugtesløse, efter al Rimelighed var de fortrukne til andre Lande. Man vidste saaledes ikke ret, hvad man skulde gjøre med Kaptejnen, og det stod lige paa Nippet til, at man maatte give ham fri; men han havde selv fostret den Nemesis, som i den ellevte Time skulde falde over ham!

Det spurgtes pludselig, at en af Matroserne fra Briggen var bleven tagen i Hamborg paa et Skib, der laa sejlfærdig til Amerika; det var en midaldrende Mand af en trodsig Karakter, som allerede havde yppet Strid med sine nye Kammerater og derfor var bleven angivet af dem.

Ved denne Efterretning tabte Peter Mejer hele sit gode Humør, og i den sildige Aftentime, da han plejede at snige sig hen til Skipperens Hjem, sad han modløs mellem de kjære Venner. Selv Skipperen havde ingen Raad at give ham uden Valget mellem at flygte eller se Tiden an; men Peter saa godt, at Ulykken stod ved Enden af begge Veje. Alligevel følte han det som den værste Pine, at Kaptejnen havde ved at tiltrodse sig hans Frihed paadraget sig Mandskabets Hævn, og heraf rejste sig en Bekymring, som virkelig ikke kunde trøstes selv af den bedste Vilje.

Man var nu kommen til Midten af December. En uafladelig Taage drev ind fra Havet, og det var knap nok, en Fiskerbaad kunde styres mod den rette Landkjending. Det lagde sig ikke alene for Brystet af Strandbefolkningen, men ogsaa paa Humøret, og deres gemytlige Sammenkomster enten ved Havnehovedet eller i Skjænkestuerne faldt næsten rent bort. Med en liden Omformning

af sin Person kunde derfor Peter Mejer ved Aftenstid færdes noget friere. Han var desuden paa Skipperens Raad allerede kort efter Hjemkomsten draget ind i den tomme Stue hos Lodsen og havde det her i al Hemmelighed godt med den Gamle; men som sagt: nu havde han det ikke godt med Nogen og mindst med sig selv.

Endelig delte Taagen sig igjen, og et rigtigt Blæsevejr satte ind med Regnbyger fra Nordvest. Skipperen havde været en Tur nede paa Søløven for at se efter, om Alt var i Orden; thi det var hans Bestemmelse, saa saare Vejret tillod det, at hente en Ladning Brænde, som han i længere Tid havde havt Bestilling paa.

Det var ingen ny Følelse, han gik hjem med i denne Mørkningsstund; det var ofte kommet over ham i de senere Aar, at han trods alt sit udholdende Arbejde dog ikke kom videre. Men det gode Ansigt meldte ingen Bekymring, da han traadte ind til sin Familie, og da han saa den gamle Lods sidde der, tog han endog sin oprømteste Mine paa.

Efter at den almindelige Hilsen var given og modtagen, udbad Lodsen sig en Samtale under fire Øjne med Skipperen. Konen henviste da til Barnekammeret, eftersom Stadsstuen for det Første var kold og dernæst paa Grund af sine store Møbler, som Skipperen udtrykte sig, kun holdt to Fod i Midtskibs.

Der fulgte nu en Indledning, som ligesaa godt kunde være given under hundrede Øjne som under fire; thi Ingen vilde have forstaaet den. Lodsen havde nemlig for Skik at antyde en hel Del svævende Begivenheder, før han kom til det egentlige Kjernepunkt i Sagen; men det Slags romantiske Svingom tog Skipperen sig ofte selv

med en alvorlig Sag, og derfor var han kjendt med Maaden.

Endelig kom det for en Dag, at Lodsen ønskede at kjøbe Søløven og betale de to Trediedele kontant ud. „De trænger til at faa Dem et større Fartøj, Skipper. De kan ikke lig' her Deres hel' Liv og klat' med den Pærskud'."

„Ja — jeg har da ikke sejlet med Pærer hidindtil," svarede Skipperen. „Men det er det Sam', faar jeg den godt betalt — saa lad gaa."

„Den er sin' tre Hundred Rigsdaler værd — mellem Venner," sagde Lodsen. „Og her er to Hundred paa Bordet."

Skipperen betænkte sig lidt, ikke fordi han ansaa Budet for upassende, men fordi det kom ham saa uventet, og desuden holdt han jo af sin Søløve som Barnet af sin Vugge.

„Børnen' vokser til," sagde Lodsen, „og der behøves Meget til saamange Munde."

„Ja — jeg ved det nok. Jeg tager ogsaa imod Budet — men —"

„Poul Møller fra Svendborg vil sælg' sin Jagt," lokkede den Gamle.

„Neptun!" udraabte Skipperen.

„Ja. Han vil ogsaa vider' frem. Seks Hundred vil han ha' for den; men den er i god Stand."

„Saa er Kjøbet sluttet!" sagde Skipperen livfuldt.

De rejste sig Begge og gav hinanden et højtideligt Haandtryk. Derpaa overrakte Lodsen de to Hundrede Rigsdaler, og Skipperen tog imod dem med et Buk og lagde dem i sin Tegnebog.

„Men saa er Søløven min fra iaften af, og jeg har Lov at gjør' med den, hvad jeg vil," sagde Lodsen bestemt.

„Naturligvis kan De gjør' med Deres Ejendom, hvad De vil, Fatter. Rigtignok tænkt' jeg ikke, at De paa Deres gammel Dag' vilde far' til Søs igjen."

„Ja, man kan aldrig vid', hvad et Mennesk' han faa i sit Hod', lille Skipper."

Skipperkonen blev nu tilkaldt, og Sagen i Korthed berettet for hende. Hun taug stille, thi det var jo rigtigt: de maatte komme fremad! Og Søløven kunde med al sin Flid ikke skaffe mere end fra Haand til Mund. Men da hun kom med Præsenterbakken og de smaa Glas, rystede hendes Hænder, thi det var alligevel svært at give Slip paa en god Ven.

Før Lidkjøbet blev drukket, holdt Skipperen en lille Tale; han var nemlig en Elsker af at holde Taler, hvortil han oftest anvendte noget Udenadlært, et Digt, en Stump af en gammel Vise, et Bibelsprog eller et Ordsprog, og slap derved ret godt fra det. Herefter blev et Par formelle Spørgsmaal afgjort, og Lodsen skyndte sig med en synlig Uro ud af Døren.

Da Mand og Hustru var bleven alene, faldt der en vemodig Tyngsel over dem, og de satte sig stille hen ved Kakkelovnen for at tænke over, hvad der var sket.

„Hvad vil Du nu gjør', Fatter?" spurgte Konen grædende.

Skipperen tørrede sine Øjne og rettede sig modigt. „Jeg vil gaa op til Berthel Bruun og laan' mig nogen Penge, og saa ta'r jeg til Svendborg og kjøber Neptun."

„Tror Du, han vil laan Dig nogen?"

„Aa, den Mand har aldrig sagt nej, naar det gjælder. Det er dog ham, som styrer hele Kodiljen.“

Saa blev der nu lagt adskillige lyse Planer for Fremtiden, og Aftenen gik hen med en Blanding af Sørgmodighed og Haab. Til jevnt Brug var det Skipperen, som først gik i Seng, fordi han her hengav sig til en Slags Udjevning af Dagens forskjellige Brydninger og modtog paa en Maade Velsignelsen over sin ærlige Flid i den vaagne Hvile med huslig Hygge omkring sig. Denne Aften blev det dog anderledes. Hvor vel fornøjet han end var med Kjøbet, var der alligevel kommet en uhyggelig Spænding i hans Sind, og ved den almindelige Sengetid tog han sin Hat paa og gik ud.

Paa Volden vankede han længe frem og tilbage, og hvergang han kom til sin Husdør, vendte han om igjen. Til Slut betoges han af en saa vemodig Længsel efter sin kjære Søløve, at han bestemte sig til at tage sig en Tur ned til den — og sige den Tak og Farvel. Det lettede paa Sindet, og med en Fart, som Længselen gav Vinger, satte han afsted ned til Stranden.

Her laa Søløven som en Maage og vuggede paa Bølgerne, og da Skipperen tænkte paa, i hvilken Haandevending han med denne Vind vilde have været inde ved Bjerreherred efter sin Trælast, blev han rent syg og satte sig uden videre til at græde nede i den lille Kahyt. Saadan som han elskede det lille Fartøj! Han kunde have kysset og klappet hver Stump af den lige til den mindste Nagle.

I denne Stemning gik Tiden, og Vægteren havde allerede raabt Midnatstimen ud over den sovende By, før Skipperen kom til Fatning igjen. Da lyttede han efter;

var det Blæsten, eller var det Tyve, som ruslede oppe paa Dækket? Tydeligt hørte han listende Fodtrin hid og did. Han tog sig ikke lang Betænkning — gjaldt det, havde han en god Lommekniv hos sig! Og i et Løb var han oppe paa Dækket.

Her stod et dødblegt Menneske lige for ham — det var Kaptejnen. Det virkede som et Slag i Ansigtet paa dem Begge; men Skipperen var dog den, som først kom til Besindelse. „Hvor kommer De her, Mand?“ spurgte han. „Hvad har De at bestill' paa mit Fartøj?“

„Fartøjet er ikke Deres mere,“ svarte Kaptejnen, men Tænderne slog sammen paa ham af Skræk.

„Aa — slap det der ud!“ raabte Skipperen. „Men der er ingenting skriftlig i den Sag, og Deres to Hundred Daler kan De hent' hos mig — saa er Søløven min, vil De vid' det.“

En vild Fortvivlelse strøg hen over Kaptejnens Ansigt. Han trak rask en Pistol op af Frakkelommen og satte den for Panden. „Enten lader De mig i denne Nat have Raadighed over Fartøjet, eller jeg skyder mig,“ hviskede han.

Skipperen greb lynsnar Pistolen, bøjede sig ud over Rælingen og skjød ned i Vandet. „Det er beder', vi skyder en Torsk,“ sagde han rolig. Men idetsamme styrtede et Menneske paa Knæ for ham og stammede hulkende „Omforladelse!“

„Peter Mejer!“ udraabte Skipperen. „Hvad er det her? Er Du ogsaa med at hold' mig for Nar?“

„Skipper,“ sagde Kaptejnen energisk. „Det Menneske er tro som Guld, ikke et Ord imod ham. Det er for hans Skyld, det andet Pak har hævnet sig paa mig; men

dersom de vidste, hvad han har gjort for mig, saa vilde De tage Hatten af for ham. I otte Nætter har han ikke været i sin Seng, men arbejdet, for at jeg kunde flygte. Han vidste, at jeg har Kone og Børn — og han vidste mere — — for jeg vilde ikke møde for Retten med den Gavtyv, som nu ventes hertil. Forstaar De mig?"

„Ja jeg gjør, Kaptejn."

„Godt — saa afgjør Sagen."

„Skal han der da bær' Skyld for det Hele?" spurgte Skipperen og pegte paa den knælende Peter Mejer.

„Jeg har efterladt et Brev til Magistraten, hvori han staar retfærdiggjort," svarede Kaptejnen.

Under dette var den gamle Lods ogsaa kommen til og tog nu en Haand i Peter Mejer for at løfte ham op. „Kom her, Søn," sagde han blødt. „Vor Skipper mener det ikke saa slemt."

„Han vil ikke holdes for Nar. Og De kan hent' de to Hundred' Daler igjen. Den Slags Penge ta'r jeg ikke imod."

„Da er det da ærlige Penge, lille Skipper. Og naar De endelig vil vid' det, saa er det min Tank', at Peter Mejer skal bli' hos mig paa min' gammel Dag'. Derfor ment' jeg, at han kunde begynd' der, hvor De begyndt' — med Søløven. Og enten De nu vil tro mig eller ej, saa er det Deres egne Penge, for Hans Persen, som De kjøbt' Søløven af, skyldt' mig dem, og de har ligget i min Skuf' ligesaa læng', som De har havt Søløven."

„Men Fatter," indvendte Skipperen.

„Nej — lad mig nu snak ud, lille Skipper. — Naar jeg redder et Mennesk' fra Død og Skam, kan det jo

vær', at jeg redder en Sjæl for Vorherre. Det er nu min Tank', og saa kan De gjør', hvad De vil."

Skipperens Ansigt havde efterhaanden faaet et andet Udtryk. „Hør Fatter," sagde han til Lodsen, „jeg synes, De skuld' lad' Deres Passager gaa ned i Køjen og læg' sig, for det blir' koldt hen ad Morgenen."

„Skipper!" raabte Peter Mejer og kastede sig lige om hans Hals.

„Se her er Papirerne om den Trælast, som ligger derind' i Bjerreherred. Nu er Vinden god, og Søløven ventes med Længsel. — — Det kan vær' din Handsel, Peter Mejer," sagde Skipperen, lettede paa Hatten og sprang iland.

„Hurra for vor Skipper!" udbrød dæmpet den gamle Lods, og samtidigt blev tre Hatte svungne ombord paa Søløven.

Skipperen gik raskt hjemover og tørrede Øjnene vel, før han tren ind i sit Hus. Men det blev ham en urolig Nat. Han var tilfreds med, hvad han havde gjort, og alligevel stred det Nærværende baade med det Forsvundne og det Forventede, som om de tre slet ikke kunde forliges.

Imidlertid forstod Skipperen, at her i en Fart maatte gjøres Noget. Den næste Formiddag mødte han frem med Hatten i Haand for den gamle Berthel Bruun, Byens Formand og Strandfolkets halve Afgud, og han gik ogsaa baade trøstet og støttet ud af hans Dør. Inden en Times Forløb var han allerede paa Vej til Svendborg, og to Dage efter meldtes en Morgenstund „Neptun" for første Gang.

Det gjorde naturligvis Opsigt ved Stranden, og Sagen

drøftedes paa forskjellig Maade; men Skipperen var hver ærlig Mands Ven, saa Fremgangen blev ham vel undt. Og nu var Alle, som kunde faa Tid dertil, oppe paa Volden for at se Neptuns Ankomst. Den var næsten dobbelt saa stor som Søløven, og da den for alle sine Sejl, med en lang flagrende Vimpel og et lille firkantet Flag i Bagstavnen strøg ind imod Havnemundingen, tog den sig godt ud og viste et virkelig lovende Fremtidsbillede.

Sagen med Havaristerne, som paa saamange Maader havde bragt Uro i Gemytterne, fik nu ved Kaptejnens Flugt en ny Næring. Der blev skrevet, givet Signaler og holdt Forhør — Intet kom ud af det. Midlerne til at fange en Flygtning var dengang hverken hurtige eller ufejlbare; men da fik Spændingen pludselig en ny Forøgelse ved Ankomsten af Hamburgerskibet, som man vidste, skulde medbringe den fangne Matros. Denne havde nemlig gjort Forsøg paa at rømme en Gang til, men var bleven indviklet saa fast med Foden i en Rebstige, at han var styrtet baglæns over, og fandtes død om Morgenen med Overkroppen i Havet. Hermed endte Sagen. Spændingen var naaet til Overspænding, og der gaar jo gjerne Interessen istykker. „Nu kund' man da se, at Vorherre selv had' sagt til Angiveren: Stop, god' Karl!“ Det var Strandfolkets Opgjør, og med det var de vel fornøjede.

I Anledning af Peter Mejer fulgte naturligvis en liden Efterslæt: men den fik dog snart en god Retning. Den brave Lods fulgte ham efter Søløvens Hjemkomst op til Magistraten, og da Kaptejnens Vidnesbyrd ganske havde

fritaget ham, og han desuden agtede at tage fast Ophold paa Stedet, blev Sagen hurtigt jevnet.

Peter Mejers næste Vandring var nu i Forening med Skipperen og Lodsen op til Præsten for at bestille Lysning, og Skipperkonen ledsagede den følgende Søndag Grethe til Kirken for at høre første Gangs Lysning udtalt fra Prækestolen. Det var nemlig Lodsens Bestemmelse, at de Unges Bryllup skulde staa den sidste Dag i Aaret, og da man jo var lige ind paa Julen, maatte der lyses baade 1ste og 2den Juledag.

Imidlertid havde Peter Mejer saa lykkeligt travlt med at kalke og male i den mørke Huslænge, hvor hans Livs frygteligste Timer vare tilbragte. Men her blev baade hyggeligt og lyst, og fra denne store Stue, som altsaa de Nygifte skulde flytte ind i, var der kun en Svip over til Kjøkkenet — og til Fatter! Thi den gamle Lods var virkelig bleven en Fader for de to Faderløse, — de var alligevel bleven mere for ham, thi de var bleven Børn for den Barnløse.

Saa kom endelig Juleaften. Det var dengang ingen almindelig Skik med Juletræet — det var fuldstændigt i Kompagni med Kastevæsenet og traadte kun op i højfornemt Selskab. Heller ikke var der som nu Kirkegang, men Kl. 5 ringedes Julen ind, og da var der selv i et fattigt Hus Højtid. Det vilde ikke være falden nogen ordentlig Husfader eller Husmoder ind at skjænde eller udtale vrede Ord, efter at de kimende Klokker var be-

gyndt. Selv den Husgjerning, som endnu krævedes, skete med saa afdæmpet Lyd, at det var, som den hellige Tanke kunde forjages derved. Og dog var det jo den, som forkyndte sin Nærværelse i det hurtige Aaretag mod Havnen, i det hastige Løb over Gaden, i det glødende Ansigt foran Skorstensilden, i den forfjamskede Kjøbmandsdreng, som gav Nelliker istedenfor Kardemomme, i den halvaabne Dør hos Bagerne og den store Kurv med Pebernødder, hvoraf hvert Barn fik sin Haandfuld paa Kjøbet. Det var Alt tilsammen Julestemningens sammentrængte glade Idræt.

Skipperens Hus var i denne Retning ikke ringere end de andre Strandboeres. Foran Døren var fejet, og Sand strøet langt udover Vejen, og paa Skorstenen brasede og boblede det i Gryder og Stegepander; thi der skulde være et Slags Lidkjøbs- og Afskedsgilde i Anledning af Søløvens Salg og dens nye Ejere.

Flere Gange traadte et udpyntet Kompagni ind i Stuen og sang om Juleglæden med en Tiggerpose hængende foran sig; i den blev da noget af de forskjellige Julesager stoppet ned, en Takkesang blev givet paa Kjøb, og Flokken drog videre til det næste Hus; thi selv med det skulde der iles, at Vedkommende ogsaa kunde faa sin Juleaftensglæde inden de fattige Døre.

Alt Sligt gav godt Humør. Skipperen sad for Enden af det lange Bord og smagte paa Prøveæbleskiven med de glade Smaabørn omkring sig og midt inde i en Spøgelsehistorie, som var hændet ham paa Søløven, medens endnu stakkels Mads Lyng levede. Det var de gyselige, slæbende Trin af et Menneske hen over Gulvet i Kahytten, og Haaret, som rejste sig paa hans Hoved.

Men just som han var ved det kjedelige Punkt i Historien, at Spøgelset forvandlede sig til en Aal, som var løben væk for Mads Lyng, og medens Børnene endnu sad blege af Skræk, slog Stemningen pludselig om i en stormende Jubel; thi ind af Døren kom to Figurer, som var saa latterlige, at selv Skipperen ikke kunde bare sig.

Det var en Slags Løve paa to Ben. Den havde en Vimpel i Nakken, en uhyre Manke af krøllet Papir over en Maske med to frygtelige Øjne, dertil et børstet Skjæg og en kort Hale med en vældig Dusk. Den anden havde hvid Skjorte over sine almindelige Klæder, et rødt Uldtørklæde bundet som et Skjærf om Livet, en Sydvest trykket ned over Panden, et uhyre Papirskjæg om Hagen og et rødt Baand om Halsen med et Lodsskilt, der hang ned paa Brystet.

Løven istemte nu en Sømandssang om Fare og Forlis og al Ulykke paa Havet, medens den Anden ved et Sejlgarn, som han skjult trak i, uafbrudt satte den buskede Hale i Bevægelse.

Skipperkonen kom ind fra Kjøkkenet med Grethe, selv Fremmede trængte sig ind fra Gaden for at se de ualmindelige Julegjækker, og paa Børnenes Jubel var der ingen Ende.

Endelig opløste Komedien sig i, at han, som bar Lodsskiltet, traadte frem og bukkede med de Ord: „Jeg har hermed den Fornøjels' at meld' „Søløven“ udenfor al Fare i — Venskabets Havn.“ Og dermed viste Lodsen sit gamle glade Ansigt frem, medens Børnene endnu fik sig en Svingom med Søløven, som naturligvis ingen anden var end den lystige Peter Mejer.

Det var en lykkelig Juleaften; thi taknemlige Hjerter lover altid Gud!

Da Nytaarsaften kom, var der som Slutning paa den lille Bryllupsfest anordnet et Traktement af de Unge nede i Søløvens Kahyt, men kun for Skipperen og hans Hustru med den gamle Lods. Der skulde man da tage Afsked med det gamle Aar og ønske det nye velkommen. Ved Festen om Aftenen var der hos Lodsen bleven danset efter en Violin; thi et Bryllup, hvor Brud og Brudgom ikke dansede, det var et Skjærsliberbryllup! Ved samme Lejlighed havde Skipperen danset en Syvspring — det var nu hans Dans, og den kunde Ingen danse ham efter. Men da endelig Musikken med samt de øvrige Gjæster havde taget Afsked, spadserede de fem gode Venner, der jo vidste saameget med hinanden, som andre ikke vidste, nedover til Søløven, hvor Peter Mejer havde Alting parat, og hvor der i en Fart stod fire tændte Lys paa Bordet. I Kabysen kogte Vandet, og snart kunde han stille en lille dampende Bolle Punsch foran sine Gjæster.

Saa blev der drukket Skaaler. Lodsen fortalte sin sorgfulde Historie endnu en Gang og græd Glædestaarer til den, Peter Mejer sang en Barnevise for Bruden, som hun selv havde lært ham, og Skipperen holdt Taler for Søløven og for Neptun, for Brudeparret, for Lodsen — og for „sin egen lille Kjæreste,“ hvortil Skipperkonen satte op det gladeste Ansigt af Verden.

„Hør!“ udbrød han idetsamme. „Vægteren raaber tolv. — Hører I Hornet ude paa Krudttaarnet? — Naa! der knaldede en dygtig Jydepotte! — Hys! Det var et Skud! Skjænk i Glasset, Peter Mejer! — jeg kan husk' nogen Vers:

Lad Aarene svinde — lad Timerne rinde,
jeg bærer dog Barndommens kjærlige Minde
dybt i mit Bryst.
Lad Stormene drive — lad Ankeret hive,
saalænge mit Haab og min Tro er i Live,
ieg vover en Dyst.

Jeg vover den gjerne, thi Barndommens Stjerne
staar højt som et Fyr i det taagede Fjerne
og slukkes ej ud.
Den aldrig misviser. Hvad end jeg forliser,
fra Skjæret og Vraget jeg endnu lovpriser —
den evige Gud!

Farvel da med Ære, hav Tak for Din·Lære,
hav Tak, for Du hjalp mig min Skjebne at bære,
Du ældgamle Aar!
De Minder, Du gjemmer, jeg aldrig forglemmer,
de hviske tilbage med tusinde Stemmer,
som Hjertet forstaar. —

Ej Nytaarets Dage skal se sig tilbage,
thi Glæden med Haabet — dens elskede Mage!
fremdanser paa Rad.
Men Dagene rinde, og Glæderne svinde —
Kun Barndommens Haab og det elskede Minde
de skilles ej ad.“

Lodsen var ved den Tale falden i Søvn, men Brudeparret sad Haand i Haand og saa op paa Skipperen med straalende Ansigter. Endelig fik de den Gamle vækket, og Alle vandrede hjemover. Ved Lodsens Havelaage standsedes først op; men Lodsen vilde absolut, at de skulde følge Skipperen hjem, hvilket heldigvis ikke var nogen stor Forlængelse af Vejen — thi den Gamle var ikke meget fast paa Foden.

Udenfor Skipperens Husdør blev der da for Alvor gjort Holdt og sagt Tak og Farvel i mange Slags Vendinger.

„Skipper," sagde Peter Mejer, „jeg kan huske et Ord, som blev sagt til mig, da jeg var lille: „Du skal altid lær' Noget — for Du kan lær' baade af Ondt og af Godt." — Nu har jeg lært af det Onde, men mest har jeg dog lært af det Gode — af Fatter og af Dem, Skipper!"

„Ja — han kan dans' en Syvspring, den Karl!" udbrød Lodsen, som var rent borte i en anden Tankegang.

„Ja, Skipper! De kan Alting," føjede Peter Mejer kjærtegnende til.

„Peter Mejer," sagde Skipperen vemodigt, idet han tog Hatten af og saa op til den høje, mørkeblaa Himmel med de talløse tindrende Stjerner. „Jeg kan jo nok dans' en Syvspring; men ser Du Syvstjernen der — kan jeg bind' den? Nej, der er kun En, som kan Alting, og det er Vorherre!"

Brødrene.

Det var paa Vardø i Finmarken, Juleaftens Dag. Posten, som paa den Tid af Aaret var nødt til at stride sig frem med Renskyds over Fjeldene, havde ligget vejrfast i fire Døgn paa Svartnæs, som er det Punkt af Fastlandet, der ligger Vardøen nærmest. Thi uagtet Sundet, som løber imellem, kun er en kvart Mil over, og Baadskydsen kan forstærkes efter Behov, staar dog Havet ind med en saadan Magt, at der er sletikke andet for end — at give Tid.

Tid var ogsaa givet. Men at den Juleglæde, Folk ventede sig gjennem Brev og Budskab fra Slægt og Venner i det fjerne, nu truede stærkt med at blive liggende Julen over, lige for Øjnene af dem, — spændte alligevel Gemytterne over Evne, og man var uafladelig paa Udkig efter Vejr og Vind.

Endelig hen paa Morgenen sagtnede Blæsten af, og man saa Postbaaden stærkt bemandet sætte ud fra Svartnæsset. Rigtignok vidste enhver, at den havde en djerv Kamp at bestaa, inden den fik Land paa Skagen, Vardøens yderste Pynt imod Nordvest; men imidlertid, den var paa Vej!

Medens nu dette tog alles Sind og Tanke til sig, aabnedes den kronede Fæstningsport paa Vardøhus, og et Følge af 8 Soldater med en Korporal i Spidsen marscherede frem. Soldaterne bar en simpel Ligkiste imellem sig, og der vistes ikke ringeste Tegn paa enten Ære eller Sorg. Den Fart, hvormed det magre Ligtog styrede frem over Øens ujevne Vejspor, gav et uhyggeligt Syn — det syntes som et andet Bortkast, man førte hen til Dungen. Men det havde sin Aarsag.

Den Afdøde, Niels Kampen, havde nemlig været Livsfange paa Fæstningen. Han havde i et Slagsmaal med en Kammerat sat Maalet lidt vel langt ind paa Kniven, og den var — som et Vidne udtrykte sig — „gaat bagom Ribben“, saa Døden fulgte umiddelbart efter. Men der var alligevel formildende Omstændigheder, som gjorde sig gjældende, og Dødsdommen forandredes til livsvarigt Fængsel.

Niels Kampen var knap 23 Aar, da han med en Lænke om Benet marscherede ind paa Vardøhus; men Ungdommen kom ham ikke til Gode i dette Forhold. Hvad hjalp Livsmodet, naar der ikke mere var hverken noget at vove eller vinde? Saa gik han, hvor Ordren bød, og gav det Svar, som krævedes, men grov sig forresten ind i en taus Fortvivlelse, der snart gjorde Ende paa Kræfterne. Det var bestandig det samme og det samme: Kammeraten havde løjet paa ham, ertet ham op med Haan, til de havde sat Kniv mod Kniv, og Liv mod Liv. Hvad var saa det, at dømme ham fangen paa Livstid — fordi den anden var falden først? Der maatte vel være en Slags højere Ret, hvor de dømte paa en anden Maade?

I denne evigt nagende Bevisførelse, med Magtløsheden foran sig, sygnede han hen, fik saa en heftig Forkjølelsesfeber, og døde halvandet Aar efter sin Indsættelse i Fængslet.

Den Morgen han udaandede, mødtes Korporalen med en Menig, som kom fra en af Barakkerne. „Hvad bli'r det med Niels Kampen?“ spurgte han. „Han kreperer vel?“

„Nu ret krepor han,“ svarte Soldaten, med Skohælene mod hinanden og tre Fingre til Huen.

Det blev Niels Kampens Ligtale, mens Aanden paa sin gaadefulde Vandring nærmede sig hin højeste Instans, hvortil han i sin Fortvivlelse saa ihærdig havde appeleret.

Et Stykke bagefter Ligtoget fulgte en Gut. Paa en Maade syntes han gammel, paa en anden temmelig ung. Han var ialfald af dem, som faar et tidliggammelt Mærke af ulykkelige Kaar. Han havde et uhyggeligt Aasyn, noget skummelt og noget ræd, og gik idethele frem som paa en forbuden Vej. Var han staaet op fra et haardt Sygeleje, var han udsultet næsten til Døden, eller kom han fra et Fængsel? Det kunde være hvilketsomhelst og Alt tilsammen.

Da Toget var forsvunden gjennem Kirkeporten, blev han staaende og keg uvis omkring; men der syntes ikke et Glimt af det, som kunde have hjulpet Haabløsheden paa en bedre Fod, — saa smøg han ræd indom Laagen, og langs med Stengjærdet, til han naaede den Afkrog, hvor Graven var kastet, og her skjulte han sig saa godt han kunde.

Gravfæstelsen varede ikke længe, og snart hørtes Gjenlyden af de frosne Jordknolde paa Kisten. I en Haandevending var Graven fyldt, og en liden Højning

trykket sammen over den, og da Redskaberne var skaffet tilside, marscherede Soldaterne af i god Orden — og Kirkeporten blev lukket.

Under dette var Posten landet ved Stejlnæsset paa Vardøen, og fire Gutter, der saa ud til at kunne tage det op med hvilkensomhelst af Naturens stridbare Magter, kom raskt dragende hver med sin fuldpakkede Slæde indover til Posthuset. En femte Mand, der lod til at give en fri Haandsrækning, og som var fulgt med Postbaaden over, slap ved Fæstningsvejen sit Tag, og gik raskt hen til Skildvagten.

„Er det saa, her er en Livsfange, som hedder Niels Kampen?" spurgte han.

„Han er død," svarte Skildvagten lige ud, at det ikke skulde synes, at han talte paa sin Post.

Manden blev staaende, som han ventede nærmere Besked.

„Han er begravet nu paa Morgenen, der kommer de fra Kirkegaarden," lagde Soldaten til, mens han gik videre.

Manden saa sig om. Ja ganske rigtig. Otte Soldater med en Korporal i Spidsen kom raskt nedover Vejen, og svingede ind ad Fæstningsporten.

„Var I kjendt med ham?" spurgte Skildvagten fra en ny Ronde. Men Manden gav ikke Agt paa det, han syntes at have al sin Kraft nødig til at kunne samle sig, og efter en Stund gik han raskt indover til Byen.

Her var imidlertid Postflaget bleven hejset, og Folk trængte sig sammen om Posthusets Dør. Det satte Liv i Halvmørket, og Julestemningen fik Mod. Men imedens Posthuset saaledes for en Stund var Byens rigeste Livs-

kilde, laa Kirken paa sin skaldede Bakke med Kirkegaarden omkring sig i en Ørkens Taushed.

Kun en eneste Skikkelse styrede i modsat Retning af den almindelige Livsrørelse, og nærmede sig med langsomme Skridt til Indgangslaagen i den lave Kirkegaardsmur. Det var Manden, som ved Fæstningsporten havde forhørt sig om den nylig begravede Livsfange. Da han var traadt indenfor Laagen, blev han staaende ved Muren og saa hen over Gravene. Der var i det tunge Halvmørke ikke megen Forskjel paa dem. Hist og her et fremhævet Mærke paa bedre Kaar, forresten en Samling af Jordhouge, der med Vinterens haarde Overtræk saa ud som Sten.

Paa engang syntes han at se noget røre sig borte i en Krog, det syntes som En rejste sig op og forsvandt igjen. Han blev underlig tilmode, men han fattede sig snart: var det et Menneske, da fik det vel være nogen, som havde med Kirken at gjøre, af hvem han kunde faa Retledning, og han skyndte derhen. Det var ganske rigtig et Menneske, som laa sammenhuget mellem en Opstabling af frosne Jordknolde.

Dette var en nykastet Grav, det saa han, og sikkert var det her i Afkrogen, at Livsfangen laa begravet. Men hvem var den usle Skikkelse, som havde taget sig Hvile her? Hvem kunde det være, som i Julekvelden ikke havde andet end en Grav at lægge sig op til?

„Sover I — eller er I syg?“ spurgte han, og ruskede ham lidt i Armen.

Mennesket rystede Haanden af sig og gjorde sig Umage for at komme op, og da det ikke lykkedes, lod han sig falde tilbage igjen.

„Vil I væk herifra?“ spurgte Manden videre, idet han tog ham medynksfuld under begge Armene og rejste ham op. Da faldt Hatten af ham, hans blege uhyggelige Aasyn stod ret imod, og de saa hinanden lige i Synet.

„I Jesu Navn!“ udbrød Manden. „Er det Dig, Elias!“

Han, som nævntes, gav intet Svar, men som om han døde væk med det samme, lukkede han Øjnene til og sank hen i Favnen paa den anden. Saadan stod de en Stund, da satte de sig ned mellem Jordknoldene og græd. Der var noget, som maatte løsnes paa den Maade, før Ordet kunde komme frem.

„Ja — saa er det han Niels, som ligger her, kan jeg skjønne,“ hviskede Manden.

„Aaja — det er det,“ stønnede den anden.

„Herre Gud i Himlen,“ fortsatte hin, „at vi tre Brødre skal mødes slig! I elleve Aar har vi ikke set hinanden. Saa spurgte jeg for nogen Uger siden, at Niels var her Nord — at han havde stukket Kammeraten sin, og var sat fast for Livstid. Jeg tænkte, jeg skulde faa't et Slag. Han væsle Gutten til vor Mor! Han var saa godslig. Det var bare det, naar Sinnet kom over ham. — Aaja! Saa tog jeg mig Tid imellem Fisket til at drage hidop for at snakke med ham; men jeg blev liggende vejrfast, og naa'de hverken til det ene eller det andet.“

„Jeg mente, Du fo'r tilsjøs, Du Halvor?“ sagde Elias.

„Det gjorde jeg ogsaa til nu for to Aar siden. End Du, hvad har Du drevet paa? Det syns ikke, som Du har havt videre Held med Dig.“

„Jeg?“ satte hin i med paataget Mod, og det hørtes, som han talte op af en Feber. „Jeg har slaa't mig noksaa bra igjennem. Men saa kom der nu noget ivejen

med mig og. — — Det var han Guttorm Øjen — han havde slig en vakker Bøsse. Jeg har altid ønsket mig en Bøsse. Saa bød jeg paa'n, men han satte Prisen over al Maade. Jeg sled som en Hest for at tjene Pengene, og da jeg havde dem, lo han mig ud. Han var aldrig tænkt at sælge. — Saa tog jeg Bøssen — den laa løs i Baaden, og paa Morgenen drog jeg væk. Men Guttorm budsendte jeg, at jeg vilde skylde ham, hvad den var værd. — Han angav mig ligevel — og jeg blev fakket. Siden er det gaa't fra Ondt til Ondt — naar det først er begyndt — Aaja!"

„Hvor kommer Du sidst ifra?" spurgte Broderen strengt, idet han rejste sig, og drog sig lidt væk fra ham.

„Det er to Maaneder siden da jeg kom ifra Tugthuset," svarte han; men dermed brast hans forlorne Styrke, og han sank sammen som en udtømt Blære.

Halvor stod taus og saa ned paa ham. Medynk og Harme stred mod hinanden i hans Sind, og han fik ikke et Ord frem. Det blev en uhyggelig Stilhed. Mørket tyknede Luften omkring dem, og selv Kirken syntes at svinde ind og trække sig tilbage fra dem.

Da fo'r den usle Skikkelse endnu en Gang op, som om han døende rejste sig til at slaa det sidste Slag. Han knyttede Næverne mod Himlen, bed Tænderne sammen, saa det skar i dem, og det gnistrede hvidt i Synet. „Det er Vorherre og Vorherre!" skreg han. „De har ikke and't at by paa. Hvad er det med Vorherre, naar han ta'r Forældrene væk, at han la'r Barnene forkomme og gi'r dem lige lukt i Djævelens Vold?"

„Nej, nu skal Du tie med sligt," afbrød Halvor strengt og lagde begge Hænder paa hans Skuldre, saa

han sank til Jorden. Men det var ikke for Trykket af Broderens Haand, han veg, det var for Magtløsheden i sig selv. Han havde bare givet en Prøve paa den Trods, hvormed han havde hugget sig igjennem fra en Ulykke til en anden, nu var den givet, og Afmagten fulgte paa som sædvanlig.

„Hvad er det?“ spurgte Halvor og lyttede. „Der var Nogen, som gik med Laagen. Vi faar kanske ikke være her længer,“ og begge To sad hen en Stund i Forventning.

Da med en Gang løstes Klokkerne i Taarnet, nu fik den døde Kirke baade Hjerte og Tunge! Først hørtes det svagt, som en begyndende Evne, saa steg det som en viljestyret Kraft, og tilslut sang den sin store Julesalme hen over den mulmdækkede Ø.

Hvor var den, som kjendte sig forladt af Gud? I Naturens mægtige Ørken fandtes ikke et Liv, som ikke fra Evighed til Evighed var grundfæstet i ham.

Halvor stod taus og hørte efter, han var af de Mennesker, som skjønnede den Slags Tale. Men idet han bares op til Trøst og Lindring af den, saa han, hvor hjælpeløs Broderen blev tilbage — hjemløs og vejløs i en evindelig Mørketid! og han satte sig ned ved Siden af ham igjen.

„Saa er vi nu samlet alle tre, lel,“ sagde han mildt, og tog Armen hen om den usle Bror. „Hugser Du endnu hin Julekvæld, da vi tænkte, Far var ble't paa Sjøen? Mor sad bort' i en Krog og græd. Du sad ved Gruen og snittede Furupinder, som han Niels, Stakker! tændte paa og lod blusse op til Julelys. Jeg gik fra og til. Jeg var jo den ældste. og tænkte, jeg fik gjøre noget, men

jeg vidste ingen Raad. Da kom nogen gaaende imod Huset, og bedst som vi undredes paa hvem det kunde være, tog det i Døren, og Far traadte ind. Saa glad vi blev! Mor døde væk af Glæde, men det kan nok være, hun skyndte sig med at komme tillive igjen! — Og hugser Du Lekene, han havde med i Lommen? Og al den gode Maden? Ja, det blev noget til Jul, det! Han Niels sad paa Fanget til vor Far, og Du fo'r om paa Gulvet med en Top, som Du var tullet. Jeg græd, jeg; men jeg har aldrig vær't saa glad.

Mens han saadan blev ved at smaaprate med Broderen, havde denne ludet sig hen imod ham, og nu trykkede de sig ind til hinanden, ligesom de i Barndommen havde gjort, naar de sad ventende og forfrosne paa Stranden for at spejde ud over Havet efter Faderens Baad.

Og Klokkerne sang uafladelig sit „Glædelig Jul!" Det var ikke Deres Skyld, om ikke Barnet gjenfødtes i alle Hjerter. Men pludselig taug de. Et enkelt Slag fulgte efter som et Punktum — nu havde de sagt hvad der skulde siges.

Da rejste den ældste Bror sig op. „Vi faar nok komme os ud med Ringeren, som gaar," sagde han raskt, og gav den anden en Haandsrækning.

Men Elias var ikke hjulpen frem, fordi han var hjulpen paa Fode. Og kanske havde han aldrig set sig om i Livet saa raadløs og fortabt, som han i dette Øjeblik saa sig om paa den trøstesløse Kirkegaard.

„Du skal være uræd, Bror," trøstede den anden. „Jeg kan arbejde, og Du skal bli med mig. Retnu gaar

Postskydsen tilbage til Fastlandet, vi faar se at komme med den — og siden hjælper Vorherre."

„Vel," svarte den anden trøstigt, og det hørtes som et „Hivehoj" til et nyt Styrketag med Skjebnen.

Saa tog de Hatten af og holdt den for Ansigtet, mens de bøjede sig hen over Graven og bad Farvel med Broderen. Derefter vandrede de Haand i Haand, den stærke med den svage, tilbage gjennem Byen. Det Julelys, som nu var tændt bag alle Ruder, klarede ikke synderlig op over Vejen, saa de stupede jevnt; men det, som var tændt i Aanden, viste sikkert fremad imod det Maal, de havde sat sig ved Broderens Grav.

Da de Stunden efter stod paa Stejlnæsset og saa sig om etter Skydsen, sagde Halvor inderlig bevæget: „Jeg kjender det paa mig, som han Niels var med."

„Jeg kjender det samme, jeg," svarte Elias.

„Godt og vel, Bror — lad ham følge som Vidne."

Og paa det gav de hinanden et Haandslag.

Ved Finkern.

Naar man har omsejlet Nordkap og styrer videre mod Nord, møder man de mægtige Fjordløb, som fra Ishavet skjærer flere Mile ind i Fastlandet. Det midterste af dem er Laksefjorden, ved hvis Munding en mindre Fjord løber mod Øst, og hedder Kjøllefjord. Her staar den saakaldte Finkirke.

Finkirken er dog ikke andet end en Samling af Stenblokke, som ved et Storskred har løsnet sig fra Fjeldet, og i Faldet er kommen til at staa paa en Maade, som om de havde fulgt en ledende Plan. I Midten rejser en mægtig Helle sig ret paa Kant, den kaldes Alteret, og de omstaaende Blokke ligner sønderspængte Støtter.

I og for sig er Gruppen ikke noget Særsyn; men i Naturens vilde Ensomhed med Storhavet foran, og de vældige Fjeldmasser bag, er den af en slaaende Virkning, og kan nok mellem de dybe Skygger rejse sig som et Gjenfærd af Hedenskabets mørke Aand.

Men Finkirken har og i gammel Tid været et af Finnernes vigtigste Offersteder. De valgte dertil bestandig et løsrevent Fjeldstykke eller et Fremspring paa selve Fjeldet, som havde en Særdannelse — jo styggere jo

bedre. De trængte som alle vilde Folkeslag til en truende Gud og legemliggjorde ham derfor i en afskrækkende Form. Slige Offerstene blev da overgydte med Mælk eller Brændevin, hvilket er sket endnu i dette Aarhundrede. Finnen søgte derved at gjøre sig tilvens med den skjulte Guddom for at opnaa et heldigt Fiske eller Livsfrelse for et sygt Kreatur. Det er forbi. Men endnu ser han med hemmelig Skyhed op til sine Forfædres truende Offerstene, thi de giver ham ikke sjeldent Varsko om en farlig Kyst.

Finkirken er dog ikke noget saadant Sted. Hvor ødsligt den ligger, sværmer Vildfuglen omkring den, og mangt et næbbende Par tager sin Vielse paa dens mørke Altersten.

Engang har dog et Menneskepar taget sin Vielse her — lige sorgløst som Vildfuglen, men ikke lige ansvarsløst — det er om et saadant Par her skal berettes . . . .

Fra et Sted inde i Kjøllefjord roedes en liden Baad ud imod Havet. Det var en ung Gut paa tyve Aar, som roede den, og han tog i, saa det gav Fart; men det var ogsaa et svært Stykke Arbejde for en enkelt Mand, da baade Vind og Strøm var imod. Det tog nu ikke Modet fra Gutten — han skulde fremad, og han vilde fremad! Da standsede han brat, hvilede et Øjeblik paa Aarerne, og gav Agt. Inde paa Stranden stod der en ung Gjente paa en Sten og vinkede til ham; derefter gav hun Tegn, at hun ogsaa skulde ud Fjorden, og at hun var trængende til Hjælp.

Gutten syntes ikke uvillig, men alligevel betænkte han sig — det var jo baade Møje og Tidstab. Men det var som det skulde saa være: Strømdraget rev Baaden

med sig ind mod Stranden, hvor Gjenten hoppede om fra Sten til Sten, og da lod Gutten staa til.

Lidt efter sad ogsaa Gjenten i Baaden, og mens han tog det ene Styrketag efter det andet for at bringe den paa ret Vej igjen, øste hun flittigt alt det Vand ud, som for hendes Skyld var taget ind. Det varede heller ikke længe, før Alt var i Orden, og mens Gutten roede saa det peb i Aaretoldene, keg han jævnt hen til Gjenten. Han syntes hun saa lidt pjusket ud, men hun var vakker lel!

Og da han saa havde faaet hende rigtig efterset, begyndte Udfritningen — thi vide Besked maatte han!

„Hvor hun kom ifra?"

„Over Fjældet."

„Hvad hun hed?"

„Hun hed nok Maja."

„Hvem Forældrene hendes var?"

„Hun vidste ikke Noget om dem, ikke."

„Hvor hun skulde hen?"

„Udover et Sted for at søge sig Tjeneste."

Dermed var Gutten færdig, og nu saa det ud, som han grundigt overvejede Svarene. En Stund gik hen i Taushed, da saa han pludselig op paa hende:

„Jeg er Olaus Paalsen sin Søn, bort i Urgaarden, og jeg hedder Simon," sagde han med en Selvfølelse, som om han efter en Del Smaabud, gav det Overbud, der fik Tilslaget.

Efter en ny Taushed tilføjede han:

„Jeg skal udover til Kjelvig og hente Fa'r min."

Gjenten svarede ikke et Ord, der var noget i det han sagde, som ydmygede hende, og uagtet hun tog

ganske lidet Plads, hvor hun sad, krøb hun dog sammen for at gjøre sig mindre.

Imidlertid arbejdede Gutten paa Kraft; men Strømdraget voksede med hver Stund, og de krappe Søer slog jævnt ind over Baadripen.

„Du er nok ræd Du!“ sagde han haanligt, thi han syntes hun saa noget blegnæbet ud.

Hun rystede paa Hovedet og smilede: hun ræd! Aa nej, hun havde nok havt det altfor ondt til at være ræd for saa lidt. Men Spørgsmaalet jog hende Blodet op i Kinderne, og gjorde hende endnu vakrere, og da blev Gutten saa blid og pratsom, at Baaden var nærved at gaa tilbage istedenfor frem.

„Jeg tror vi lægger ind til Finkirken, der borte,“ sagde han muntert. „Imod Kvælden vender Strømmen sig, og da gaar det fort udover.“

Ja, det havde Gjenten nok ikke noget imod. For hende var der ingen Tid sat, hverken frem eller tilbage. Hvor hun tog Fodfæste tog hun hjem — Vorherre sørgede for Resten.

Da de efter en Del Møje havde faaet Baaden fortøjet bag en Fjældknaus, satte de sig hen ved Alterstenen og lod Hvilen falde paa sig. Gutten havde Madbommen med, og gav sig nu til at smage paa Indholdet, medens Gjenten trak sig lidt væk fra ham.

„Har Du ingen Mad Du?“ spurgte han.

Hun rystede paa Hovedet, og saa bort til en Side, som om hun heller ikke trængte noget. Men da han rækkede hende et Stykke, tog hun det alligevel.

Og nu rykkede de lidt nærmere sammen for at dele med hinanden.

„Hvor længe er det siden, Du fik Mad sidst?“ spurgte han hende.

„Aa — det er bare to Dager,“ svarte hun trohjærtig.

„Aa nej da! Jeg spiser fire Ganger om Dagen, jeg!“ udbrød han. „Og naar jeg er paa Baad, spiser jeg en Gang til.“

Saa vedblev de paa den Maade at prate og spise skiftevis, til de blev ganske hinandens Lige. Og da den værste Hunger var stillet, begyndte de med Løjer: han rakte Maden til hende, og naar hun gabte imod den, snappede han den væk og puttede den i egen Mund. Hun gjorde ligesaa, men i omvendte Orden, thi naar hun var lige ved at bide i, gav hun det leende hen til ham.

Da Madbommen var tømt, stoppede han sig en Snaddepibe, tændte den og rækkede sig i Solskinnet; men Gjenten havde aldrig været saa glad som i denne Stund, og hun var saa fuld af Dril, at hun lod ham ingen Ro. Tilsidst snappede hun Piben fra ham og sprang afsted med den. Men denne Gang fo'r han efter hende, greb fat og slap igjen, thi det var ikke let om Fodfæstet mellem alle de Fjældknuder, og hun var saa vims som en Røsekat. Til Slut fangede han hende dog, men for at holde hende fast, slog han begge Armene om hende, og derved stupede de begge to — hun med Baghovedet ned mellem Stenene, og han med Panden mod en mosdækket Knaus.

De laa en Stund fortumlede af Slaget, da kom Gutten til sig selv igjen; men Gjenten var saa hvid i Ansigtet som et Linklæde og laa med lukkede Øjne. Han ruskede i hende — var hun død? Han fik et Samvittig-

hedsnag, saa han gjærne kunde have skreget, men i det samme kom der Livstrækninger om Munden, Øjnene aabnede sig, og hun smilede til ham som gjennem en Drøm.

Da blev han saa glad og saa lettet, at han rev hende ind til sig og kyssede hende.

„Nu er Du Kjæresten min!“ sagde han leende.

Hun magtede endnu ikke at give Svar, thi hun havde ganske været fra Bevidstheden; men Ordet „Kjæreste“ forstod hun dog.

En Gang før havde hun været spurgt af en Gut, om hun vilde være Kjæresten hans? men hun havde ikke likt ham, og saa var det ikke blevet til noget. Men denne Gutten likte hun saa vel, at han sagtens skjønnede, hun vilde være Kæresten hans — og det gjorde han.

Men som de droges stærkt mod hinanden af dette Skjøn, tabte de Skjønnet paa Tid og Sted. Solen stod allerede i Nordvest, og Finkirkens spaltede Støtter rejste sig truende i Skyggen — de vidste af ingenting.

Da strøg en Baad for fuldt Sejl ud Fjorden.

„Ho, ho! Agt Baaden din, Gut!“ blev der raabt i Land og Latter fulgte med.

De Unge for op begge to, som skræmte Fugle af Reden, og keg sig forvildet omkring, idet Latteren fra den bortdragende Baad slog haanende tilbage mod dem. Saa sneg de sig tause bagefter hinanden ned til Baaden, der løsnet af den forandrede Strøm var lige ved at gaa til Søs paa eget Ansvar.

Men som Gutten stod der og stræbte med at faa Masten rejst og Sejlet stelt tilrette, var han ikke vel tilmode. Han havde nok kjendt det forbisejlende Baadfolk,

og han vidste, at de vilde træffe Faderen før han. Han vidste ogsaa, at han vilde blive mødt med Skamord, og havde han Gjenten med sig, gik det rent galt.

„Jeg mener Du faar bli' her ved Finkirken, Du?“ sagde han skamfuld. „Der kommer altid en Baad.“

Hun saa skræmt paa ham; thi han havde faaet noget haardt i Røsten og hun brast i Graad.

„Er du tullen, Gjente!“ raabte han hidsig. „Vil Du kanske, at Fa'r min skal slaa mig til Skamme? — Ja — for det gjør han.“

Hun sagde ikke et Ord til dette. Hun bare stod stille og lod Ulykken synke over sig, ligesom et Træ, der luder sig under en Regnbyge.

Da Gutten havde faaet Sejlet op, keg han tilbage og gav hende et Nik. Saa tog han Styret, og Baaden skar frem mellem Smaasøerne, hoppende og dansende som i en Leg.

Saalænge der var et Glimt at se af ham, blev Maja staaende paa samme Sted; men da Synet tabte sig i Fjernets ubestemte Flimren, gik hun tilbage og tog sin Plads igjen ved Finkirken.

Her hengav hun sig med al sin Ungdomsevne i Sorgen, og hun græd ustandseligt, men alligevel gjorde Sorgen hende godt — det var som hun med den havde faaet et Tilhold i Livet. Fra hun var aarsgammel havde hun været udsat paa Bygden som forældreløs, og som Fattigbarn var hun bleven konfirmeret. Siden havde hun tjent alene for Livsopholdet og et usselt Klædningsstykke, thi hun var spædlemmet og daarligt ernæret, og kunde ikke gjøre synderlig Gavn for sig. Hun havde heller ikke hørt stort andet end onde Ord, hvor hun kom hen,

saa hun var opvokset i Mismod — men Mismod er et Ukrud i Sjælen!

Derfor havde hun heller ikke følt Bedrøvelse før i denne Stund og aldrig før grædt Hjærtens Taarer.

Da hun nu var bleven gjennemtrængt og ligesom opblødt af sin Sorg, fik hun en forunderlig Lindring. Ordet „Kjæresten min" steg pludselig op i hendes Tanker lig Solen over et Fjældvand, og al hendes Livs Nød og Fortræd, der spejlede sig i det som sorte Fjældknuder, mistede hele sin Skræmsel. „Naar hun var Kjæresten hans, saa var jo alting ligegodt!"

Med denne Fortrøstning krøb hun tæt ind til Alteret, lukkede Øjnene, syntes hun saa Guttens Ansigt lige mod sig — smilede til ham og faldt i Søvn.

Det var langt paa Dag, da hun vaagnede. Hun følte sig inderlig styrket og fornøjet, og Haabet, der hidtil var ligesaa fattigt ernæret som hun selv, blev helt overmodigt: Der kom altid en Baad! Tjeneste fik hun saa let som ingenting; thi nu skulde hun arbejde saa det forslog. Og vakkre Klæder vilde hun ha'! Det tog kanske Tid — men hun var jo bare sytten Aar!

Saa hviskede hun igjen „Kjæresten min" og lo til sig selv, og saa sig omkring med et Ansigt saa blidt, som hun sad i et Blomsterhegn med kvidrende Fugle.

Der kom dog ingen Baad hverken den Dag eller den næste; men Maja var ved godt Mod. At sulte en Dagstid eller to regnede hun bare for en Overgang. Desuden fandt hun sig et Par Fugleæg i Fjældet — det skulde nok gaa!

Tilbage, ind over Fjældsletten igjen, vilde hun ikke;

skulde hun gjøre Fremgang maatte hun ud til Fiskerpladserne ved Havet.

Endelig kom der Tredjedagen en Baad, som tog hende op, og paa en frisk blæsende Solskinsmorgen laa det aabne Hav for hendes Syn. Der saa hun flere Baade og Smaafartøjer med Sejlene oppe, og det var som Alt vinkede til hende med Hilsning fra ham og med godt Tilbud.

Da Baaden var naaet frem, did den skulde, fik hun ogsaa straks et Tilbud, men endnu kom hun dog ikke videre end til Føde og Klæder, og hvad det sidste angik vidste hun fra før, hvad hun kunde vente sig — men det var altid en Tjeneste, og hun kunde jo skifte om igjen.

Saa tog hun fat, og lagde alle de Kræfter til, hun havde — hun vilde jo oparbejde noget! Hvad det var, vidste hun ikke ret; men det var dog samme Tanke, som bærer ham, der rydder en stenig Grund, for at Græsset kan gro.

Husbondfolket skjønnede ogsaa paa hende, og den første Klædning, hun fik, var meget over hendes Forventning. Føden var for hende, som for de andre, mager nok; men godt Ord fulgte med, og det giver Sul.

Saa var det endelig Slut med Sommeren, og Høstens strid- og slidfulde Dage fulgte efter. Da begyndte Livet at lægge sig tungt paa Maja, og hun maatte kæmpe svært for at holde det gaaende — thi hvor skulde hun hen, svag som hun var, paa denne Tid af Aaret?

„Jeg synes, det er klejnt med Gjenten,“ sagde Husbond til Konen sin en Dag, da Maja kom frem over mod

Huset med en Fang Ved, og saa ud som hun skulde synke til Jorden.

„Ja — jeg ved ikke, hvad som gaar af 'en," svarede Konen.

„Hun maa ha' forta't sig paa en Maade."

Saa hengik nogen Tid med den Tro, men da skiftede den, og der kom Syn for Sagen.

„I Jesu Navn, Gjente! Du er jo med Barn," sagde Madmoderen til hende en Dag ind ved Mørketiden, da hun gik og trak sig langs Husvæggen, som en syg Hund, der tror Alle vil efter den.

Maja svarede ikke, men saa ned for sig. Hun havde ikke meget Skjøn paa Livet, men dette forstod hun.

Saa snakkede Husbondsfolket sammen om det, og de blev enige om, at Gjenten fik være, der hun var, til Vaaren kom; men da vilde Manden, at hun skulde greje for sig.

Et Par Gange forsøgte Konen nok at fritte hende ud, men hun fik aldrig noget Svar, saa tav hun og lod Maja skjøtte sig selv. Hun blev ogsaa ved at arbejde, men trak sig dog væk fra Paasynet, saa vidt hun kunde; især var hun sky for Manden, thi hun havde hørt ham sige: at der ikke var Skam i slig en Gjentunge! Og hun vidste jo med sig selv, hvor inderlig skamfuld hun var.

Som en rugende Uvejrssky hvilede Mørketiden over alt. Den var som en Dødstanke over Sjælen og som et kvalmfyldt Rum for det hensygnende Legem. Men for den ulykkelige Maja blev den alligevel en Kjærlighedens Kaabe, der dækkede over Skammen. Naturligvis vidste alle, hvordan det var fat med hende, men Mørketiden

afdæmpede alligevel Opmærksomheden, thi enhver havde nok med sig selv.

Men da Solen kom tilbage, og Lyset voksede for hver Dag, da Land og Vand bar frem det nye Livsrøre, og Folket kjendte sig som gjenfødt, da vokste, som altid, det Onde med det Gode, og hvad man i Halvmørket havde fundet sig i, blev nu stævnet til Doms.

Da kom det ogsaa dertil med Maja, som hendes Husbond havde forudsagt, at hun skulde greje for sig. Med andre Ord: hun skulde sige, hvem der var Fa'r til Barnet, at han kunde blive draget til Ansvar.

Paa dette svarede Maja ikke anderledes end før, hun tav og skjulte sig. Hvordan kunde hun drage ham ind i al denne Fælhed?

Da kom der en Lørdagskvæld. Folket var bestemt paa om Søndagen at drage til Kirke, og for at naa frem maatte de afsted i Daggryet, de fik da komme til Ro i ordentlig Tid. Efter Aftensmaden tog Husbonden Maja for sig, og han ænsede hverken Svar eller Tavshed — thi nu skulde der være Endskab paa det!

„Du skal være med til Kirken i Morgen," sagde han fast. „Og saa skal Du følge mig ind til Præsten, at han kan forhøre Dig."

Hun begyndte at skjælve over hele Legemet og lukkede Øjnene.

„Ja, det nytter ikke," blev han ved. „Du skal sige, hvem som er Fa'r til Barnet, Du gaar med. — Det er saameget Du ved."

Efter det gik han til Ro, og det varede ikke længe, før Husfolket gjorde det samme; men ingen lagde Mærke

til om Maja var inde eller ude — hun fik jo stelle sig, som hun vilde!

Og det gjorde hun. I Nattens Mørke sneg hun sig væk fra Stedet, ud over Fjæld og Myr saa langt hun orkede at komme. Der krøb hun saa om bag en Fjeldknaus, og sank hen i sin Elendighed. Den Skjælven, hun ved Husbondens Trusel havde faaet i Kroppen, tog til for hver Stund, og blev mer og mer smertefuld. Til Slut raste Pinslen i hendes Legeme, saa hun tabte Bevidstheden om, hvor hun var.

Da syntes hun paa en Gang at se Vorherre staa over sig med et truende Ris i Haanden — netop saadan som hun i Barndommen havde tænkt ham; og han bød hende holde ud i Smerten, thi saa var hans Vilje! —

Og da blev hun stærk, og hun gav ikke et Kny fra sig, før hun udstødte en lettende Klage, hvori al Smerte forsvandt. Derefter lukkede hun Øjnene og sank hen i en dyb Hvile, og hun vaagnede først imod Daghældingen ved at en Haand strøg hen over hendes Pande.

Krummet over hende stod et gammelt Kvindfolk og stirrede paa hende med smaa gnistrende Øjne. De viste ikke megen Medfølelse, men der lyste noget raadsnart ud af dem. Det var en Finkjerring. Hun havde sin Gamme i Nærheden, og lod som hun var villig til at hjælpe hende; men hun var ikke, hvad man kalder ømskindet.

Dog det kunde være Maja ganske det samme. Hun havde jo netop gjennemgaaet den Lære, at jo haardere Alting er omkring et Menneske, desto mere samler han sig i Gud og i sig selv. Medlidenheden gjør godt, men den gjør ogsaa svag.

Imidlertid stelte Finkonen med hende saa vidt hun

kunde, og da nogle Dage var hengaaet, vandrede Maja ud igjen i den trøstløse Ørken, hvorfra hun var kommen.

I den korte Tid, som var forløben, siden hun havde siddet inde der i Finkirken med „Kjæresten sin“ og glemt hele Verden og til den frygtelige Nat, hvor hun laa i Stenkoven paa Fjeldet og fødte sit døde Barn, var hun bleven saa gammel, at hun skammede sig for at sige sin rigtige Alder, og hun nævnte sig flere Aar ældre end hun var. Ogsaa var det jo, fordi hun var saa ung, at Folk allermest havde udskammet hende — da fik hun prøve paa, om hun kunde lyve sig fra det.

Men Løgnen hjalp hende ikke. Fra en maatte hun ty til flere, og efterhaanden løb hun rent vild i dem. De blev som Snarer, hvori hun bare fangede sig selv. — Kun i et holdt hun Stand: hun nævnede aldrig Gutten. Hvor ofte hun end blev udfrittet og haanet, om ham tav hun. Men det var ufatteligt, hvor megen Trøst og Hjælp hun havde af at vide dette med sig selv.

Hvad Tid hun vilde, kunde hun da tænke sig sammen med ham. Hun kunde sætte sig ind ved den mørke Altertavle i Finkirken og høre ham sige „Kjæresten min“, og dermed var hun jo væk fra hele Elendigheden!

Efter det var hengaaet fem Aar, og endnu gik Maja fra Tjeneste til Tjeneste og ligesom før usselt klædt og daarligt ernæret.

Hun kunde ikke ret forlade Egnen, hvor Gutten boede, og uden at han eller noget Menneske anede det,

holdt hun Øje med ham; men hun kom ikke i hans Nærhed, og hun saa ham aldrig. Hun var omsider gaaet træt af Livet. Hun havde et svageligt Legeme og var uvillig til alt; ingen likte hende og ingen likte hun — der var ingen Mening i sligt Levnet!

Da kom efter en Vinter med kvalmende Mørke og Taage omsider det frelsende Lys tilbage. Men eftersom det steg, blev Luften strængere, og det var som den svulmede af Forbitrelse. Der var næsten ikke værendes hverken paa Land eller Sø, og Folket satte støt Livet ind for at skjøtte sit Hverv.

Under dette kom hin Februarnat i 81, da en Orkan brød løs over Nordland og Finmarken med en slig Vildhed, at Aarhundredet ikke havde kjendt Magen.

Den hærgede saa at sige hele Kysten, og hvor den trængte ind i Fjordene, sprængte den alt, hvad Menneskehænder havde sammenføjet. Livsfare var der overalt, og Folket drog flygtende omkring mellem de faldende Boliger. En Kirke blev løftet fra sit Grundfæste, som Laaget af en Æske, og stillet hen paa skraas ved en Side, en anden Kirke blæste helt væk, saa der fandtes ikke Splinten igjen, og paa en tredje blev Spiret flyttet hen paa en ubeboet Ø, tre Mile borte.

Ulykke og Forvirring herskede overalt fra den yderste Strand til den inderste Fjordbund, og Folket samlede sig i et Fællesskab, som kun sker, hvor alle bli'r rammede af samme Skæbne: den ene forhørte sig hos den anden, den ene vejede sit Tab imod den andens, og Nysgjærrigheden blev hurtig optugtet til en medfølende Trang.

I Kjøllefjorden hos Olaus Paalsen paa Urgaarden saa det ikke bedre ud end andetsteds. Taget var blæst

væk, Bjælkevæggene revet fra hinanden, og det var med Nød, at Kreaturerne vare blevne frelste. I to Døgn kunde ingen Udvej hverken søges eller findes, enhver fik tage Vare paa sig selv; men da Stormen havde tabt noget af sin Vildhed, saa der kunde faas et Fodfæste, fik Olaus snart Vished for at Gaarden hans ikke var beboelig.

Han tog da den Bestemmelse at rejse afsted med sin Familie, og søge Husly, hvor det fandtes. Nærmest kom det hans Ønske, at vende Urgaarden Ryggen for bestandig, og han talte med sin Familie herom. Han var endnu en Mand i kraftig Alder, hans Hustru var nogle Aar yngre end han, og hans tre Børn, to Sønner og en Datter, var udvoksne, arbejdsføre Mennesker. Der lod sig ret vel begynde paa noget Nyt. Han kunde gjøre alt hvad han ejede i Penge og drage til Amerika.

I dette fik han Medhold af alle, undtagen den ældste Søn. Simon holdt af sit mørke Barndomshjem, hvor han maatte leve paa Stridsfod med Naturen hele Aaret rundt. Men Faderen var en streng Mand, som ingen Modsigelse taalte, derfor bed Sønnen sin Ulyst i sig.

Simon var, da han sad ved Finkirken og gantedes med Gjenten, en nok saa glad Gut; men efter hvert som Aarene gik var han bleven tung og alvorlig, og da han ligesaa lidt taalte Modvilje som Faderen, kom de ikke sjælden paa Kant med hinanden. Han gav da sin Mening tilkjende ved Tavshed, og det forstod Faderen meget vel. Men det var ham det samme. Gutten var en djærv Arbejder, og han havde den Strenghed i sig, at enten han havde Lyst eller Ulyst, gjorde han sin Gjærning lige godt.

Efter at nu Olaus Paalsen med sin Familie havde

forladt Kjollefjorden, hengik et par Uger, hvori Vejret vedblev at være ondt. Der var bestandig enten Storm i Tiltagende eller Storm i Aftagende, og Søen kom aldrig til Ro. Omsider blev det dog saavidt, at Olaus med begge sine Sønner kunde drage ind i Urgaarden igjen for at tage et Skjøn over Ulykken, og finde frem noget nødvendigt Bohave for at bringe det med til deres nuværende Opholdsted.

Det blev et nedslaaende Syn for dem. Hver tog det paa sin Maade, men Tabet mødte dem alle. De indsaa hurtigt, at der var ikke meget at vinde ved Salget af de udsprængte Bygninger, og Grunden var knap Penge værd.

Olaus satte sig ved Siden og hengav sig i en harmfuld Taushed — det var gjerne hans Maade i Ulykken.

„Jeg vil gi' Dig en Raad, Fa'r," sagde Simon. „Lad mig stelle med Tomten, saa kan du drage til Amerika."

„Drager jeg til Amerika, drager Du med," svarte Faderen, og det saa næsten ud, som han vilde bide i Sønnen.

Der blev da ikke talt mere om det. Bohavet blev fremdraget og stillet op ved en Side, og der blev rettet paa, hvad som kunde rettes.

„Her har vær't Mennesker, siden vi drog herifra," sagde den yngste Søn, og viste paa et Sted, hvor der laa nogle Brande og et Par forbrændte Kartofler.

Under det var en gammel Fin traadt til, som boede et Stykke længere inde i Fjorden, og som var godt kjendt med Folket, og han kunde straks give dem Besked.

Det var en stakkers Gjente, som var kommen ned over Fjeldet, og havde holdt til her paa Tomten. Han

havde set hende en to—tre Ganger, men hun havde skyet Mødet. Da han saa for et Par Dager siden hørte, at Folket var ventendes til Gaarden, havde han varskoet hende, og da var hun gaaet væk.

Faderen og den yngste Søn mente, at hun havde nok fundet sig frem Noget, hun kunde nytte, og var gaaet afsted med det! men Simon brød dem af og spurgte: Hvad som var med den Gjenten, siden hun drog slig om alene?

Finnen svarte, at det han vidste, havde han fra Søster sin. Hun havde for nogle Aar siden taget sig af Gjenten. Hun havde fundet hende bag en Stenrøs, hvor hun laa i Svime med et dødfødt Barn. Stakker! hun var nok bare en Tøsunge paa en seksten—sytten Aar!

Olaus Paalsen kastede et Skamord efter hende, og gav saa Gutterne Vink til at tage fat igjen.

Men Simon stod som han var lamslaaet.

„Hvad hed Gjenten?“ spurgte han, saa det knapt hørtes.

„Hun hed nok Majå!“ svarede Finnen.

„Hvad er som gaar af Dig, Gut?“ sagde Faderen.

Herpaa blev ikke svaret. Men Simon tog fat igjen med en Styrke, saa det syntes, som om han vilde hævne sig paa alt, hvad han rørte ved.

Før næste Morgen var de dog ikke færdige til at drage afsted, og da vendte de paany med sorgfuldt Sind Ryggen til det ødelagde Hjem. Men der var Bitterhed i Sorgen, og de saa sig tilbage med uvilligt Sind. Det var næsten som Ruinerne sad inde med et falskt Hjerte, der havde bedraget dem. Selv Simon droges ikke mere did af sin Barnetanke. Der var opkommet en anden Tanke

i ham, som mørknede mer og mer til en Skræmsel, og truet af den vilde han aldrig se Urgaarden eller Kollefjorden igjen. For ham kunde det nu bære afsted til Amerika — jo længere bort jo bedre!

Aldrig havde Simon før roet en Baad paa den Maade. Hvert Aaretag var som det gjaldt Livet. Og da omsider Finkirkens mørke Støtter traadte frem paa Stranden, og Solstrimerne flettede sig ind imellem dem, gik der et Minde op for ham, og gjorde ham saa vek, at han gjerne kunde have grædt. Men han klemte Øjenlaagene fast til — han vilde hverken se Finkirken eller noget andet mere!

„Hvad er som ligger der borte?" afbrød den yngste Broder, og holdt Aarerne an. „Er det et Kvindfolk?"

Der gik en hed Strøm igjennem Simon, og han saa op.

„Det faar være hvem som vil," afviste Faderen og tog paa at ro igjen.

Men Simon havde faaet en Tanke om, hvem det kunde være. „Fa'r," sagde han, og han rystede lidt i Mælet, „Du faar sætte mig i Land her."

„Her ved Finkirken?" spurgte Faderen og saa forundret hen til ham. Men paa Sønnens Ansigt stod en Skrift, som Olaus Paalsen ikke havde svært ved at tyde. Det var samme stridige Selvraadighed, som han bar i sit eget Sind. Alligevel kunde han ikke slig ved første Ordet lade sig tvinge af en Gut. „Jeg mener Du er tullet, jeg!" føjede han til og roede videre.

„Du faar gjøre, som Du vil," svarte Gutten, og hans Øjne lynede mod Faderen. „Men det første Sted, vi naar Land, ta'r jeg en Baad og ror hid — og Du ser mig ikke mer."

Olaus satte paany et prøvende Syn paa Sønnen. „Er det Kvindfolket der borte, Du vil op og gantes med?“ spurgte han. „Du har nok været i Lag med sligt en Gang før her ved Finkirken, saa vidt jeg min's.“

Gutten havde rejst sig op i Baaden og stod næsten paa Sprang. Han var kridhvid i Ansigtet, og hele Legemet skjalv. Men hurtig tog han sig sammen, og vendte sig til Broderen: „Tag i, Gut, og hjælp mig — vi er to mod en!“ Og medens Faderen sad overvældet og saa til, vendte de Baaden, og drev den ind mod Bredden.

Paa den første Sten, som gav et Fodfæste, sprang Simon i Land. „Nu faar Du ha' Tak!“ sagde han til Broderen, og de vekslede et kjærligt Blik med hinanden.

„Er Du rent fra Vid og Forstand, Gut!“ skreg Faderen efter ham. „Hvad skal Mo'r din si' til dette?“

Det Ord slog Gutten og han standsede raadløs. Moderen holdt han inderlig af, og han vilde nødig volde hende Sorg — — men Vorherre fik holde sin Haand over hende . . . thi nu maatte han gjøre det, som ret var. — Saa gik han et Par Skridt tilbage: „Sig Mo'r min det,“ bad han mildt, „at borte i Finkirken ligger en stakkers Gjente, som i fem Aar har lidt Ondt for min Skyld, hun er baade hjemløs og helseløs, og der er dem, som tænker, hun er skamløs med; men nu skal hun bli' Konen min, — og saa faar det gaa som det kan.“

Da han havde sagt det, vendte han Ryggen til Baaden, og agtede ikke videre, hvad der blev talt. En Stund efter stod han i Finkirken. Her saa han et livløst Menneske for sig, en stakkers sygelig og udhungret Kvinde med Dødskulden i hvert Drag. Alligevel kjendte han hende igjen. Han satte sig op til Alteret ved Siden

af hendes kolde Legeme, og han blev saa blød ved Mindet om deres forrige Møde her, og ved Tanken om alt, hvad hun havde lidt, at han græd og læste sit Fadervor over hende. Da syntes han, der gik en Trækning igjennem hende, og han tog hende ind til sig; han aandede paa hendes Ansigt og lagde sin Kind op til hendes. — Aa, han syntes saa Synd i hende!

Da vendte Livet tilbage, og hun saa paa ham som gjennem en Drøm.

„Kjender Du mig igjen, Maja?“ spurgte han.

Hun fik et underligt sky Blink i Synet. Men da hun havde set lidt paa ham, bredte der sig et Smil over hele Ansigtet, og hun hviskede: „Kjæresten min!“

„Ja, Kjæresten din, og Manden din, og alt det, som bedst er!“ udbrød han og lo med Graaden i Halsen.

Mod Kvæld kom en Baad styrende ind Fjorden, og satte lige mod Finkirken. Simon gav Agt. „Det er Bro'r min!“ udbrød han og var med et Spring nede ved Baaden.

„Jeg skulde sige det fra Fa'r,“ raabte Broderen ham imøde, „at om Du saa vilde, kunde Du for ham gjerne drage ind til Tomten og slaas med Fillerne!“

„Aahej!“ skreg Simon glad. „Ja, da staar det ikke paa, Maja! Da skal Du med Guds Hjælp bli' Husbondskonen paa Urgaarden.“

Men Maja stod oppe ved Alteret i Finkirken med foldede Hænder og nejede sig for Vorherre.

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

BRIEF
PTB
0041551

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 09 10 01 05 013 1